อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมในการทำงาน

THE INFLUENCE OF MUSIC STYLES ON EMOTIONAL RESPONSES AND WORKING BEHAVIOR

ชนิกามาศฐ์ ศรวิเศษ

CHANIKAMAT SORNVISET

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2568

KMITL-2025-AR-M-030-020

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE INFLUENCE OF MUSIC STYLES
ON EMOTIONAL RESPONSES AND WORKING BEHAVIOR

CHANIKAMAT SORNVISET

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF

MASTER OF ARCHITECTURE PROGRAM IN INTERIOR ARCHITECTURE

SCHOOL OF ARCHITECTURE, ART, AND DESIGN

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG 2025

KMITL-2025-AR-M-003-020

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2025

SCHOOL OF ARCHITECTURE, ART, AND DESIGN

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมในการทำงาน
นักศึกษา	ชนิกามาศฐ์ ศรวิเศษ
รหัสประจำตัว	65026034
ระดับปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
พ.ศ.	2568
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร มูรพันธุ์

บทคัดย่อ

ดนตรีถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อประกอบพิธีกรรมและมอบความบันเทิง ซึ่งมีความหลากหลายตามบริบททางวัฒนธรรม และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เสียงดนตรีสามารถกระตุ้นอารมณ์และส่งผลต่อความรู้สึกทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ อันนำไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดนตรีจึงมักถูกนำมาใช้ประกอบกิจกรรมด้านการเรียนรู้หรือการทำงาน เนื่องจากสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบรรยากาศในพื้นที่ในการใช้งาน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของรูปแบบเพลง 2 ประเภท ได้แก่ เพลงบรรเลงและเพลงที่มีเนื้อร้อง ต่อการตอบสนองทางอารมณ์ (วัดโดยใช้ PAD Scale 18 รายการ) และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน โดยลักษณะงานที่นำมาทดสอบคือ งานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์และสมาธิ การวิจัยนี้เป็นการทดลองเชิงภาคสนามดำเนินการในห้องเรียนและห้องสตูดิโอ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 101 คน ซึ่งเข้าร่วมทดลองในทั้ง 2 สถานการณ์ จากนั้นจึงประเมินด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ผลด้วยสถิติ Independent Sample t-test และ Pearson’s Correlation (r)

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเพลงที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อระดับความรู้สึกตื่นตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ส่งผลต่อระดับความรู้สึกสบายอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพลงที่มีเนื้อร้องสามารถสร้างความรู้สึกสบายได้มากกว่าเพลงบรรเลง นอกจากนี้ ยังพบว่าระดับความรู้สึกสบายมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมการทำงานในหลายด้าน ได้แก่ ส่งเสริมพฤติกรรมในการทำงาน การมีสมาธิ การจดจ่อกับงาน การใช้เวลาในพื้นที่ทำงาน และความคิดสร้างสรรค์ ในขณะที่ระดับความรู้สึกตื่นตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญเฉพาะในมิติของการจดจ่อกับงานเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของเพลงต่ออารมณ์และพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการทำงานต่อไปได้

คำสำคัญ: รูปแบบเพลง การตอบสนองทางด้านอารมณ์ พฤติกรรมการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis	The Influence of Music Styles on Emotional Responses and Working Behavior
Student	Chanikamat Sornviset
Student ID	65026034
Degree	Master of Architecture
Program	Interior Architecture
Year	2025
Thesis Advisor	Associate Professor Chumporn Moorapan, Ph.D

ABSTRACT

Music is a human creation originally used for rituals and entertainment, which has evolved continuously across different cultures. It can influence emotional states, both positively and negatively, and provoke various behavioral responses. Due to its psychological effects, music is often used to support learning and working processes, as it can shape the emotional atmosphere and influence behaviors within a space.

This research aimed to compare the influence of two music formats—instrumental and lyrical music—on emotional responses (measured by the PAD Scale with 18 items), and to examine the relationship between emotional responses and work-related behaviors. The target tasks in this study were those requiring creativity and concentration. This experimental research was conducted in classroom and studio environments. The sample consisted of 101 undergraduate students who participated in both test conditions. Data were collected through questionnaires and analyzed using statistical methods: independent sample t-test and Pearson's correlation coefficient (r).

The findings revealed that different music formats did not significantly affect the level of arousal. However, lyrical music significantly increased the level of pleasure more than instrumental music. Moreover, pleasure was found to have a significant positive correlation with several dimensions of work behavior, including

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

focus, attention, time spent in the workspace, and creativity. In contrast, arousal showed a significant correlation only with attention, but not with other behavioral aspects.

This study highlights the potential of music to influence emotions and work performance. The findings may be beneficial in designing work or learning environments that enhance positive emotions, concentration, and productivity.

Keywords: Music Styles, Emotional Response, Working Behavior

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ชุมพร มูรพันธุ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา ความช่วยเหลืออย่างดีตลอดระยะเวลาการดำเนินการศึกษาทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย รวมถึงคำสั่งสอนของอาจารย์ที่ทำให้ผู้วิจัยเรียนรู้กระบวนการคิด และทำให้ผู้วิจัยพัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร. นุชนภางค์ แก้วนิล และ ผศ.ดร. ฌานกล้า ลีระกุล ที่ให้คำแนะนำและแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ขอขอบคุณคณาจารย์ สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่สั่งสอนวิชาความรู้ และนำความรู้ที่ได้มาทำงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ รวมถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายบัณฑิตศึกษาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดีตลอดจนเป็นงานวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อน ป.โท รุ่น 65/2 เพื่อน ป.โทรุ่นอื่นๆ สาขาสถาปัตยกรรมภายในทุกคน รุ่นพี่ปริญญาดุษฎีบัณฑิตทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือที่คอยให้กำลังใจกันและกัน ผลักดัน รวมทั้งให้คำปรึกษาคำแนะในการเรียน การสอบ การทำบทความ ต่างๆ จนวิทยานิพนธ์สำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัย ที่สนับสนุนเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนและให้กำลังใจตลอดการเรียนจนงาน วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ประโยชน์ และคุณความงามความดีอันใดจากงานวิทยานิพนธ์ชิ้น นี้ข้าพเจ้าขอมอบให้ครอบครัวที่ข้าพเจ้าเคารพรักยิ่ง ครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ชนิกามาศฐ์ ศรวิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ I

ABSTRACT III

กิตติกรรมประกาศ V

สารบัญ VI

สารบัญภาพ IX

สารบัญตาราง X

สารบัญตาราง (ต่อ) X

บทที่ 1 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 3

1.3 คำถามการวิจัย 3

1.4 ขอบเขตการวิจัย 3

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา 3

1.4.2 ขอบเขตด้านสถานที่ 3

1.4.3 ขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง 4

1.4.4 ขอบเขตด้านตัวแปร 4

1.5 ระยะเวลาดำเนินโครงการ 2

1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย 6

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 7

1.8 นิยามศัพท์ 7

1.8.1 รูปแบบของเพลง (Music Styles) 7

1.8.2 การตอบสนองทางด้านอารมณ์ (Emotional Response) 7

1.8.3 พฤติกรรมการทำงาน (Working Behavior) 7

บทที่ 2 8

2.1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง “การตอบสนองทางด้านอารมณ์” 9

2.1.2. แบบจำลองทางอารมณ์ PAD Model 10

2.1.3 การตอบสนองทางด้านอารมณ์กับดนตรี 12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงาน 14
2.2.1. ผลกระทบของดนตรีต่อประสิทธิภาพในการทำงาน 14
2.3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง “ความคิดสร้างสรรค์” 16
2.3.1. ความหมายความคิดสร้างสรรค์ 16
2.3.2. องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 17
2.3.3. ดนตรีที่ส่งผลกระทบต่อความคิดสร้างสรรค์ 19
2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง “ดนตรี” 20
2.4.1. องค์ประกอบของดนตรี 21
2.4.2. ประเภทของดนตรี 22
2.4.3. การเปรียบเทียบผลของเพลงที่มีเนื้อเพลงและไม่มีเนื้อเพลง ต่อการจดจ่อ สมาธิทางการเรียน 23
เพลงที่มีเนื้อร้อง 23
เพลงที่ไม่มีเนื้อร้อง (เพลงบรรเลง) 24
2.4.4. องค์ประกอบของการฟัง 25
2.4.5. ระดับของการฟัง 25
2.4.6. ประโยชน์ของการฟังดนตรี 26
2.5 กรอบทฤษฎีงานวิจัย 28
2.6 สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม 29
บทที่ 3 30
3.1 กระบวนทัศน์ของการวิจัย 30
3.2 การออกแบบวิธีการวิจัย 31
3.3 การวางแผนการวิจัย 32
การสำรวจเบื้องต้น (Pilot Study) 32
การสำรวจพื้นที่ เก็บข้อมูลเบื้องต้น 32
1.การศึกษานำร่องครั้งที่ 1 33
3.6.2 สถานที่เก็บข้อมูล 44
3.6.3 ขั้นตอนการเข้าถึง การเชิญกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมในการทดลอง 44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.6.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 45
3.6.5 ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล 49
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล 51
3.7.1 Independent sample t test 51
3.7.2 Correlation 52
บทที่ 4 53
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 53
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล 56
4.2.1 ผลการวิเคราะห์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) 57
4.2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) 61
4.3 รูปแบบของเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร 64
4.4 อิทธิพลของการตอบสนองทางด้านอารมณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างไร 68
บทที่ 5 79
5.1 สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย 79
5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 79
5.1.2. อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ 79
5.1.3. ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน 82
5.2 การนำไปใช้ประโยชน์ 86
5.3 ข้อดีและข้อจำกัดในการวิจัย 89
5.3.1. ข้อดีของงานวิจัย 89
5.3.2. ข้อจำกัดของงานวิจัย 89
5.4 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย 90
บรรณานุกรม 92
ภาคผนวก 103
ประวัติผู้เขียน 108

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่ หน้า

1.1 กรอบแนวคิดในงานวิจัยและคำถามงานวิจัย 6
2.1 ทฤษฎี SOR (Model) 11
2.2 Words Describing Emotions in the Three Music Setting (ที่มา: Yi และ Kang, 2019) 11
2.3 กรอบทฤษฎี S-O-R mode 28
3.1 แสดงการวางแผนการวิจัย 32
3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบแนวคิดในงานวิจัย และคำถามงานวิจัย 36
3.3 รูปภาพแสดงอาณาเขตพื้นที่เก็บข้อมูลทำแบบสอบถาม 39
3.4 รูปภาพแสดงแบบสอบถามส่วนที่ 1 45
3.5 รูปภาพแสดงแบบสอบถามส่วนที่ 2 46
3.6 รูปภาพแสดงแบบสอบถามส่วนที่ 3 47
3.7 รูปภาพแสดงแบบสอบถามส่วนที่ 4 48
3.8 ห้องเรียน และห้องสตูดิโอ (Studio) 50
4.1 แสดงผล Monte Carlo60 60
4.2 กรอบแนวคิดคำถามการวิจัยข้อที่ 1 65
4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร 69
5.1 แสดงผลการสรุปผลการวิเคราะห์ Independent Samples Test 80
5.2 ผลความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างตัวแปรทั้ง 2 ตัว 84
5.3 ความสัมพันธ์ของกรอบแนวความคิดในการวิจัยใหม่ 87

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

1.1 แสดงระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา 5
3.1 สรุปเครื่องมือในการวิจัยจากคำถามในการวิจัยขอที่ 1 อิทธิพลของรูปแบบเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร 39
3.2 สรุปเครื่องมือในการวิจัยจากคำถามในการวิจัยข่อที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร 41
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 54
4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามในประเด็นการแบ่งอออกตามสถานการณ์ 55
4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่า KMO and Bartlett’s Test 57
4.4 เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบการวัดค่า KMO ของ (Kaiser, 1974) 58
4.5 แสดงผลค่าสถิติของแต่ละองค์ประกอบทั้งก่อนและหลัง 59
4.6 แสดงผลค่า Monte Carlo PCA for Parallel Analysis 60
4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของข้อมูล KMO and Bartlett's Test 61
4.8 แสดงผลค่าสถิติของแต่ละองค์ประกอบทั้งก่อนและหลัง 61
4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปร 63
4.10 แสดงคาเฉลี่ย สวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกตามตัวแปรระดับการตอบสนองทางด้านอารมณ์ความรู้สึกสบาย-ความรู้สึกการตื่นตัวระหว่างนักศึกษาในสาขาด้านศิลปะและการออกแบบ 66
4.11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุมการตอบสนองทางด้านอารมณ์ความรู้สึกสบาย-ความรู้สึกการตื่นตัว 67
4.12 ตารางการอ่านผลสหสัมพันธ์ ค่า Pearson Correlation 69
4.13 แสดงคาเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกตามตัวแปรค่าความสัมพันธ์พฤติกรรมการทำงาน (การตอบสนองทางด้านอารมณ์ความรู้สึกสบาย) 70
4.14 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการทำงาน (การตอบสนองทางด้านอารมณ์ระดับความรู้สึกสบาย) 71
4.15 แสดงคาเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกตามตัวแปรค่าความสัมพันธ์พฤติกรรมการทำงาน (การตอบสนองทางด้านอารมณ์ความรู้สึกตื่นตัว) 74

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.16 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการทำงาน กับการตอบสนองทางด้านอารมณ์ในระดับความรู้สึกตื่นตัว 75
5.1 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน“ความรู้สึกสบาย” และ “ความรู้สึกตื่นตัว” 81

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตทางวัฒนธรรมอย่างแพร่หลายในทุกยุคสมัย ในการสร้างความเพลิดเพลิน และปลุกเร้าอารมณ์ผู้คนในหลากหลายรูปแบบ รวมถึงความหมายทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งในหลายระดับ ทำให้ดนตรีเป็นหัวข้อที่สำคัญสำหรับนักมานุษยวิทยาในการศึกษา (Curran & Radhakrishnan, 2021) แม้การแสดงออกทางดนตรีจะเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมเฉพาะ แต่ก็มีหลักฐานจากหลายแหล่งที่แสดงให้เห็นว่า การรับรู้และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีเป็นสิ่งที่มนุษย์ทั่วโลกมีร่วมกัน ซึ่งมีรากฐานจากชีววิทยา (Foran, 2009; Weinberger, 1998) โดยสมองของมนุษย์มีโครงสร้างที่ตอบสนองต่อเสียงดนตรีโดยธรรมชาติ ดังที่พบเห็นได้จากทารกสามารถแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อดนตรีก่อนที่จะได้รับอิทธิพลจากสังคมหรือวัฒนธรรม (Weinberger, 1998)

ในยุคปัจจุบันดนตรีได้เข้ามามีบทบาทอย่างแพร่หลายในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น และสามารถเข้าถึงได้ง่ายยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้คนมีพฤติกรรมการฟังเพลงในหลากหลายสถานการณ์และบริบท (Cheah et al., 2022) เช่น ขณะเดินห้างสรรพสินค้า เสียงรอสาย หรือการขับรถ รวมถึงสภาพแวดล้อมการทำงานในบริบทต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ผู้คนมักฟังเพลงควบคู่กับการทำกิจกรรมอื่น เช่น การเรียนหรือทำงาน ออกกำลังกาย ทำงานบ้าน ช้อปปิ้ง หรือระหว่างการเดินทาง ทั้งนี้เหตุผลที่เลือกฟังเพลงในระหว่างทำกิจกรรมดังกล่าว เพื่อเป็นการลดความเบื่อหน่าย ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สร้างความเพลิดเพลิน หรือเป็นพฤติกรรมการฟังเพลงที่เกิดจากความคุ้นชิน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการสังเกตการณ์ และสอบถามในกลุ่มนักเรียน และพนักงานเกี่ยวกับเหตุผลในการฟังเพลงขณะเรียนหรือทำงาน พบว่าเกี่ยวข้องกับด้านอารมณ์ เพื่อให้อารมณ์ดีขึ้นลดความเบื่อหน่าย ช่วยให้ผ่อนคลาย มากกว่าการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางความคิดหรือคุณภาพของงาน (Haake, 2011; Kotsopoulou & Hallam, 2010) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยบางส่วนได้กล่าวถึงอิทธิพลของดนตรีที่อาจส่งผลได้ทั้งทางบวกและลบต่อประสิทธิภาพการทำงาน โดยดนตรีอาจช่วยส่งเสริมสมาธิ หรือสามารถสร้างความรบกวนได้ (Juslin & Sloboda, 2010) นอกจากนี้ดนตรียังถูกนำมาใช้ในสถานที่ทำงานเพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำงาน หรือช่วยให้ผู้ทำงานรู้สึกผ่อนคลายจากความเครียด (Lesiuk, 2005) จากการศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการฟังเพลงระหว่างการทำงานจากพบว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการรับรู้ทางอารมณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากกว่าการเพิ่มประสิทธิภาพทางสติปัญญาหรือคุณภาพการทำงาน (Haake, 2011; Kotsopoulou & Hallam, 2010) ซึ่งมีผลช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และการประมวลผลทางอารมณ์ของเด็ก (Foran, 2009)

ในช่วงยี่สิบห้าปีที่ผ่านมา มีงานวิจัยจำนวนมาก ที่ศึกษาผลกระทบของดนตรีการเรียนรู้ (Flores, 2020) และในบริบทต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อมของห้องเรียน, พื้นที่ทำงานร่วมกัน, ออฟฟิศ และสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานหรือการเรียนรู้ (Foran, 2009; Lesiuk, 2005; Shih et al., 2012; Carter, 2024; ประพจน์ สมรรถไท, 2020) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาถึงปัจจัยดนตรี เช่น แนวเพลง (Genre Music) จังหวะ (Rhythm) อัตราจังหวะ (Tempo) ทำนอง (Melody) และเนื้อร้อง (lyrics) ความถี่ (Pitch) มีผลต่อการตอบสนองทางอารมณ์ของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป เช่นความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน หรือความรู้สึกสงบและผ่อนคลาย และ เมื่อนำมาบรรเลงร่วมกันจะก่อให้เกิดเสียง และทำนองในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น เสียงสูง เสียงต่ำ จังหวะช้าหรือจังหวะเร็ว โดยเสียงดนตรีมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ (โกวิทย์ ขันศิริ, 2558) โดยความแตกต่างของเสียงส่งผลกระทบต่อความรู้สึกทั้งเชิงบวกและเชิงลบ (Nightingale, 1946) ซึ่งอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมการทำงาน (North & Hargreaves, 1997) โดยเฉพาะการศึกษาที่ชี้ให้เห็นช่องว่างของการวิจัยว่าควรศึกษาปัจจัยด้านเสียงดนตรีพื้นหลัง คำร้องในเสียงดนตรี จังหวะ ประเภทแนวเพลง และปัจจัยความชื่นชอบส่วนบุคคล ที่อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพทางความคิดโดยเฉพาะกระบวนการคิดเฉพาะด้านหรืองานแต่ละประเภท เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับการทำงานของสมองได้ดียิ่งขึ้น (ประพจน์ สมรรถไท, 2020; Faruq Bin Khairul Ázmi, M. T, Tse-Kian, N. & Rashid, F. N, 2023)

จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น การสังเกตการณ์ และสอบถามพฤติกรรมการทำงานของนักศึกษา รวมถึงช่องว่างของงานวิจัยจึงเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยให้เกิดความสนใจในงานวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ 1) อิทธิพลของรูปแบบเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร และ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร” ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของรูปแบบเพลง และค้นหาความสัมพันธ์ของการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็ก Generation Z ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรหลักในระบบการศึกษาในปัจจุบันที่มีคุณลักษณะทีแตกต่างจากผู้เรียนในยุคก่อนหน้า

ซึ่งผลการวิจัยจะช่วยให้ทราบถึงอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางอารมณ์และความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน โดยเฉพาะการส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานเชิงบวก และเพิ่มความพึงพอใจของผู้เรียนแต่ละบุคคล งานวิจัยนี้จึงมีความสำคัญในการศึกษาผลกระทบของเสียงดนตรีต่ออารมณ์และพฤติกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษาและคณาจารย์ เพื่อสนับสนุนการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ในสภาพแวดล้อมการศึกษาอย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์

2) เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ของการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน

1.3 คำถามการวิจัย

1) อิทธิพลของรูปแบบเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร

2) ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน” มีขอบเขตการวิจัย 4 ข้อ ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎี PAD Model ของ (Mehrabian & Russell, 1974) ในการวัดการตอบสนองทางด้านอารมณ์ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์อิทธิพลของรูปแบบเพลง 2 ประเภท ได้แก่ เพลงบรรเลง และเพลงที่มีเนื้อร้อง ที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ ของระดับความพึงพอใจ (Pleasure) และระดับความตื่นตัว (Arousal) รวมถึงศึกษาการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมการทำงาน ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบของเพลง และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน

1.4.2 ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาคารเรียน 4 ชั้น ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และห้องเรียน หรือห้องสตูดิโอ (Studio) สำหรับนั่งทำงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.3 ขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยใชวิธีการเลือกกลุมตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 รวมทั้งสิ้น 101 คน อายุระหว่าง 18–22 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยของ Generation Z ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะการทำงานที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะ และอยู่ในช่วงวัยที่มีพฤติกรรมการฟังเพลงระหว่างทำงานเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตร ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเลือกประเภทของเพลงที่ใช้ในการทดลอง ไม่ว่าจะเป็นเพลงบรรเลงหรือเพลงที่มีเนื้อร้อง โดยเพลงที่เลือกใช้ในการทดลองเป็นเพลงที่กลุ่มนักศึกษามีแนวโน้มจะฟังในชีวิตประจำวัน

1.4.4 ขอบเขตด้านตัวแปร

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบของเพลง ประกอบด้วย เพลงบรรเลง และเพลงที่มีเนื้อร้อง

2) ตัวแปรกลาง

การตอบสนองทางด้านอารมณ์ (Emotional Response)

3) ตัวแปรตาม

พฤติกรรมในการทำงานของนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ตารางที่ 1.1 แสดงระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา ระยะเวลาดำเนินโครงการ วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2566 ถึงวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2568

การดำเนินงาน	ระยะเวลา																			
	2566		2567												2568					
	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย
1.เขียนหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์	◄	─	─	─	─	─	─	►												
2. สำรวจพื้นที่ที่เกิดปรากฏการณ์ร่วมกับการวิจัย	◄	─	►																	
3.ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวข้อง	◄	─	─	─	─	─	─	─	─	─	─	─	─	─	─	─	►			
4.สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น			◄	─	─	─	►													
5. ลงพื้นที่แจก			◄	─	─	►														
6. เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล			◄	─	─	─	►													
8.เขียนบทความวิจัย		◄	─	─	─	─	─	►												
9.นำเสนอบทความวิจัย								◄	─	►										
10.สอบหัวข้อวิทยานิพนธ์										◄	►									
11.สร้างเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล													◄	─	►					
12. ปรับปรุงข้อมูลและสรุปผลการวิจัยพร้อมนำเสนอ															◄	─	─	─	►	
13.นำเสนอวิทยานิพนธ์																			◄	►
14.แก้ไขและส่งเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์																				◄ ►

1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

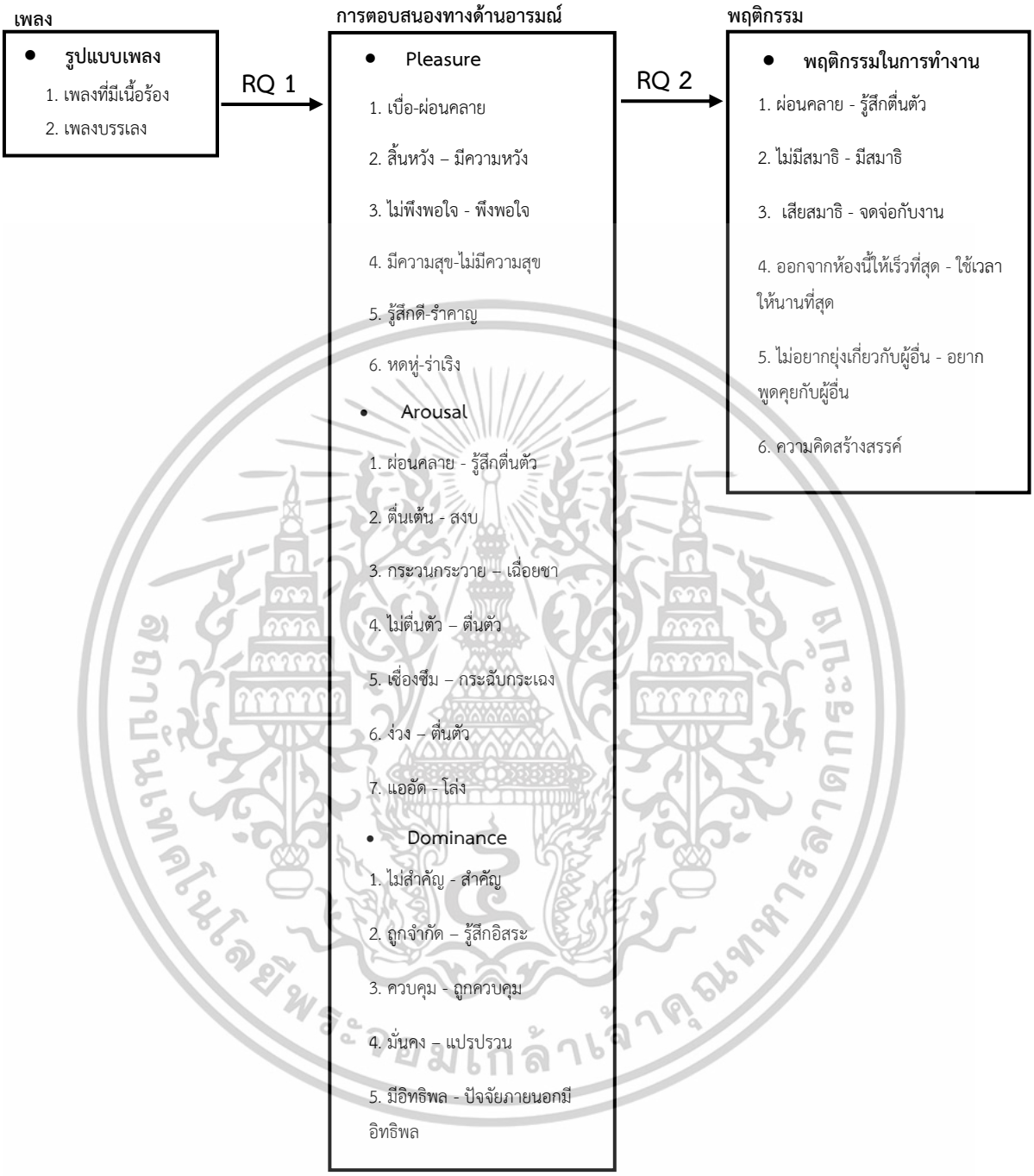

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดในงานวิจัยและคำถามงานวิจัย

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ได้ทราบถึงอิทธิพลรูปแบบของเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์

2) สามารถนำไปพัฒนาสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมาะสมที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน รวมทั้งเสริมสร้างความพึงพอใจของบุคคลได้อย่างมีและประสิทธิผล

3) สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา สำนักงาน (Office) หรือพื้นที่ทำงานอื่น ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ และเป็นแรงบันดาลใจในการทำงานที่สามารถตอบสนองต่อการใช้งานของผู้ใช้ในสถานการณ์จริง

1.8 นิยามศัพท์

1.8.1 รูปแบบของเพลง (Music Styles)

ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ประเภทของดนตรีสามารถจำแนกได้เป็นสองลักษณะ ได้แก่ เพลงที่มีเนื้อร้อง (Music with Lyrics) และเพลงบรรเลง (Instrumental Music)

1.8.2 การตอบสนองทางด้านอารมณ์ (Emotional Response)

หมายถึง ปฏิกิริยาทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลเผชิญหน้ากับสถานการณ์ เหตุการณ์ หรือสิ่งเร้าที่ส่งผลต่อความรู้สึก ซึ่งปฏิกิริยานี้สามารถแสดงออกมาได้หลายรูปแบบ เช่น ความสุข ความเศร้า ความโกรธ ความกลัว หรือความตื่นเต้น การตอบสนองทางอารมณ์นี้เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเกี่ยวข้องกับการรับรู้ (cognition) การประเมินสถานการณ์ (appraisal) และการแสดงออกทางร่างกายหรือพฤติกรรม

1.8.3 พฤติกรรมการทำงาน (Working Behavior)

หมายถึง พฤติกรรมและการกระทำของบุคคลขณะปฏิบัติงาน ซึ่งรวมถึงวิธีที่บุคคลจัดการกับงาน ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การจัดการเวลา ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติตามข้อกำหนดของงาน พฤติกรรมการทำงานยังครอบคลุมถึงความมุ่งมั่น ทัศนคติในการทำงาน การแก้ไขปัญหา และความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในที่ทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมในการทำงาน ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมต่าง ได้แก่ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดนตรี การตอบสนองทางด้านอารมณ์ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงาน ความคิดสร้างสรรค์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข่องเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

2.1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง “การตอบสนองทางด้านอารมณ์”

2.1.2. แบบจำลองทางอารมณ์ PAD Model

2.1.3. การตอบสนองทางด้านอารมณ์กับดนตรี

2.2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงาน

2.2.1. ผลกระทบของดนตรีต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

2.3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง “ความคิดสร้างสรรค์”

2.3.1. ความหมายความคิดสร้างสรรค์

2.3.2. องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

2.3.3. ดนตรีที่ส่งผลกระทบต่อความคิดสร้างสรรค์

2.4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง “ดนตรี”

2.4.1. องค์ประกอบของดนตรี

2.4.2. ประเภทของดนตรี

2.4.3. การเปรียบเทียบผลของเพลงที่มีเนื้อเพลงและไม่มีเนื้อเพลงต่อการจดจ่อสมาธิทางการเรียน

2.4.4. องค์ประกอบของการฟัง

2.4.5. ระดับของการฟัง

2.4.6. ประโยชน์ของการฟังดนตรี

2.5. กรอบทฤษฎีงานวิจัย

2.6. สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง “การตอบสนองทางด้านอารมณ์”

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้ความหมายของ “อารมณ์” ไว้อย่างหลากหลาย โดยอธิบายว่า อารมณ์ หมายถึง อารมณ์เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกและการตอบสนองของจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าภายนอก ผ่านประสาทสัมผัสทั้งหก ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ เช่น รูปเป็นอารมณ์ของตา เสียงเป็นอารมณ์ของหู, การสัมผัสในการรับรู้รส, ความรู้สึกที่ใช้ในการแสดงออก หรือความรู้สึกทางใจที่เปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งเร้า

นิยามของอารมณ์ และความรู้สึก ในกรอบแนวคิด **โมเดลกระบวนการองค์ประกอบ (Component Process Model: CPM)** ของ(Scherer, K. R 1987 & 2001) นั้น อารมณ์ ถูกนิยามว่าเป็น "ช่วงเวลา" ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงที่สัมพันธ์กัน และสอดคล้องกันในระบบชีวภาพ (organismic subsystems) 5 ระบบของร่างกาย เพื่อตอบสนองต่อการประเมินสิ่งเร้าภายนอกหรือภายในซึ่งโดยองค์ประกอบของอารมณ์ทั้งหมดแบ่งออกเป็น 5 ประการ ได้แก่

1). การแสดงออกทางอารมณ์ (emotion Expression)

2). อาการทางร่างกายและการกระตุ้น (Bodily symptoms & Arousal)

3). ประสบการณ์ส่วนตัว (Subjective experience)

4). การแสดงออกทางพฤติกรรม (Action tendencies)

5). กระบวนการทางความคิด (Cognitive processing)

การกระตุ้น และการแสดงออกทางพฤติกรรมได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของอารมณ์ตามแนวคิดของ (Frijda, 1986 & 1987) ซึ่งระบุว่า การแสดงออกทางพฤติกรรม (Action tendencies) เป็นองค์ประกอบหลักที่สะท้อนถึงการรับรู้อารมณ์ของบุคคล และสามารถใช้ในจำแนกประเภทของอารมณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยยังคงมีการถกเถียงกันอยู่ว่า การนำองค์ประกอบด้านกระบวนการทางความคิด (Cognitive processing) เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของแบบจำลองอารมณ์ เนื่องจากนักวิชาการบางกลุ่มยังคงมองว่าอารมณ์ และกระบวนการทางความคิดความสามารถในการทำงานแยกจากกันได้ในบางสถานการณ์ แต่เมื่อเกิดสภาวะทางอารมณ์ การทำงานขององค์ประกอบทางอารมณ์เกิดขึ้นอย่างสัมพันธ์และสอดคล้องกัน โดยมีกระบวนการประเมิน (appraisal) เป็นกลไกสำคัญในควบคุมการตอบสนองทางอารมณ์ เพื่อให้การทำงานของแต่ละองค์ประกอบเป็นไปอย่างระบบและมีความสอดคล้องกัน

(Lane & Terry, 2000) นิยามอารมณ์ว่า เป็นความรู้สึกที่มีลักษณะชั่วคราวที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทุกระยะเวลา กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ อารมณ์มีบทบาทในการปรับเปลี่ยนหรือการรับรู้ (Davidson et al., 1994) ความรู้สึกถูกมองว่าเป็นการตอบสนองที่เผชิญกับกับสิ่งเร้าที่มากระตุ้นและมีความสามารถในการปรับตัวได้ของมนุษย์ สถานะของความรู้สึก คือ สภาวะที่อาจเปลี่ยนแปลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้อย่างรวดเร็วของสิ่งมีชีวิต แม้กระทั่งระยะเวลาของวัน (Mehrabian, 1996) โดยอารมณ์และความรู้สึกมักใช้แทนกัน แต่แนวคิดที่มีการนำเสนอแตกต่างกันความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์และการตอบสนองต่อปัจจัยสถานการณ์ (อารมณ์) เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ โดยประมาณ 60% ของนักวิชาการ และผู้ไม่ใช่นักวิชาการมีความคิดเห็นร่วมกันเมื่อจัดลำดับความสำคัญของอารมณ์และความรู้สึกแตกต่างกัน (Beedie, Terry, & Lane, 2005).

2.1.2. แบบจำลองทางอารมณ์ PAD Model

ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ใช้แบบจำลองทางอารมณ์ PAD Model โดยการใช้คำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามในการศึกษาการตอบสนองทางอารมณ์ ในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า การรับรู้ และการแสดงออกทางพฤติกรรม สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ด้วยในรูปแบบจำลอง SOR และ PAD Model (Mehrabian & Russell, 1974) ดังนี้

1) Stimuli Organism Response (SOR Model)

ทฤษฎี SOR Model (Stimulus-Organism-Response) ใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) การตอบสนองด้านอารมณ์ภายใน (Organism) และการตอบสนองการแสดงออกทางพฤติกรรม (Response) ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรซึ่งแบ่งเป็น 3 อารมณ์หลัก ได้แก่ Pleasure Arousal Dominance รูปแบบจำลองนี้ใช้ในการวัดการตอบสนองสิ่งเร้าที่มาจากสภาพแวดล้อม โดยสิ่งเร้านั้นส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกจากภายใน และก่อให้เกิดการตอบสนองของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน (Mehrabian & Russell, 1974)

2) Pleasure Arousal Dominant (PAD Model)

อารมณ์ คือความรู้สึกที่เกิดจากการกระตุ้นทางจิตใจจากสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลต่อการตอบสนองแนวทางความคิดของ Mehrabian and Russell (1974) ได้ศึกษาค้นพบแบบจำลองทางอารมณ์ (Pleasure Arousal Dominance Model: PAD Model) เพื่อเป็นการอธิบายประสบการณ์ทางอารมณ์ของแต่ละบุคคล

โดย PAD Model เป็นรูปแบบการจำลองที่ใช้ในการอธิบายสภาพอารมณ์ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ความพึงพอใจ (Pleasure) 2. ความตื่นตัว (Arousal) 3. ความโดดเด่น (Dominance) รูปแบบจำลองนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดการตอบสนองทางอารมณ์ของการรับรู้ 3 ด้านและพฤติกรรมต่อสิ่งเร้าภายในสภาพแวดล้อม (Mehrabian & Russell, 1974) นิยมนำไปใช้ในการศึกษาพฤติกรรมร่วมกับรูปแบบจำลอง SOR (รูปที่ 2.1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

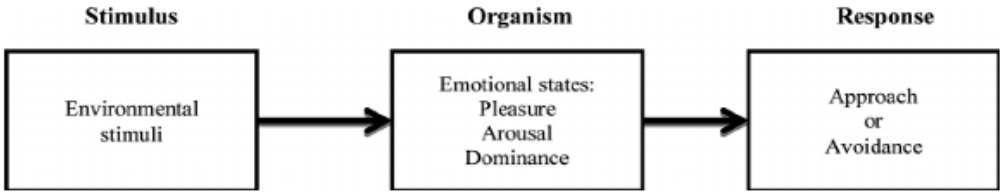

รูปที่ 2.1 ทฤษฎี SOR (Model)

(ที่มา: Mehrabian & Russell, 1974)

ลักษณะการวัดอารมณ์ในสภาพแวดล้อม มีวิธีการที่แตกต่างกันออกไป โดยใช้การวัดเป็นตารางวัดระดับเจตคติ (Snider & Osgood, 1969) เป็นหนึ่งในการวัดลักษณะอารมณ์ที่นิยมนำมาใช้ในหลายงานวิจัย โดยใช้คำแสดงลักษณะอารมณ์จากคู่คำที่ให้ความหมายตรงกันข้าม เป็นการกำหนดลักษณะอารมณ์ต่อสภาพแวดล้อม เช่น กว้างขวาง-คับแคบ ด้วยการประเมินระดับคะแนนต่ออารมณ์ หรือเรียกว่า 7-point Semantic Differential Scale นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยที่ได้ใช้คำแสดงลักษณะอารมณ์ด้วยคู่คำความหมายตรงกันข้ามในพื้นที่สภาพแวดล้อมร้านค้าเสื้อผ้า เพื่อประเมินการตอบสนองภายในสภาพแวดล้อม (Schielke, 2010) ซึ่งงานวิจัยนี้ได้ใช้แบบจำลองทางอารมณ์ PAD Model โดยการใช้คำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามใน การศึกษาการรับรู้อารมณ์ ที่เกิดขึ้นจากการกระตุ้นโดยสิ่งเร้า ตัวอย่างดังรูปที่ 2.2

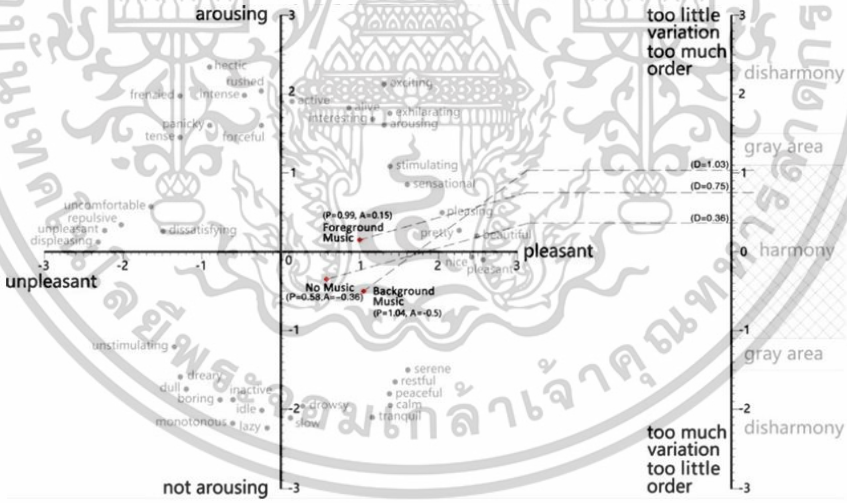

รูปที่ 2.2 Words Describing Emotions in the Three Music Setting

(ที่มา: Yi และ Kang, 2019)

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการแสดงออกทางพฤติกรรม พบว่า บรรยากาศภายในสภาพแวดล้อมนั้น เป็นสิ่งสำคัญในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและสภาพแวดล้อม สามารถอธิบายได้ด้วยรูป แบบจำลอง SOR โดยการกำหนดสิ่งเร้า (S) ภายในสภาพแวดล้อม ในการอธิบายอารมณ์ (O) โดยการแสดงออกทางพฤติกรรม (R) ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบลักษณะการวัดอารมณ์แบบ PAD ควบคู่กับการใช้คำแสดงลักษณะอารมณ์ด้วยคู่คำความหมายตรงกันข้าม เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า อารมณ์ และการตอบสนองการแสดงออกทางพฤติกรรม การรับรู้สิ่งเร้าจากการมองเห็นหรือการกระตุ้นการรับรู้ในการแสดงออกทางพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป การเกิดอารมณ์ทั้งเชิงบวกและเชิงลบในสภาพแวดล้อมนั้น ส่งผลต่อการตอบสนองการแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้ใช้งาน

2.1.3 การตอบสนองทางด้านอารมณ์กับดนตรี

(Bigand, E., Filipic, S., & Lalitte, P., 2005). ให้ความหมายของ การตอบสนองทางด้านอารมณ์ ว่า การตอบสนองทางอารมณ์มีความละเอียดอ่อนต่อดนตรีเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของการฟังดนตรีข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการวิจัยอื่น ๆ ในด้านอารมณ์ พบว่าการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ เช่น ใบหน้าของมนุษย์ ท่าทางของร่างกายมนุษย์หรือสิ่งเร้าอื่น ๆ ที่มีความสำคัญทางชีววิทยาเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว เป็นการแสดงออกจากภายในสู่ภายนอกออกทางด้านร่างกายและจิตใจเป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ หรือสภาวะความรู้สึก

(Peretz et al., 2001) กล่าวว่า การตอบสนองทางอารมณ์ที่รวดเร็วต่อดนตรีอาจเป็นผลมาจากการตอบสนองที่เกิดจากสมองภายในเมื่อพิจารณาร่วมกับผลการค้นพบอื่น ๆ เกี่ยวกับการรับรู้ดนตรีซึ่งแสดงให้เห็นว่าการประมวลผลโครงสร้างดนตรีที่ซับซ้อนเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

โดยดนตรีเป็นโครงสร้างที่ซับซ้อนของเสียง และช่วงเวลาซึ่งก่อให้เกิดการตอบสนองทางอารมณ์ที่หลากหลายในผู้ฟังการตอบสนองทางอารมณ์ต่อดนตรียังคงเป็นประเด็นถกเถียง และมีหลายข้อโต้แย้งนั้นอิงอยู่บนโครงสร้างทางจิตวิทยา และการทำงานของระบบประสาทที่ซับซ้อน โดยการเข้าใจในพื้นฐานทางจิตวิทยา และการทำงานของระบบประสาทของการตอบสนองเหล่านี้เป็นประเด็นสำคัญสำหรับวิทยาศาสตร์ทางประสาทด้านการรับรู้ เนื่องจากมีการศึกษาเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการตอบสนองทางอารมณ์ต่อดนตรีทั้งในระดับพฤติกรรม (GABRIELSON, A. & E. LINDSTROM., 2001; GABRIELSON, A. & P.N. JUSLIN., 1996) และระดับการทำงานของระบบประสาท

สิ่งเร้า (Stimuli) หมายถึง สิ่งกระตุ้นต่าง ๆ ที่สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาททั้ง 5 คือ หู ตา คอ จมูก การสัมผัส ซึ่งเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดการรับรู้ และการตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น เช่น ความพึงพอใจ อารมณ์ ความรู้สึก (พิรัญญา อิทธิสุริยะ, 2562) ซึ่งอารมณ์ (Emotion) เป็นการแสดงออกของสภาวะจิตใจที่ได้รับการกระตุ้นจาก สิ่งเร้า นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภายใน และตอบสนองออกมาทางพฤติกรรมตามอารมณ์ที่เกิดขึ้น (เทพ สงวนกิตติพันธุ์, 2566) โดยมีสิ่งเร้า (Stimuli) ในงานวิจัยนี้คือ เพลงบรรเลง เพลงที่มีเนื้อร้อง ภายในสภาพแวดล้อมของห้องเรียนเป็นสถานที่ที่ใช้ในการทำงาน หรือการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความอิสระในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการทั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้สมาธิ และความคิดสร้างสรรค์ ในการเรียนรู้และทำงาน เช่น การใช้สมาธิในการเรียน การทำงานกลุ่ม การอ่านหนังสือ หรือการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อให้เหมาะสมลักษณะการเรียนการสอนกับกิจกรรมและรูปแบบการเรียนรู้ที่ต้องการซึ่ง “เสียง” เป็นปัจจัย ส่วนหนึ่งในการสร้างภาพลักษณ์ และเป็นสิ่งเร้าต่ออารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมการทำงาน เช่น เสียงรบกวนต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อผู้ฟังที่นั่งทำงานทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

การใช้ดนตรีที่ผู้เข้าร่วมเลือกเองหรือดนตรีที่ชื่นชอบทำให้เราสามารถควบคุม "ความกระตุ้น" ของสภาพแวดล้อมในลักษณะที่เป็นจริง และควบคุมความชอบส่วนบุคคล (Cassidy & MacDonald, 2009; Darrow, Johnson, Agnew, Fuller, & Uchisaka, 2006; Ünal, Steg, & Epstude, 2012; Ünal et al., 2013) รวมถึงความแตกต่างเฉพาะบุคคลในระดับการกระตุ้นพื้นฐาน เนื่องจากระดับการกระตุ้นพื้นฐานแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลและขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น บุคลิกภาพ (Cassidy & MacDonald, 2007; Furnham & Allass, 1999; Salame & Baddeley, 1982) "ความกระตุ้น" และคุณลักษณะของดนตรีที่จำเป็นต่อการสร้างการกระตุ้นที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพก็จะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามมีการวิเคราะห์เชิงสำรวจผลกระทบของคุณสมบัติของดนตรีที่ชื่นชอบต่อความสนใจอย่างต่อเนื่อง เช่น จังหวะ, เนื้อเพลง และแนวดนตรี ซึ่งทั้งหมดนี้ได้รับการพิสูจน์แล้วว่ามีผลต่อความสนใจและประสิทธิภาพ (Amezcua, Guevara, & Ramos-Loyo, 2005; Angel, Polzella, & Elvers, 2010; Chew, 2010; Corhan & Gounard, 1976; Darrow et al., 2006; Davies et al., 1973; Drai-Zerbib & Baccino, 2017; Shih et al., 2012) ซึ่งมีงานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกเพลงที่นักเรียนชื่นชอบจะส่งผลให้การอ่านเนื้อเพลงอย่างตั้งใจมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยไม่เพียงแต่ช่วยในการจดจำเนื้อเพลงและปรับปรุงการออกเสียงเท่านั้น แต่การอ่านซ้ำและการร้องตามเพลงโปรดเป็นประจำยังช่วยส่งเสริมความเข้าใจในภาษาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งนับเป็นวิธีการเรียนรู้ที่สนุก และมีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะทางภาษา (Sarifuddin, M., 2024)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจึงสรุปได้ว่า การตอบสนองทางอารมณ์ มีความละเอียดอ่อนต่อสิ่งเร้าทางเสียง ซึ่งสามารถกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย และจิตใจได้ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของการฟัง (Bigand, Filipic, & Lalitte, 2005) โดยสอดคล้องกับ (Peretz et al., 2001) ที่ระบุว่า การตอบสนองทางอารมณ์ต่อดนตรีอาจเกิดจากการทำงานของสมองส่วนลึกสามารถประมวลผลที่ซับซ้อนได้และก่อให้เกิดอารมณ์ที่หลากหลายในผู้ฟังดนตรีไม่เพียงแต่มีผลต่ออารมณ์ในระดับจิตใจเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อพฤติกรรม การจดจ่อ สมาธิ และการเรียนรู้ ทั้งนี้จึงทำให้เห็นถึงผลเสียของเสียง (ทั้งเสียงรบกวนและดนตรี) ต่อประสิทธิภาพในการทำงานเมื่อเทียบกับสภาวะเงียบ และผลกระทบที่แตกต่างกันของดนตรีมีระดับการกระตุ้นอารมณ์ที่ต่างกันความสำคัญของความแตกต่างหรือบริบทของการฟัง เช่น บุคลิกภาพและความชอบส่วนบุคคล ในการตอบสนองมีปัจจัยที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลากหลายเมื่อศึกษาผลกระทบของดนตรีต่อสภาวะพฤติกรรมและอารมณ์ ซึ่งรวมถึงปัจจัยด้านดนตรี สิ่งแวดล้อม จิตวิทยา และสังคมที่อาจมีความเชื่อมโยงกัน

2.2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงาน

พฤติกรรมการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จขององค์กร รวมถึงการมีความรับผิดชอบในการทำงาน ความร่วมมือกับผู้อื่น และการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ (Robinson & Bennett, 1995) นอกจากนี้ ความสามารถในการจัดการเวลา และการคิดเชิงสร้างสรรค์ยังเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ (Macan, 1994; Amabile, 1988) การมีพฤติกรรมการทำงานที่ดีจึงเป็นพื้นฐานในการพัฒนาองค์กรและสร้างนวัตกรรมใหม่

(Baruch, 1968) ให้ความหมายของ พฤติกรรมการทำงาน ว่า การแสดงออกของบุคคลที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองหรือโต้ตอบต่อสิ่งเร้าระหว่างการปฏิบัติงาน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวสามารถสังเกตและวัดผลได้ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางร่างกายภายนอกหรือการตอบสนองภายในทางจิตใจที่ส่งผลต่อการทำงานโดยตรง.

ราชบัณฑิตย (2554) ให้ความหมายของ “พฤติกรรม” (Behavioral) ว่า การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางร่างกาย ได้แก่ การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ การรับรู้ ความคิด และความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า (Stimulus)

พฤติกรรมการทำงาน (Work Behavior) หมายถึง การกระทำหรือท่าทางที่แสดงออกในขณะทำงานซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพในการปฏิบัติงาน พฤติกรรมการทำงานเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัย เช่น การจูงใจ (motivation) การจัดการเวลา (time management) การร่วมมือกับผู้อื่น (teamwork) และการจัดการความเครียด (stress management) โดยพฤติกรรมการทำงานที่ดีสามารถนำไปสู่ประสิทธิผลของงานที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่พฤติกรรมที่ไม่ดีอาจส่งผลเสียต่อการทำงานได้

2.2.1. ผลกระทบของดนตรีต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมของ (Konecni, 1982) พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลของดนตรีทั้งหมดต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้นการฟังดนตรีอาจทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานด้านสติปัญญาลดลง นักวิจัยหลายคนได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของดนตรีต่อประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเล่นดนตรีเป็นช่วงเตรียมการก่อนเริ่มงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าดนตรีอาจสร้างผลกระทบทางประสาทจิตวิทยา (Rauscher et al., 1993) พบว่าคะแนนการทดสอบ IQ ด้านการคิดเชิงมิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัมพันธ์ และความเข้าใจในการอ่านของเด็กนักเรียนดีขึ้นเมื่อฟังดนตรีของ Mozart อย่างไรก็ตาม งานวิจัยส่วนใหญ่ในด้านนี้มุ่งเน้นไปที่ผลกระทบของดนตรีพื้นหลังที่นำเสนอระหว่างการทำงานเปรียบเทียบกับเสียงรูปแบบอื่น ๆ ของเสียงพื้นหลัง เช่น ดนตรีหรือเสียงรบกวน (Iwanaga & Ito, 2002) ดนตรีพื้นหลังบางประเภทอาจมีผลกระทบกับปัจจัยหลายประการหลากหลายด้านกับความต้องการในผลลัพธ์ เช่น รูปแบบ (Kiger, 1989) ความซับซ้อน (Furnham & Allass, 1999) ประเภท (MacDonald et al., 2003) ความคุ้นเคย (Hilliard & Tolin, 1979) และจังหวะ (Mayfield & Moss, 1989) มีการศึกษาหลายฉบับที่เน้นถึงความสำคัญของประเภทดนตรีในการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของดนตรีต่อการทำงานต่าง ๆ ของ (Williams, 1961; Fogelson, 1973) พบว่าเพลงบรรเลงแนว Pop ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทดสอบความเข้าใจในการอ่านลดลง โดยเฉพาะดนตรีที่ไม่มีเนื้อร้องเพลงแต่เป็นเพลงที่ได้รับความนิยม ส่งผลให้การทดสอบความเข้าใจในการอ่านลดลง นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเพลง Pop ที่มีเนื้อร้องส่งผลในทางลบต่อความสามารถในการจดจำข้อมูลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แต่ไม่ส่งผลต่อความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาขณะอ่าน (Furnham & Bradley, 1997)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ดนตรีมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของงานที่ต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เชิงลึกหรือความคิดสร้างสรรค์สูง ดนตรีที่ใช้เปิดเป็นพื้นหลัง โดยเฉพาะเพลงที่มีเนื้อร้องหรือเป็นเพลงที่ผู้ฟังคุ้นเคยมักส่งผลให้ความสามารถในการจดจ่อสมาธิลดลง แม้ว่าจะช่วยสร้างบรรยากาศเชิงบวกหรือส่งเสริมอารมณ์ในขณะทำงานก็ตาม ขณะที่เสียงรบกวนในระดับคงที่ เช่น เสียงในห้องสมุด กลับส่งผลกระทบต่อสมาธิน้อยกว่าดนตรีโดยทั่วไป

นอกจากนี้คุณลักษณะทั่วไปของดนตรี ยังมีปัจจัยเฉพาะของดนตรีบางประการที่อาจผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น ประเภทของดนตรี ความซับซ้อนขององค์ประกอบทางดนตรี และจังหวะของเพลง ซึ่งอาจก่อให้เกิดการรบกวนต่อกระบวนการประมวลผลทางความคิดในระดับต่างกัน แม้ว่างานวิจัยบางกรณี พบว่า ดนตรีของ Mozart สามารถส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาโดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก และช่วยเพิ่มสมาธิให้นักเรียนได้ดีขึ้น (Foran, 2009) อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาที่เกี่ยวกับดนตรีมีผลรบกวนหรือช่วยส่งเสริมการทำงานของมนุษย์ให้ดีขึ้นนั้น ยังคงแสดงผลลัพธ์ที่ไม่สอดคล้องกัน แม้ข้อค้นพบจะยังไม่ชัดเจน แต่ในสังคมทั่วไปกลับมีแนวโน้มยอมรับว่าดนตรีช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานได้ (Mcdonald, 2013) กล่าวไว้ว่า การฟังเพลงของ Mozart อาจช่วยเพิ่มความสามารถในการคิดเชิงจินตนาของนักศึกษามหาวิทยาลัยดีขึ้น จากภาพรวมของงานวิจัยที่ผ่านมายังคงชี้ว่า “ดนตรีพื้นหลัง” มักเป็นตัวแปรรบกวนต่อสมาธิ และลดทอนประสิทธิภาพในการทำงาน มากกว่าที่จะเป็นตัวส่งเสริม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง “ความคิดสร้างสรรค์”

2.3.1. ความหมายความคิดสร้างสรรค์

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมาย ความคิดสร้างสรรค์ ว่า กระบวนการคิดที่นำไปสู่นวัตกรรมการแก้ปัญหาหรือการสังเคราะห์ในเรื่องต่างๆ

(ขวัญฤดี ตันตระบัณฑิตย์, 2561) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) คือความสามารถทางสมองของมนุษย์ที่คิดแบบแปลกใหม่คิดได้กว้างไกลหลายแง่มุมหลายทิศทาง 12 นำไปสู่การคิดสร้างประดิษฐ์คิดทางแก้ปัญหาแบบใหม่รูปแบบของแนวคิด (Idea) มีหลายแบบแผน ได้แก่ แนวคิดที่ได้มาจากการเชื่อมโยงความคิดเข้าด้วยกัน แนวคิดที่มาจากการ ดัดแปลง แนวคิดที่ได้จากการเปรียบเทียบ และแนวคิดที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ทั้งหมดนี้นำไปสู่การมี ความคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้น

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560) ได้อธิบายไว้ว่าทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองของบุคคลที่คิดในลักษณะอเนกนัยที่สามารถสังเกตเห็น รับรู้ เข้าใจ และมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า ตลอดจนสามารถผสมผสาน หรือดัดแปลงจินตนาการและความเป็นไปได้ จนเกิดเป็นนวัตกรรมในเวลาต่อมา

หนังสือ การพัฒนาการสอนทักษะการคิดสร้างสรรค์ (จันทรา ด่านคงรักษ์ , 2561) ได้อธิบายว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดอเนกนัย (Divergent thinking) คือ ความคิด หลายทิศทาง หลายแง่หลายมุม คิดได้กว้างไกล อันจะนำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งใหม่ โดยตระหนักถึงความสำเร็จอย่างสร้างสรรค์ด้วย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับสื่อแอนิเมชัน (นิธิป นรินทร์ , 2566) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ทักษะการคิดแบบอเนกนัยที่มุ่งเน้นให้เกิดคำตอบที่หลากหลาย จัดเป็นความสามารถทางสมองส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วยความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออต้องอาศัยการฝึกฝนและสั่งสมประสบการณ์ เพื่อแปรเปลี่ยนความคิดสู่การสร้างนวัตกรรมที่แปลกใหม่และมีประโยชน์ต่อส่วนรวม

จากคำอธิบายของพจนานุกรมและการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา สามารถสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการทางความคิดหรือทักษะทางปัญญาของบุคคลที่มีลักษณะเป็นความคิดแบบอเนกนัย (divergent thinking) ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดความคิดที่หลากหลาย แปลกใหม่ และแตกต่างหลายมุมมอง โดยสามารถเชื่อมโยง ดัดแปลง หรือเปรียบเทียบแนวคิดต่างๆ เพื่อนำนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือผลงานใหม่ที่มีคุณค่า ความคิดสร้างสรรค์นี้สะท้อนถึงศักยภาพของสมองในการริเริ่มตลอดจนสามารถผสมผสานการจินตนาการหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดัดแปลง และประมวลผลความเป็นไปได้ ทั้งนี้สามารถพัฒนาได้จากการผ่านการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องการสั่งสมประสบการณ์ และการเปิดรับสิ่งเร้าจากสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย

จากการศึกษาในอดีต มีการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของดนตรีพื้นหลังต่อความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ดนตรีพื้นหลังส่งผลต่อการลดประสิทธิภาพในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญ แต่เสียงรบกวนในห้องสมุดกลับไม่มีผลกระทบ โดยมีการทดลองใน 3 สถานการณ์ ในสภาพแวดล้อมที่เงียบ, เมื่อฟังดนตรีที่มีเนื้อเพลงเป็นภาษาต่างประเทศ, ดนตรีบรรเลงที่ไม่มีเนื้อร้อง, และดนตรีที่มีเนื้อร้องที่คุ้นเคย พบว่าดนตรีพื้นหลังส่งผลเสียต่อความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะดนตรีที่มีเนื้อเพลงที่คุ้นเคยส่งผลกระทบ แม้ในกรณีที่ดนตรีทำให้อารมณ์ดีขึ้นหรือถูกใจผู้ฟัง ในขณะที่เสียงรบกวนในห้องสมุดซึ่งมีลักษณะ "คงที่" ไม่ได้รบกวนการทำงานเหมือนกับดนตรี และมีการศึกษาเกี่ยวกับดนตรีที่มีเนื้อเพลงอาจเพิ่มผลกระทบด้านลบของดนตรีที่ไม่มีเนื้อเพลงเมื่อเปรียบเทียบกับความเงียบ นอกจากนี้ดนตรีที่มีเนื้อเพลงที่แตกต่างอาจมีบทบาทในผลกระทบที่แตกต่างกันระหว่างดนตรีที่มีความกระตุ้นสูงและดนตรีที่มีความกระตุ้นต่ำ ต่อประสิทธิภาพในการทำงาน (Furnham et al., 1999) และจากงานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานของนักเรียนชั้นปีที่ 6 (อายุ 17–18 ปี) ในการทำงานด้านความเข้าใจ, การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตรรกะในสภาพแวดล้อมที่มีความเงียบ ซึ่งดนตรีที่มีเนื้อเพลง และดนตรีที่ไม่มีเนื้อเพลง พบว่าดนตรีที่มีเนื้อเพลงเป็นสิ่งที่ทำให้เสียสมาธิหรือเกิดความรบกวนมากกว่าดนตรีที่ไม่มีเนื้อเพลง (Iwanaga & Ito 2002)

2.3.2. องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

จากหนังสือการคิดเชิงระบบและความคิดสร้างสรรค์ (ประจักษ์ ปฏิทัศน์,2559) ได้อธิบายไว้ว่า วิธีการคิดแบบต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของการคิดแบบอเนกนัย ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงเมื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการคิด เพื่อแก้ปัญหาหรือความคิด เพื่อสร้างสิ่งประดิษฐ์ซึ่งประกอบด้วย วิธีคิด 4 ด้าน ได้แก่

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง เป็นแนวความคิดริเริ่มที่ไม่เคยมีผู้ใดคิดเช่นนั้นมาก่อน มีลักษณะแตกต่างจากแนวคิดทั่วไป และไม่ซ้ำกับความคิดของผู้อื่น อาจนำมาประยุกต์เป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่

1.1. ทักษะในการวิเคราะห์กระบวนการทางความคิดส่วนบุคคล

1.2. ตัวบุคคลผู้ต้องการคิดริเริ่มจำเป็นต้องพัฒนาตนเองมีความมั่นใจในตนเองกล้าที่จะคิดต่างกล้าที่แสดงออกทางความคิดในวิถีทางที่คนอื่น ๆ ยอมรับได้ กล้าเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่คลุมเครือมีความมั่นคงไม่แน่นอน โดยการมองโลกในด้านบวกและมีวุฒิภาวะทางอารมณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3. ผลงานทางความคิดที่ริเริ่มจะต้องไม่ซ้ำกับสิ่งเดิมที่เคยมี และผลของการคิดริเริ่มนั้นจะต้องเป็นที่ยอมรับของประชาคมผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญมาก เพราะมีการคิดริเริ่มจำนวนมากมายหลายเรื่องที่ไม่ได้รับการยอมรับจากประชาคมผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น

2. ความคิดคล่อง (Fluency) หมายถึง บุคคลที่มีศักยภาพทางการคิดหาคำตอบสำหรับคำถามจำนวนมากได้อย่างรวดเร็วในเวลาที่จำกัด ทักษะการคิดคล่องแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.1. ความคิดคล่องด้านถ้อยคำ หมายถึง ทักษะในการเลือกใช้ถ้อยคำ วลี ภาษา คำในรูปแบบต่าง ๆ

2.2. ความคิดคล่องด้านการเชื่อมโยง (Associational fluency) หมายถึง ด้านความสามารถในการคิดหาสิ่งที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับสิ่งที่ตนกำลังคิดอยู่

2.3. ความคิดคล่องด้านการแสดงออก (Expressional fluency) หมายถึง ทักษะในการเรียบเรียงวลีหรือประโยค

2.4. ความคิดคล่องทางการสร้างแนวคิด (Ideational fluency) หมายถึง ศักยภาพ ด้านความสามารถในการคิดได้หลากหลายแบบ หลายเรื่อง หลายมิติ หลายประเภท และคิดแล้วได้คำตอบถูกต้องเหมาะสมเป็นจำนวนมากในเวลาที่จำกัด

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ศักยภาพความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภท หลายระดับ และหลายทิศทาง ทำให้คำตอบที่ได้จากการคิดมีความแปลกแตกต่างไปอย่างมากมายหลากหลายแบบไม่ซ้ำแบบเดิม แบ่งทักษะการคิดยืดหยุ่นออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

3.1. ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous flexibility) หมายถึง ศักยภาพ ด้านความสามารถในการมีอิสระทางการคิด สามารถคิดเกี่ยวกับเป้าหมายทางการคิดเรื่องเดียว แต่ได้คำตอบออกมาอย่างหลากหลายมิติ

3.2. ความคิดยืดหยุ่นด้านการดัดแปลง (Adaptive flexibility) หมายถึง ศักยภาพ ด้านความสามารถในการคิดดัดแปลงจากสิ่งหนึ่งไปสู่สิ่งอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องเป็นจำนวนมากในเวลาจำกัด

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง การสังเกตเห็นในสิ่งที่ผู้อื่นมองไม่เห็น เพราะบุคคลมีความคิดที่ลุ่มลึกเกาะติดเข้าถึงรายละเอียดที่ประณีตพิถีพิถันในสิ่งที่คิด อันเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผลลัพธ์ทางการคิดที่ได้มีความสมบูรณ์แบบ จนคนทั่วไปที่มีศักยภาพความสามารถด้านความคิดละเอียดลออในระดับต่ำ ไม่สามารถวัดหรือประเมินผู้ที่มีศักยภาพความสามารถด้านความคิดละเอียดลออสูงกว่าตน เช่น ผลงานของจิตรกร นักดนตรี นักวิทยาศาสตร์ สถาปนิก กวี และศิลปินสาขาต่าง ๆ เป็นต้น

จากงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์บนระบบนวัตกรรมการสอนอัจฉริยะ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(สิริกานต์ ไชยสิทธิ์, 2563) ได้อธิบายไว้ว่า องค์ประกอบของทักษะความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย 4 ลักษณะ โดยเพิ่มเติม ความคิดที่ละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึงการเห็นถึงรายละเอียด เป็นการคิดเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและสมบูรณ์ที่สุด

จากการทบวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบขอบสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัว และความคิดยืดหยุด และความคิดละเอียดลออ เพื่อให้การพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม สามารถนำไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์ได้

2.3.3. ดนตรีที่ส่งผลกระทบต่อความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาในอดีตเรื่อง การฟังเสียงเพลงบรรเลงและการมองภาพสวยงามที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของข้าราชการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (วัลลภ กรานตวงษ์ เบญจวรรณ บุณยะประพันธ์ ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพ็ชร , 2558) พบว่า เมื่อพิจารณาการจัดสภาพแวดล้อมด้วยเสียงเพลงการใช้เพลงจะช่วยให้เกิดประโยชน์มากมาย เช่น ช่วยให้ผ่อนคลาย ลดความเมื่อยล้าในการทำงาน เสริมสร้างจินตนาการ ทำให้เกิดสมาธิปลุกเร้าอารมณ์ให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ เมื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของข้าราชการก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของข้าราชการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาอารมณ์โดยดนตรี (เอกพล เสงี่ยมพงษ์ , 2560) พบว่า ดนตรีมีประโยชน์และสามารถพัฒนาอารมณ์ได้จริง ๆ เพราะการฟังดนตรีหรือการบรรเลงดนตรีนั้นจะทำให้อารมณ์ดีขึ้น มีงานวิจัยมากมายที่ได้ยืนยันตรงกันถึงการบำบัดจิต โดยดนตรีจะต้องเป็นทำนองที่ร่าเริงสนุกสนานอีกทั้งดนตรียังลดความกังวล ปลอดปล่อยอารมณ์ต่าง ๆ การฟังดนตรีที่มีทำนองช้าจะให้จิตใจสงบและผ่อนคลาย เมื่อคนเราอารมณ์ดีจะมีความสุขคนรอบตัวเราก็จะมีความสุข

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่มุ่งเน้นการคิดแบบอเนกนัย ซึ่งนำไปสู่แนวคิดใหม่ การแก้ปัญหา และการสร้างนวัตกรรม โดยประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดริเริ่ม (Originality) ซึ่งสะท้อนถึงแนวความคิดสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่ซ้ำใครสามารถนำไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์ ความคิดคล่อง (Fluency) ที่แสดงถึงการคิดได้หลากหลายในเวลาจำกัด ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดในหลากหลายมิติ และความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ซึ่งเน้นการสังเกตในรายละเอียดที่ลึกซึ้ง ทั้งหมดนี้ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสามารถเสริมด้วยปัจจัยแวดล้อม เช่น ดนตรี ที่ช่วยกระตุ้นจินตนาการ สร้างสมาธิ และเพิ่มประสิทธิภาพในการคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีนัยสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง “ดนตรี”

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมาย ดนตรีในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “music” หมายถึง ศาสตร์และศิลปะของการร้อยกรองเสียง หรือเสียงที่เกิดจากการกระทบกันของเครื่องดนตรี นั้นจึงก่อให้เกิดเป็นทำนอง เสียงประสาน จังหวะ ลีลา ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต คือ เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง เครื่องบรรเลงมีเสียงดังทำให้รู้สึก เพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์รัก โศกเศร้า หรือสนุกสนาน รื่นเริง บันเทิง เป็นต้น

(โกวิทย์ ขัยศิริ , 2558) กล่าวว่า ดนตรี หมายถึง เสียงที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ ดนตรีได้รับการพัฒนามาจากการแสดงออกทางอารมณ์ต่าง ๆ เช่น ความดีใจ ความเสียใจ ความโกรธ ความกลัว ความรัก หรือแม้แต่ความเชื่อถือ ความศรัทธาในสิ่งที่มองไม่เห็น ซึ่งถูกถ่ายทอดออกมาเป็นเสียงต่าง ๆ ดนตรีจึงเป็นศิลปะที่เกี่ยวข้องกับเสียงที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยอาจลอกเลียนแบบเสียงจากธรรมชาติหรือเสียงอื่น ๆ และนำเสียงเหล่านั้นมาเรียบเรียงให้มีระเบียบ และที่สำคัญที่สุดดนตรีต้องสามารถถ่ายทอดอารมณ์ไปยังผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุกรี เจริญสุข, 2532) ดนตรีเป็นศิลปะที่กว้างขวาง และรวมถึงการสร้างเสียงที่มีจังหวะและท่วงทำนอง ซึ่งสามารถมีรูปแบบเพลงเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างและการจัดระเบียบ

ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของดนตรี (ประพจน์ สมรรถไท, 2020) อ้างถึงใน (สุพิชญา แผ่นทอง, 2556) กล่าวไว้ว่า ดนตรีเป็นสิ่งที่สร้างความชื่นชอบ และส่งผลให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกพึงพอใจและมีความสุข โดยดนตรีมีคุณลักษณะสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) เนื้อร้อง เป็นส่วนที่ถ่ายทอดเรื่องราวและสื่อความหมายแก่ผู้ฟังได้อย่างชัดเจนที่สุด เนื่องจากเป็นภาษาที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสาร 2) จังหวะ เป็นองค์ประกอบสำคัญของดนตรี โดยความเร็วหรือความช้าของจังหวะดนตรีสามารถกระตุ้นกลไกการทำงานของระบบต่าง ๆ ภายในของร่างกาย และส่งผลต่อสภาวะทางอารมณ์ในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยจังหวะที่เร็วจะกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจ ซึ่งสัมพันธ์กับการเร่งอัตราการเต้นของหัวใจหรือชีพจรให้เร็วขึ้น ขณะที่จังหวะการเต้นที่ช้าจะสร้างความรู้สึกนิ่งสงบ และเยือกเย็น ลดอัตราจังหวะการเต้นของชีพจรลง และจังหวะที่ปานกลางจะช่วยทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย 3) ทำนองเพลง คือ การเลียบเรียงระดับเสียงต่าง ๆ ให้เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งช่วยเพิ่มความไพเราะให้กับดนตรี และสามารถดึงดูดให้ผู้ฟังรู้สึกสดชื่น ร่าเริง สดใส สนุกสนาน สงบ หรือรู้สึกโศกเศร้า 4) ระดับเสียงเพลง มีผลต่อความรู้สึกของผู้ฟัง โดยระดับเสียงที่ต่ำมากอาจทำให้เกิดความรู้สึกหวาดกลัวหรืออึดอัด ขณะที่ระดับเสียงต่ำทั่วไปสามารถสร้างความรู้สึกสงบ และเยือกเย็นระดับเสียงปานกลางทำให้รู้สึกสบาย และระดับเสียงสูงทำให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจ 5) ระดับความดัง ความเบาของเสียงเพลง หมายถึง ความเข้มของเสียงหรือระดับความดัง-เบา ซึ่งมีหน่วยการวัดเป็นเดซิเบล (Decibel) โดยมนุษย์สามารถรับฟังเสียงได้ในช่วงตั้งแต่ 0 ถึง 120 เดซิเบล ทั้งนี้ เสียงที่มีระดับความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังตั้งแต่ 80 เดซิเบลขึ้นไปจะเริ่มเป็นเสียงในระดับที่ดัง และหากฟังอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานอาจก่อให้เกิดความเครียดหรือเป็นอันตรายต่อระบบการได้ยินของผู้ฟัง 6) คุณภาพเสียง หมายถึง เสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดมีลักษณะที่ความแตกต่างกัน เช่น เสียงที่มีลักษณะกังวาล ไพเราะ นุ่มนวล หนักแน่น หรือสดใส ซึ่งคุณภาพเสียงเหล่านี้ขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้ในการผลิตเครื่องดนตรี และคุณสมบัติเฉพาะของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด โดยคุณภาพของแหล่งกำเนิดเสียงเป็นสิ่งที่สำคัญในด้านลักษณะของเพลงทั้งนี้ การเลือกใช้เครื่องดนตรีแต่ละประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้งาน และความพึงพอใจของผู้เล่น

2.4.1. องค์ประกอบของดนตรี

(Alvin, 1966) กล่าวว่า เสียงเพลงมีอิทธิพลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์โดยก่อให้เกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน และผ่อนคลาย นอกจากนี้ เพลงยังสามารถใช้สื่อสารกับบุคคลได้โดยไม่จำกัดอายุ การศึกษา เชื้อชาติ หรือสภาพร่างกาย

(ณรุทธ์ สุทธจิตต์ , 2561) ได้อธิบายองค์ประกอบของดนตรี ประกอบด้วย 9 อย่างดังนี้

1. เสียง เป็นลักษณะของการสั่นสะเทือนของอากาศอย่างสม่ำเสมอมีระบบระเบียบ เป็นการตั้งใจสร้างสรรค์ขึ้นมา และเป็นเสียงดนตรีที่เกิดจากการเป่า การร้อง การดีด การสี มีการสั่นสะเทือนเป็นไปอย่างสม่ำเสมอมีระบบระเบียบจึงเป็นเสียงที่น่าฟัง

2. เวลา ดนตรีเป็นเรื่องของเสียงที่เคลื่อนที่ไปในช่วงเวลาหนึ่ง เวลาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญ ประกอบด้วย ความเร็วของจังหวะ อัตราจังหวะ และจังหวะ

3. จังหวะ เป็นการเคลื่อนไหวของเสียงในช่วงเวลา เช่น เสียงการเต้นของ จังหวะชีพจร การตีกลองจังหวะเร็ว เสียงสั้น เสียงยาว เป็นต้น จังหวะเป็นสิ่งประกอบที่สำคัญในการเล่นดนตรี เฉพาะเนื้อแท้ของจังหวะเพียงเท่านั้น ก็ทำให้เกิดความรู้สึกได้อย่างมากมาย เช่น ความวังเวง จากจังหวะการเคาะเสียงระฆังยามค่ำคืนหรือความรู้สึกคึกคักตื่นเต้นอย่างมีชีวิตชีวาจากจังหวะมาร์ช เป็นต้น

4. เสียงประสาน คือ องค์ประกอบของดนตรีที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานของเสียงที่มากกว่า 1 เสียงในแนวตั้งหรือในเวลาเดียวกัน ซึ่งตรงกันข้ามกับทำนองซึ่งเป็นการจัดเรียงเสียงตามแนวนอน เสียงประสานเป็นองค์ประกอบที่มีความซับซ้อนกว่าจังหวะ และทำนองระบบเสียง

5. ระบบเสียง เป็นเรื่องของเสียงที่มีการจัดเป็นระบบ ซึ่งมีอยู่หลายลักษณะด้วยกันแต่โดยทั่วไประบบเสียงของดนตรีมักจะเป็นดนตรีที่มีระบบเสียงที่เรียกว่า ระบบเสียงหลัก (Tonal music)

6. สีสัน คือ คุณสมบัติของเสียงดนตรีรวมทั้งเสียงร้องของมนุษย์ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งนี้เนื่องมาจากคุณสมบัติของการเกิดเสียงในทางดนตรี สีสันเป็นลักษณะของการแสดงเดี่ยว ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบรรเลงการขับร้องโดยเครื่องดนตรี ผู้ร้องคนเดียว การรวมกันของเครื่องดนตรีหรือเสียงร้องต่างๆ ของคนทำให้เกิดการรวมวงหรือผสมวง

7. ลักษณะของเสียง เป็นรายละเอียดของหรือคุณสมบัติของเสียงที่มีการแปรเปลี่ยนไปเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ทำให้เพลงมีความไพเราะเป็นศิลปะเต็มรูปแบบในลักษณะของโสตศิลป์

8. รูปพรรณ เป็นการผูกพันเส้นด้ายเปรียบเสมือนความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของการประสานเสียงกับทำนอง ซึ่งเป็นภาพรวมทั้งหมดของดนตรี

9. รูปแบบ ดนตรีมีการนำเสนออย่างเป็นแบบแผน ผู้ประพันธ์เพลงย่อมมีการกำหนดรูปแบบการประพันธ์เพลง และดำเนินการประพันธ์เพลงไปตามกรอบที่ตนเองคิดไว้ผลงานที่สำเร็จออกมาเป็นบทเพลงจึงมีรูปแบบหรือโครงสร้างที่สามารถศึกษาหรือทำความเข้าใจได้

จึงสรุปได้ว่าเสียงเพลง คือ รูปแบบของเสียงที่ถูกเรียบเรียงอย่างมีศิลปะและระบบ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญขององค์ประกอบทางดนตรีทั้งหมดที่ใช้ในการสร้างงานดนตรี โดยมีองค์ประกอบของดนตรีที่ประกอบด้วย ความถี่ (Pitch) จังหวะ (Tempo) การประสานเสียง (Harmony) ทำนอง (Melody) และลีลา (Rhythm) เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก หรือแนวความคิด และเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้ฟังรับรู้และมีอารมณ์ร่วม

2.4.2. ประเภทของดนตรี

(สมโภช บุญรอด, 2520) จากหนังสือได้อธิบายไว้เกี่ยวกับการแบ่งลักษณะของเพลงออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เพลงร้อง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ การร้องเดี่ยวและการร้องเป็นหมู่คณะ 2) เพลงบรรเลง คือ เพลงที่ประกอบด้วยการเล่นเครื่องดนตรีเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการร้องเพลงหรือเนื้อร้องเข้ามาประกอบ แต่อาจมีการประสานเสียงร่วมด้วยบางส่วน ประเภทของเพลงบรรเลงสามารถแบ่งออกเป็นดังนี้ Folk Music, Country Music, Popular Music, Light Music, Popular Classic Music, Lyric Music, Mood Music, Light Classic Music, Classic Music, Jazz Music

(ประพจน์ สมรรถไท, 2020) อธิบายไว้ว่า ประเภทของดนตรี ถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของดนตรี ขณะเดียวกันดนตรียังสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้หลากหลายรูปแบบ เช่น ดนตรีแบ่งตามลักษณะการกำเนิดของเสียง ได้แก่ เสียงจากธรรมชาติ และเสียงจากเครื่องดนตรี หรือแบ่งตามโครงสร้างรูปแบบของเสียง ได้แก่ ดนตรีบรรเลง และดนตรีร้อง หรือจัดประเภทตามวัตถุประสงค์ เช่น ดนตรีทางศาสนา ดนตรีประกอบพิธีกรรม ดนตรีเพื่อการทหาร ดนตรีวัฒนธรรม และดนตรีเพื่อความบันเทิง หรือจัดตามประเภทอารมณ์ ได้แก่ อารมณ์สนุกสนาน อารมณ์รัก อารมณ์เศร้า เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาของ (Lilley, Oberle, & Thompson, 2014) มีการศึกษา และสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของดนตรีบางชนิดกับความวิตกกังวลในการสอบ และผลการทดลองได้ทำการเล่นเพลงให้กับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี 5 นาที ก่อนจะทำการสอบคณิตศาสตร์ ซึ่งอาจมีผลต่อเกรด นักศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม หนึ่งกลุ่มฟังเพลงที่ทำให้รู้สึกสงบ และอีกกลุ่มฟังเพลงที่ไม่น่าพอใจผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่ฟังดนตรีที่ทำให้รู้สึกสงบ หรือผ่อนคลายก่อนการทดสอบมีอาการ เช่น ความดันโลหิต และอัตราการเต้นของหัวใจลดลง รวมถึงทำคะแนนได้ดีขึ้นในการทำข้อสอบ ดังนั้น ดูเหมือนว่าดนตรีมีผลต่อกระบวนการทางร่างกาย และผลการเรียนของนักเรียนในการทำข้อสอบ

จากงานวิจัยของ (เบญจ์ ป้องกันภัย, 2562) ได้อธิบาย ประเภทของดนตรีมี 2 ประเภท

1) ดนตรีบรรเลง (Instrumental music) หมายถึง บทเพลงที่ไม่มีการใช้เนื้อร้องเสียง หรือการร้องประกอบ โดยเสียงที่บรรเลงมาจากเครื่องดนตรีเท่านั้น ดนตรียังช่วยให้ผู้ฟังสามารถเข้าถึงและสัมผัสกับความงดงามของเสียงดนตรีโดยไม่มีการใช้คำพูดในการสื่อสาร การปล่อยใจไปกับจินตนาการจากเสียงที่ได้ยินผ่านเครื่องดนตรีนั้น (เบญจ์ ป้องกันภัย, 2562)

2) ดนตรีร้อง (Lyrical Music) หมายถึง เพลงที่มีคำพันธ์ประกอบ เป็นคำร้อง หรือการใช้นักร้องเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อเพลง อารมณ์ และความรู้สึกของบทเพลงกับผู้ฟัง ดนตรีร้องอาจมีการใช้เสียงร้องเพียงอย่างเดียว โดยอาจมีวงดนตรีคลอ หรือร่วมกับเครื่องดนตรีในการสร้างองค์ประกอบดนตรีที่สมบูรณ์ (เบญจ์ ป้องกันภัย, 2562)

2.4.3. การเปรียบเทียบผลของเพลงที่มีเนื้อเพลงและไม่มีเนื้อเพลง ต่อการจดจ่อ สมาธิทางการเรียน

เมื่อพิจารณาในการเลือกเพื่อใช้เพลงสำหรับการศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะต้องพิจารณาคือ เลือกเพลงที่มีเนื้อร้องหรือเพลงที่ไม่มีเนื้อร้อง ทั้งสองประเภทนี้มีข้อดีและข้อเสียต่างกัน และการทำความเข้าใจถึงผลกระทบของแต่ละประเภทต่อการจดจ่อ สมาธิ จะช่วยให้คุณสามารถเลือกเพลงที่เหมาะสมกับความต้องการในการศึกษา (McTiernan, 2023)

เพลงที่มีเนื้อร้อง

1) การมีส่วนร่วมและการรบกวน คือ เพลงที่มีเนื้อร้องสามารถกระตุ้นของสมองส่วนที่ใช้ในการประมวลผลทางภาษา ซึ่งอาจทำให้เกิดการรบกวน โดยเฉพาะในงานที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การเขียน หรือเมื่อต้องใช้ความเข้าใจทางภาษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ส่งผลทางอารมณ์ คือ เพลงที่มีเนื้อร้องมีผลทางอารมณ์ที่อาจส่งผลต่ออารมณ์ เช่น ทำให้รู้สึกดี มีพลัง หรือในบางครั้งอาจจะทำให้เกิดการรบกวน ถ้าการฟังเพลงที่มีเนื้อร้องที่ทำให้เกิดกระตุ้นและแรงจูงใจ

3) ความแตกต่างของผลกระทบ คือ ผลของเพลงที่มีเนื้อร้องสามารถแตกต่างกันไปตามความชอบส่วนตัว ลักษณะของงาน และประเภทของเพลง เช่น เพลงที่คุ้นเคยอาจรบกวนได้น้อยกว่าเพลงใหม่ เพราะสมองไม่ต้องประมวลผลเนื้อร้องมาก

เพลงที่ไม่มีเนื้อร้อง (เพลงบรรเลง)

1) การลดการรบกวนทางภาษา คือ เพลงที่ไม่มีเนื้อร้องไม่รบกวนทางภาษา ทำให้เหมาะสำหรับการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์หรือสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2) เสียงพื้นหลังที่คงที่ คือ เพลงที่ไม่มีเนื้อร้อง ทำให้การประมวลผลของสมองปรับตัว และการโฟกัสกับงานได้ดีขึ้น เพลงไม่มีเนื้อร้องช่วยให้สมองสามารถละเลยเพลงและจดจ่อกับงานได้ง่ายขึ้น

3) การควบคุมอารมณ์ คือ แม้ว่าเพลงบรรเลงจะกระตุ้นอารมณ์เช่นกัน แต่จะมีการกระตุ้นน้อยกว่าการฟังเพลงที่มีเนื้อร้อง ซึ่งช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่สงบและมีสมาธิได้มากกว่า

การฟังดนตรีบรรเลง เมื่อเปรียบเทียบผลการทำงานกับความเงียบในการทดลองที่เปรียบเทียบระหว่างดนตรีที่มีเนื้อเพลง และไม่มีเนื้อเพลงในกลุ่มคนทำงานที่ทำการทดสอบสมาธิ พบว่าผู้ที่ไม่ได้ฟังเพลงที่เนื้อร้องมีผลการทำงานที่ดีกว่า (Shih, Yi Nuo, et al., 2012) สามารถสรุปได้ว่าดนตรีบรรเลงสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลได้ จากผลการเปรียบเทียบพบว่าดนตรีที่มีเนื้อเพลงมีผลเสียอย่างมีนัยสำคัญต่อสมาธิและความสนใจ ชี้ให้เห็นว่า หากมีการเล่นเพลงประกอบในสภาพแวดล้อมการทำงาน ควรใช้เพลงที่ไม่มีเนื้อเพลง เนื่องจากเพลงที่มีเนื้อเพลงมีแนวโน้มที่จะลดความสนใจและประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน

จึงสามารถสรุปได้ว่า ดนตรี หมายถึง เสียงที่เกิดจากการกระทบกันของเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ที่นำมาบรรเลงทำให้เกิดเสียง และทำให้เกิดทำนองในรูปแบบต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน สงบ หรือผ่อนคลาย ทั้งนี้ เสียงถือเป็นสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลต่ออารมณ์ ความรู้สึก สมาธิ และประสิทธิภาพในการทำงานหรือการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยประเภทของดนตรีส่งผลต่อผู้ฟังแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรมที่ทำ หรือในบริบทของด้านการทำงาน เช่น การอ่านหรือการเขียน ควรเลือกฟังเพลงไม่มีเนื้อร้อง เพื่อหลีกเลี่ยงการรบกวนสมาธิ ขณะที่ในกิจกรรมที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ด้านภาพ เช่น วาดภาพหรือการจัดองค์ประกอบ เพลงที่มีเนื้อร้องอาจช่วยกระตุ้นแรงบันดาลใจได้ อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาเลือกเพลงตามความชอบ และลักษณะนิสัยส่วนบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากผลกระทบของดนตรีอาจแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล โดยเฉพาะเพลงบรรเลงหรือเพลงที่ไม่มีเนื้อร้อง ซึ่งมีแนวโน้มที่จะส่งเสริมสมาธิ และประสิทธิภาพในการทำงานได้ดีกว่า (Shih et al., 2012)

ทั้งนี้มีงานวิจัยที่หลายหลาก พบว่า ดนตรีที่มีเนื้อเพลงอาจส่งผลกระทบทางด้านลบต่อประสิทธิภาพการทำงานมากกว่าดนตรีที่ไม่มีเนื้อเพลง (Vasilev et al., 2018) ดังนั้น การเลือกฟังเพลงบรรเลงที่เหมาะสมกับลักษณะงานจึงมีความสำคัญต่อการเพิ่มผลลัพธ์ในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยฉบับนี้ จึงเลือกใช้เพลงบรรเลง และเพลงที่มีเนื้อร้องในแนวเพลงป็อป (Pop) ซึ่งเป็นแนวดนตรีที่ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้ฟังทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความสอดคล้องกับบริบทการฟังในชีวิตประจำวันและลดอคติที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่คุ้นเคยกับตัวเพลง

2.4.4. องค์ประกอบของการฟัง

(วลัยพรรณ สุภารัตนศิลป์ , 2564) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของการฟัง ประกอบไปด้วย

1. สถานที่ คือ สถานที่นั้นมีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นปัจจัยที่จะทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกและความซาบซึ้งในการฟังบทเพลงที่มีความยาว ความสลับซับซ้อนของบทเพลง ถ้าหากสถานที่ไม่เหมาะสมอาจทำให้ไม่ได้รับอรรถรสเท่าที่ควร สถานที่ที่เหมาะสำหรับการฟังดนตรี ประเภทนี้ได้แก่ โรงละครแห่งชาติ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สถาบันภาษาและ วัฒนธรรมเยอรมัน กรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวได้รับการออกแบบ เพื่อให้เหมาะกับการฟังดนตรีโดยเฉพาะ

2. เวลา คือ ช่วงเวลาที่จัดให้มีการแสดงดนตรี นั้นต้องคำนึงถึงความเหมาะสม เข้ากับบรรยากาศของการแสดงไม่ควรจัดให้เร็วเกินไปหรือดึกเกินไป ถ้าเป็นรอบกลางวันควรอยู่ประมาณ 14.00-16.00น. รอบค่ำควรอยู่ประมาณ 19.30 น – 21.00 น. ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมด้วย

3. ผู้ฟัง คือ ตัวผู้ฟังเองต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการฟัง มีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานทางดนตรีพร้อมที่จะรับกระแสเสียงที่ผู้ขับร้องและผู้บรรเลงเปล่งเสียงออกมา โดยผ่านการตีความหมายอย่างละเอียดจากบทเพลงที่คีตกวีได้เขียนไว้ ผู้ฟังเป็นผู้ที่พร้อมจะรับฟังบทเพลงด้วยความชื่นชอบ

2.4.5. ระดับของการฟัง

(Scharmer, O. 2018) กล่าวว่า ระดับการฟังสามารถแบ่งได้ 4 ระดับ ได้แก่

1. การฟังแบบผ่านหู การฟังประเภทนี้เป็นการฟังโดยมิได้ตั้งใจ หรือฟังแบบผ่าน ๆ หู เช่น การฟังเพลงตามห้างศูนย์การค้าขณะเดินเลือกซื้อสินค้าก็จะได้ยิน เสียงเพลงลอยอยู่ในบรรยากาศ เป็นต้น

2 . การฟังด้วยความตั้งใจ (Sensuous Listening) การฟังประเภทนี้เป็นระดับการฟังที่มีความตั้งใจฟังมากขึ้นกว่าระดับที่ 1 ผู้ฟังจะเกิดความนิยมชมชอบกับเสียงดนตรีที่ไพเราะ ผู้ฟังระดับนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้าชอบฟังเพลงประเภทใดก็มักให้ความสนใจต่อรายละเอียดของเพลงประเภทนั้นเป็นพิเศษ และส่วนมากเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาขั้นปานกลางไปจนถึงขั้นสูงและเป็นผู้ฟังที่พร้อมจะ ได้รับความซาบซึ้งในคุณค่าทางด้านสุนทรียภาพ

3. การฟังอย่างเข้าถึงอารมณ์ (Emotional Listening) การฟังประเภทนี้ผู้ฟังจะมีจิตใจ และความรู้สึกจดจ่อต่อเพลงที่ตนชอบฟังไปตามอารมณ์หรือมีปฏิกิริยาต่อเสียงดนตรีมากขึ้น ฟังเนื่องจากดนตรีทำให้เกิดความสนใจ และเกิดอารมณ์ร่วมไปกับอารมณ์ต่าง ๆ ที่คิดว่าเสียงเพลงสื่อออกมา เช่น เมื่อเรามีอารมณ์เศร้า มีอาการหม่นหมองปวดร้าวกระวนกระวายใจเพราะเรื่องใดเรื่องหนึ่งหาก ในช่วงเวลาขณะนั้นมีเสียงเพลงเข้ามาโดยเป็นเพลงซึ่งสื่ออารมณ์คล้ายคลึงกับอารมณ์ที่กำลังประสบอยู่เราจะเปิดหูเปิดใจออกซึมซาบไปกับเสียงเพลงนั้น

4. การฟังโดยรับรู้ความซาบซึ้ง (Perceptive Listening) การฟังประเภทนี้เป็นการฟัง ที่ผู้ฟังเห็นสุนทรียหรือเห็นความงามขององค์ประกอบต่าง ๆ ของเสียงดนตรีโดยตรง ซึ่งอาศัยความมีสมาธิและมีสภาพจิตใจ อารมณ์ที่สงบนิ่งเป็นการเห็นความงามของการที่องค์ประกอบต่าง ๆ นั้นมาสัมพันธ์กันอย่างลงตัวและมีศิลปะ องค์ประกอบพื้นฐานของดนตรี เช่น การเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงของแนวทำนอง จังหวะ เสียงประสาน และสีสันของเสียงซึ่งคีตกวีได้ทำการยักย้าย ถ่ายเทและปรุงแต่งขึ้นอย่างมีศิลปะ

จากการศึกษาของ (Sanes, D. H., & Woolley, S. M. N., 2011) การศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของระบบประสาทส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการได้ยิน (auditory CNS) ในช่วงวัยรุ่น-ผู้ใหญ่ จากการทดสอบเกณฑ์วัดระดับการรับรู้เสียง (tone threshold) ในระยะเวลาสั้นและยาว พบว่าเด็กมีการพัฒนาด้านการรับรู้ที่มากกว่าผู้ใหญ่อย่างเห็นได้ชัดว่า โดยเฉพาะในช่วงเวลาสั้น ๆ ทักษะการแยกแยะความแตกต่างของระยะเวลาเสียงยังอยู่ในระดับต่ำ และจะพัฒนาเพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงการเจริญเติบโตของระบบประสาทที่ตอบสนองต่อเสียงซึ่งเกิดขึ้นในช่วงอายุที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ เมื่อทำการวัดระดับเกณฑ์การได้ยินในสภาวะที่มีเสียงรบกวน เด็กจะแสดงระดับการรับรู้ที่ต่ำกว่าและมีการพัฒนาการด้านทักษะการแยกแยะเสียงที่ค่อยเป็นค่อยไปมากกว่าผู้ใหญ่ (Buss et al., 2006; 2009; Allen & Wightman, 1994) ซึ่งสะท้อนถึงความแตกต่างในด้านการประมวลผลเสียงระหว่างช่วงวัย.

2.4.6. ประโยชน์ของการฟังดนตรี

ประโยชน์จากการฟังดนตรี มีดังนี้ (ทรงฤทธิ์ ศรีสารคาม, 2559; Buckwalter, 1985; McClelland, 1979)

1) ประโยชน์ต่อสุขภาพ รักษาโรคสมาธิสั้น ลดความตึงเครียด ช่วยในการผ่อนคลายแก่ร่างกายและจิตใจ ทำให้ร่างกายสงบขึ้น และรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น (เสาวนีย์ สังฆโสภณ, 2541)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระตุ้นการทำงานของหัวใจ บรรเทาความเหนื่อยล้า ลดอัตราการเต้นของหัวใจ อัตราการหายใจ และความดันโลหิต

2) ประโยชน์ต่อสมองด้านความฉลาด มีสมาธินานขึ้น ช่วยการเรียนภาษา ฉลาดขึ้น กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ เพิ่มไอคิวในเด็กและทารกเสริมจินตนาการเพิ่มสมาธิ

3) ประโยชน์ต่ออารมณ์และจิตใจ อารมณ์ดีขึ้น ลดความกังวล ลดความวิตกกังวล มีความสุข ระบายอารมณ์โกรธ ความกระตือรือร้น กระตุ้นความทรงจำ และความคิด ลดความซึมเศร้า และความผ่อนคลายจากความเครียด ทำจิตใจให้สงบและมีสมาธิ

4) ประโยชน์ต่อความรู้สึกอื่น ๆ สร้างบรรยากาศในการทำงาน ตอบสนองการเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น อยู่นิ่ง ๆ ได้นานขึ้น พัฒนาบุคลิกภาพที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 กรอบทฤษฎีงานวิจัย

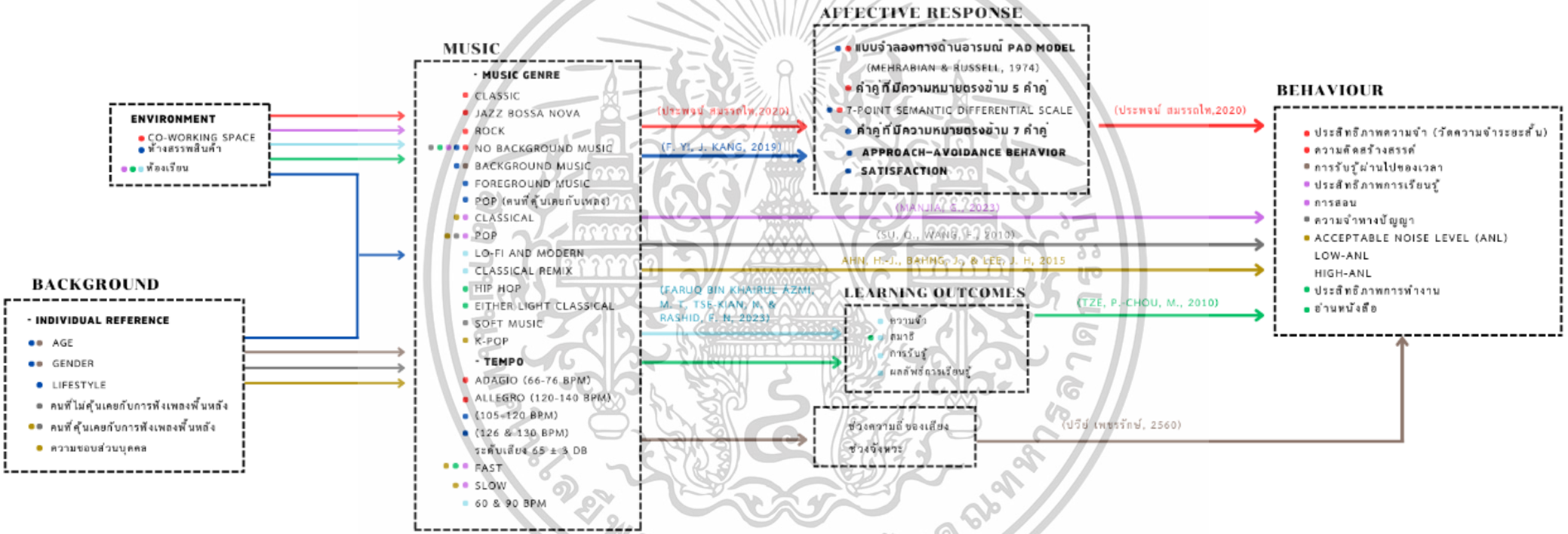

รูปที่ 2.3 กรอบทฤษฎี S-O-R model (Mehrabian and Russell, 1974)

(ที่มา: ผู้วิจัย, 2568)

2.6 สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบสำหรับคำถามของการวิจัย จากคำถามการวิจัยข้อที่ 1 อิทธิพลของรูปแบบเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบเพลง ซึ่งส่งผลถึงตัวแปรตาม ได้แก่ การตอบสนองทางด้านอารมณ์

จากคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การตอบสนองทางด้านอารมณ์ ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการทำงาน

เพื่อแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า รูปแบบของเพลงส่งผลต่ออารมณ์ จิตใจ ความรู้สึกของมนุษย์ และการทำงานของสมองในรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของดนตรี เช่น สไตล์เพลง อัตราจังหวะ ทำนอง ประเภท และระดับเสียงที่แตกต่างกัน ซึ่งอิทธิพลของเสียงดนตรีมีความเชื่อมโยงกับกระบวนการรับรู้ อารมณ์ ความรู้สึก ที่ส่งผลไปยังพฤติกรรมการทำงานในบริบทของสภาพแวดล้อมที่มีเสียงดนตรียังมีจำนวนไม่มากนัก ระหว่างความสัมพันธ์ของอารมณ์ ความรู้สึกต่อพฤติกรรมการทำงานในเรื่องของสภาพแวดล้อมแบบมีเสียง

จากการทบทบทวนวรรณกรรม พบว่า อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน โดยการประยุกต์ใช้จากการศึกษาทฤษฎี S-O-R model ร่วมกับการวัดเจตคติทาง อารมณ์ PAD Emotion Model (Mehrabian & Russell, 1974) และงานวิจัยในอดีต ในศึกษาครั้งนี้ได้มุ่งเน้นการวิเคราะห์รูปแบบของเพลง ได้แก่ เพลงบรรเลงและเพลงที่มีเนื้องร้อง ซึ่งดนตรีหรือเสียงเพลงเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำงาน เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์ครบถ้วน ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของรูปแบบเสียง และค้นหาความสัมพันธ์ของการตอบสนองทางด้านอารมณ์เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของวัตถุประสงค์ในงานวิจัยทั้งหมดเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในศึกษาโดยผู้วิจัยจึงเลือกศึกษา รูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางอารมณ์ เพื่อใช้ในการตอบคำถามงานวิจัยในข้อที่ 1 และในคำถามงานวิจัยในข้อที่ 2 ว่าความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร โดยทำศึกษาถึงการรับรู้ทางอารมณ์ และการตอบสนองทางอารมณ์ และอิทธิพลของการตอบสนองทางด้านอารมณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างไร

จึงนำมาสู่กระบวนการในการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงานโดยการวิเคราะห์การรับรู้ทางอารมณที่ส่งผลถึงพฤติกรรมในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
ระเบียบวิธีการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมในเบื้องต้นเกี่ยวกับอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งจะต้องทำการวิจัยเพื่อชี้ชัดต่อไป โดยมีวิธีการวิจัยดังนี้

3.1 กระบวนทัศน์ของการวิจัย

3.2 การออกแบบวิธีการวิจัย

3.3 การวางแผนการวิจัย

3.4 การแปลงด้านนิยามมโนทัศน์เป็นนิยามด้านปฏิบัติการ

3.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบแนวความคิดและคำถามการวิจัย

3.5 การแปลงนิยามด้านมโนทัศน์เป็นนิยามปฏิบัติการ

3.6 การศึกษาหลัก

3.6 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.6.2. สถานที่เก็บข้อมูล

3.6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.6.4 ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล

3.7 การวิเคราะห์

3.7.1 วิธีการทางสถิติแบบ Independent sample t test

3.7.2 วิธีการทางสถิติแบบ Correlation

3.1 กระบวนทัศน์ของการวิจัย

จากคำถามการวิจัยที่ต้องการจะศึกษา 1) อิทธิพลของรูปแบบเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร และ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร จากคำถามของงานวิจัยจึงทำให้ทราบถึงจุดประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ที่ต้องการค้นหาความสัมพันธ์ของการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน และเปรียบเทียบอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการภายใตการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ 1. การทดสอบทฤษฎี (Theory verification) 2. การกำหนดเหตุและผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Determination) 3. การลดทอนนิยม (Reductionism) 4. การสังเกตและการวัดผลได้ (Observations and Measurements) เมื่อพิจารณาจากคำถามการวิจัย คำถามการวิจัยเป็นในลักษณะการบ่งชี้สาเหตุและผล (Determination) เหตุ คือ รูปแบบเพลง ผล คือ อารมณ์และพฤติกรรมการทำงาน ดังนั้นจึงอยู่ภายใต้ การกำหนดเหตุและผล (Determination) โดยการศึกษาตัวแปรอิสระเป็น รูปแบบเพลง และความชอบเป็นตัวแปรแทรกซ้อน จากทบทวนวรรณกรรมเลือกศึกษาเฉพาะ รูปแบบเพลง, การตอบสนองทางด้านอารมณ์ บางอย่างเป็นการลดทอน (Reductionism) ตัวแปรที่จำกัดในศึกษา และตัวแปรทั้งหมดสามารถสังเกต และวัดค่าได้ (Observation and Measurement) เนื่องจากคำถามการวิจัยทั้ง 2 ข้อ วิจัยนี้เป็นการทดสอบทฤษฎี (Theory Verification) ที่ทดสอบทฤษฎีทางจิตวิทยาสภาพแวดล้อมที่กล่าวถึงตั้งอยู่บนพื้นฐาน S-O-R Model ได้แก่ สิ่งเร้า (Stimulus) กลไก (Organism) และ การตอบสนอง (Response)

3.2 การออกแบบวิธีการวิจัย

จากคำถามการวิจัยที่ต้องการจะศึกษา 1) อิทธิพลของรูปแบบของเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร และ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร จากคำถามการวิจัยจึงทำให้ทราบถึงจุดประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ที่ต้องการค้นหาอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเลือกใช้กระบวนการทัศนการวิจัยผ่านวิธีการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม

การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปรโดยผู้วิจัยสามารถควบคุมแปรอิสระ และตรวจสอบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับตัวแปรตาม เก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 อายุระหว่าง 18–22 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยของ Generation Z และทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม โดยแบ่งกลุ่มทดลองออกตามสถานการณ์และใช้แบบสอบถามในการประเมินคาของตัวแปรที่เกี่ยวของ และวิเคราะห์สรุปผลการทดลองด้วยหลักการทางสถิติ

งานวิจัยนี้จึงมีการกำหนดขอบเขตเพื่อศึกษารูปแบบเพลง (Music Styles) เพื่อศึกษาที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน และผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสำรวจเบื้องต้นในการเก็บข้อมูล โดยการศึกษาการวิจัยหลักมีการจัดกลุ่มการทดลองแบ่งออกตามสถานการ์และใชแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการรวบรวมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การวางแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการภายใต้แบบแผนการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเลือกใช้การวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงานโดยใช้วิธีการสำรวจและทดลองกับกลุ่มตัวอย่างโดยมีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 สวน ได้แก่ 1) การศึกษานำร่อง (Pilot study) 2) การศึกษาหลัก (Main Experiment) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

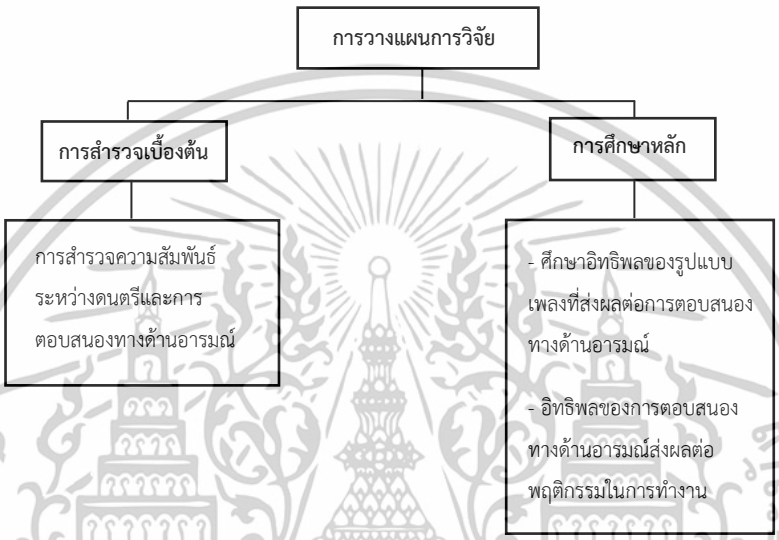

รูปที่ 3.1 แสดงการวางแผนการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย (2568)

การสำรวจเบื้องต้น (Pilot Study)

จากจุดประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เปรียบเทียบอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยทางด้านรูปแบบเพลงเพื่อใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาตามคำถามการวิจัยข้อที่ 1

การสำรวจพื้นที่ เก็บข้อมูลเบื้องต้น

จากการศึกษาและการสำรวจบริบทของพื้นที่การทำงานในสตูดิโอ (Studio) ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามักมีพฤติกรรมการทำงานหลายอย่างพร้อมกัน รวมถึงการฟังเพลงระหว่างทำงาน โดยลักษณะของสตูดิโอ (Studio) ไม่ใช่เป็นเพียงห้องเรียนทั่วไป แต่เป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ใช้สำหรับการคิดสร้างสรรค์ผลงาน ทดลอง ออกแบบ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาในช่วงวัยนี้มีพฤติกรรมการฟังเพลงเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างบรรยากาศภายในสภาพแวดล้อมการทำงาน

1.การศึกษานำร่องครั้งที่ 1

งานวิจัยนี้การศึกษาผลกระทบของดนตรีพื้นหลังต่อการตอบสนองทางอารมณ์ในหลากหลายมิติ รวมถึงพฤติกรรมของการทำงานในบริบทที่หลากหลาย ซึ่งตัวแปรที่จะทำการศึกษานั้นมีอยู่หลากหลายรูปแบบ และกระทั่งผลของอิทธิพลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจส่งผลในทิศทางที่แตกต่างกัน จึงต้องมีการตรวจสอบ และประเมินตัวแปรต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการวิจัย

การศึกษานำร่องครั้งที่ 1 มีการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของดนตรีพื้นหลังต่อการตอบสนองทางอารมณ์ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการทดสอบทฤษฎี (Theory Verification) ที่ทดสอบทฤษฎีทางจิตวิทยาสภาพแวดล้อมที่กล่าวถึง โมเดล สิ่งเร้า (Stimulus) กลไก (Organism) และ การตอบสนอง (Response) หรือ S-O-R Model โดยมีสิ่งเร้า คือ การสไตล์เพลง และจังหวะ กลไก คือ การตอบสนองทางด้านอารมณ์ (Affective Response) และการตอบสนอง คือ พฤติกรรมการทำงาน แต่ในการศึกษานำร่องครั้งที่ 1 กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะอิทธิพลของสไตล์เพลงและจังหวะต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ (Affective Response) โดยการเลือกตัวแปรเพียงบางตัวเป็นการลดทอน (Reductionism) ตัวแปรที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นไปในลักษณะเหตุและผล (Causal Relationship) และตัวแปรทั้งหมดสามารถสังเกต และวัดค่าได้ (Observation and Measurement) การออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

มีตัวแปรอิสระตัวที่ 1 เป็นสไตล์ดนตรีพื้นหลัง แบ่งเป็น 1) ดนตรีพื้นหลังแนว Classic 2) ดนตรีพื้นหลังแนว Pop เป็นประเภทดนตรีที่ไม่มีเนื้อร้อง ตัวแปรอิสระตัวที่ 2 คือ จังหวะแบ่งเป็นอัตราจังหวะอะดาจิโอ (Adagio) 66 - 76 BPM และอัตราจังหวะอันดันเต (Andante) 80–108 BPM ส่วนตัวแปรตาม คือ การตอบสนองทางด้านอารมณ์

โดยศึกษาเปรียบเทียบดำเนินการวิจัยโดยการจำลองห้องเรียน (Studio) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผ่านแบบสอบถามออนไลน์เพื่อเก็บข้อมูลการตอบสนองทางด้านอารมณ์ โดยแบ่งเป็น 4 สถานการณ์ (2 สไตล์ดนตรีพื้นหลัง x 2 จังหวะ) หรือเรียกว่า (2 x 2 Factorial Design) อายุระหว่าง 19 – 23 ปี จำนวน 30 คน โดยนักศึกษาทุกคนจะเข้าร่วมในทุกสถานการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยการให้ผู้เข้าร่วมการทดลองอยู่ในห้องเรียน (Studio) อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปกติ รับฟังดนตรีผ่านลำโพงจากการเชื่อมต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ผ่านการเชื่อมต่ออินเตอร์เน็ต พร้อมการทำแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป และประเมินเจตคติการรับรู้อารมณ์ความรู้สึก และความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการทดลองภายใต้ ทฤษฎี PAD Emotion Model (Mehrabian & Russell, 1974) คำคู่ที่มีความหมายตรงข้าม จำนวน 10 คู่ ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้มาประเมินผานแบบสอบถามและวัดด้วย 7 Point Semantic Differential Scale (Snider & Osgood, 1969) การเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์สร้างแบบสอบถามออนไลน์ลงใน Google Drive ทำการออกแบบ และบันทึกข้อมูลที่ต้องการลงใน Google Form และส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยมีแบบสอบถาม 2 ชุด คือ แบบสอบถามการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้งานในห้องเรียน

สรุปผลการทดลองนำร่องมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย

การศึกษานำร่องนี้มีจุดมุ่งหมายในการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีพื้นหลังและการตอบสนองทางอารมณ์ โดยมีการวัดผลหลายครั้งจากการเลือกวิธีการวิเคราะห์โดยพิจารณาจากข้อมูลว่ามีการวัดซ้ำเพียงอย่างเดียวอาจได้คำตอบที่ผิดในการพิจารณาเลือกวิธีวิเคราะห์ทางสถิติที่เหมาะสม นักวิจัยต้องพิจารณา จากคำถามหรือวัตถุประสงค์แบบงานวิจัย และเหตุผลที่กำหนดให้มีการวัดผลหลายครั้งประกอบกัน ข้อสรุปจากคำถามการวิจัย พบว่าจากการตรวจสอบ Interaction Effect ของตัวแปรด้วยวิธีการใช้ Paired Samples Test สามารถสรุปได้ว่าไม่พบ Interaction Effect ในงานบทความวิจัยในครั้งนี้ จึงสรุปได้ว่า Main Effect ความแตกต่างของสไตล์เพลงของดนตรีพื้นหลัง (Music Style) ที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการตอบสนองทางอารมณ์ PAD Model ที่ใช้คำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามจำนวนทั้งหมด 10 คู่อารมณ์ และความเร็วของเสียงดนตรีพื้นหลัง (Tempo) ที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อระดับการตอบสนองทางด้านอารมณ์ที่แตกต่างกันจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ประพจน์ สมรรถไท, 2563) ที่ค้นพบว่า แนวดนตรีพื้นหลัง (Music Style) มีอิทธิพลต่อการรับรู้อารมณ์ ความรู้สึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปในทางเดียวกัน และอัตราจังหวะ (Tempo) เมื่อ Music Style ดนตรีพื้นหลังที่แตกต่างกันเป็นดนตรีพื้นหลังแนว Classic กับดนตรีพื้นหลังแนว Pop อาจไม่ทำให้เกิดความรู้สึกถึงอัตราจังหวะ (Tempo) ที่แตกต่างกันทำให้ไม่รู้สึกว่าแตกต่างกันในด้านอารมณ์ ประโยชน์ที่ได้จากการนำไปใช้การศึกษาทดลองนำร่อง 1 พบว่า แนวดนตรีพื้นหลัง (Music Style) มีอิทธิพลต่อการรับรู้อารมณ์ ดังนั้น เพื่อนำไปสู่การศึกษาค้นหาอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ในการศึกษาหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การแปลงด้านนิยามมโนทัศน์เป็นนิยามด้านปฏิบัติการ

3.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบแนวความคิดและคำถามการวิจัย

จากกรอบแนวความคิดในการวิจัยในครั้งนี้ที่มีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร และเพื่อค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร งานวิจัยในครั้งนี้ได้มาจากการเก็บข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ และการสังเกตการณ์ พร้อมกับแบบสอบถามของผู้วิจัย ร่วมกับการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยในอดีตเพื่อนำมาพิจารณาถึงความสัมพันธ์ และกำหนดตัวชี้วัดในการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้โดยสรุปเป็นตัวแปรด้านมโนทัศน์ และตัวแปรด้านปฏิบัติการดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

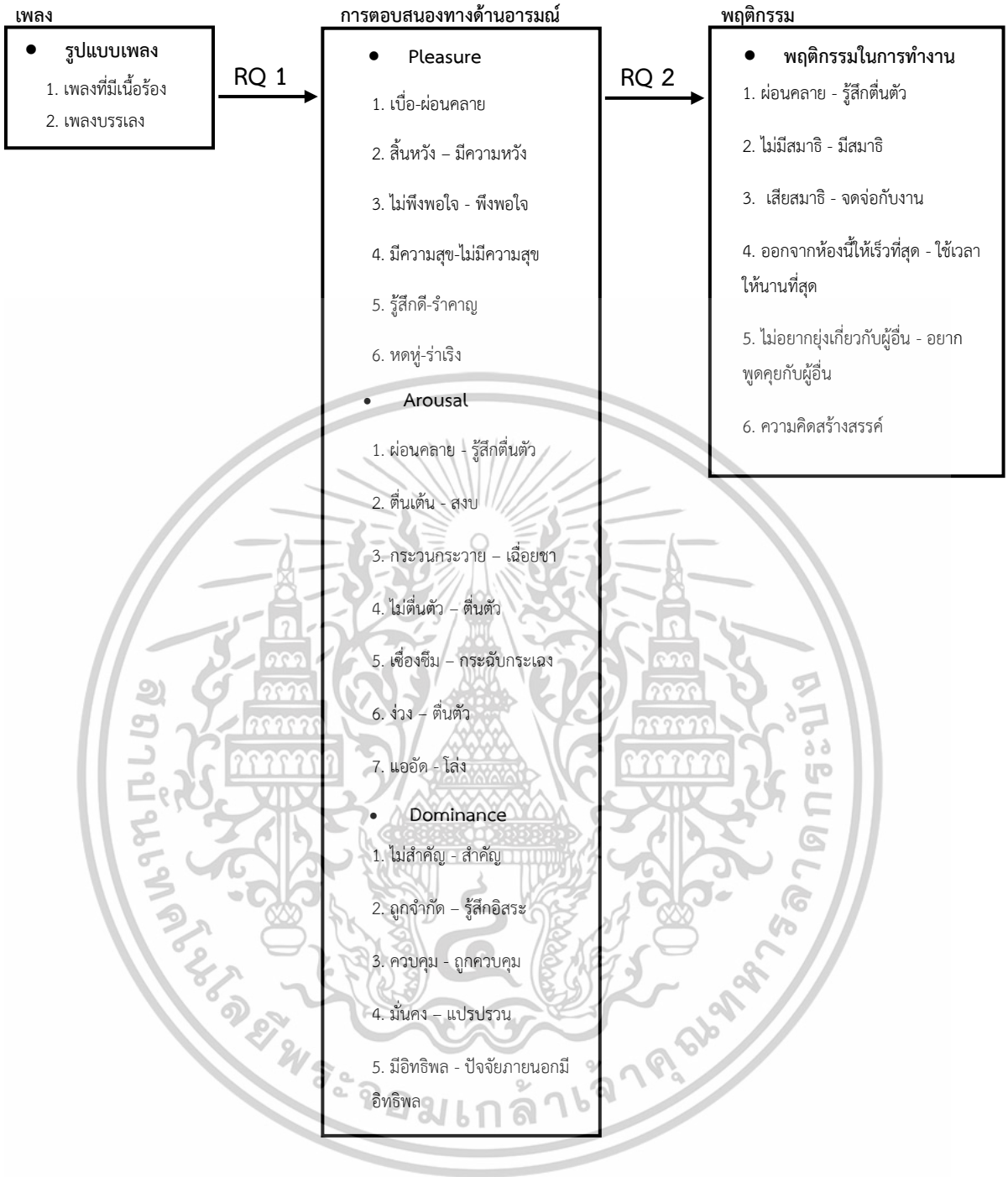

รูปที่ 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบแนวคิดในงานวิจัย และคำถามงานวิจัย

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 การแปลงนิยามด้านมโนทัศน์เป็นนิยามปฏิบัติการ

จากคำถามในงานวิจัยทั้ง 2 ขอได้แก่

คำถามการการวิจัยข้อที่ 1 อิทธิพลของรูปแบบเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร และคำถามการวิจัยขอที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร และจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 จึงนำมาซึ่งนิยามของตัวแปรจากคำถามการวิจัยอธิบายได้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบเพลง, การตอบสนองทางด้านอารมณ์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งได้จากการทบทวนวรรณกรรมและ การศึกษาเบื้องต้นเพื่อจะนำมาซึ่งตัวแปรมโนทัศนและนิยามของตัวแปรปฏิบัติการซึ่งอธิบายจากคำถามการวิจัยได้ดังนี้

คำถามการการวิจัยขอที่ 1 อิทธิพลของรูปแบบเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร

นิยามดานมโนทัศน์ จากคำถามการวิจัยได้แบงตัวแปรออกเป็น 2 กลุมได้แก่ รูปแบบเพลงซึ่งประกอบไปด้วย เพลงบรรเลง และเพลงที่มีเนื้อร้องทำหน้าที่เป็นตัวแปรอิสระ โดยมีการตอบสนองทางด้านอารมณ์ทำหน้าที่เป็นตัวแปรตาม

รูปแบบเพลง (Music Styles) หมายถึง เสียงที่ประกอบกันที่เกิดเป็นทำนองเพลง เครื่องบรรเลงมีเสียงดังทำให้รู้สึก เพลิดเพลิน หรือเกิดอารมณ์รัก โศกเศร้า หรือสนุกสนาน รื่นเริง บันเทิงได้ตามทำนองเพลง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

การตอบสนองทางอารมณ์ หมายถึง ในด้านอารมณ์: พบว่าการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ เช่น ใบหน้าของมนุษย์ ท่าทางของร่างกายมนุษย์หรือสิ่งเร้าอื่น ๆ ที่มีความสำคัญทางชีววิทยาเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว (Bigand, E., Filipic, S., & Lalitte, P., 2005) เป็นการแสดงออกจากภายในสู่ภายนอกออกทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ หรือสภาวะความรู้สึก

นิยามด้านปฏิบัติการ

จากการศึกษา ตัวแปรของงานวิจัยจากคำถามการวิจัยข้อที่ 1 อิทธิพลของรูปแบบเพลง หมายถึง ประเภทหรือแนวเพลงที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากรูปแบบอื่น ๆ ที่ใช้เปิดฟังในการทำงานในห้องเรียน สตูดิโอ (Studio) ของนักศึกษา แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ เพลงบรรเลง, เพลงที่มีเนื้อร้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยเปิดเพลงที่ระดับความดังปานกลาง เพื่อให้สามารถรับฟังได้อย่างสบายและรู้สึกผ่อนคลายระดับเสียงของเพลงมีผลต่อความรู้สึกของผู้ฟัง โดยมนุษย์สามารถรับฟังเสียงได้ในช่วงตั้งแต่ 0-120 เดซิเบล เสียงที่เริ่มดังจนรู้สึกได้จะอยู่ที่ระดับ 80 เดซิเบลขึ้นไป

การตอบสนองทางอารมณ์ หมายถึง การแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกที่มนุษย์รับรู้ได้จากสิ่งเร้าหรือสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นรอบตัว จากทบทวนวรรณกรรมของ Mehrabian and Russell, (1974) พบว่า การตอบสนองทางอารมณ์ได้มีการศึกษาอย่างละเอียดในด้านจิตวิทยา นวัตกรรม และสังคมวิทยา โดยแบ่งการตอบสนองทางด้านอารมณ์ (Affective Response) ออกเป็น 3 กลุ่มตามนิยามของ Mehrabian and Russell, (1974) ด้านอารมณ์ หลักตามแนวคิด PAD Model (Pleasure Arousal Dominance scale: PAD scale) ได้แก่ 1) Pleasure (ความพึงพอใจ) 2) Arousal (การตื่นตัว) 3) Dominance (ความรู้สึกควบคุม) แต่ละด้านอารมณ์ประกอบด้วย 6 อารามณ์ย่อย ซึ่งสรุปเป็นตัวชี้วัดทั้งหมด 18 คู่ โดยใช้รูปแบบการวัดจากคำคู่ที่มีความหมายตรงข้าม (Donovan & Rossiter, 1982) ดังต่อไปนี้

Pleasure ได้แก่ หดหู่ - ร่าเริง รำคาญ - รู้สึกดี ไม่มีความสุข - มีความสุข ไม่พึงพอใจ - พึงพอใจ เบื่อ - ผ่อนคลาย สิ้นหวัง – มีความหวัง

Arousal ได้แก่ ผ่อนคลาย - รู้สึกตื่นตัว ตื่นเต้น - สงบ กระวนกระวาย - เฉื่อยชา ไม่ตื่นตัว - ตื่นตัว เซื่องซึม - กระฉับกระเฉง ง่วง - ตื่นตัว แออัด - โล่ง

Dominance ได้แก่ ไม่สำคัญ - สำคัญ ถูกจำกัด - รู้สึกอิสระ ควบคุม - ถูกควบคุม มั่นคง – แปรปรวน มีอิทธิพล - ปัจจัยภายนอกมีอิทธิพล

จากการศึกษา ตัวแปรของงานวิจัยจากคำถามการวิจัยข่อที่ 1 อิทธิพลของรูปแบบเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร นิยามปฏิบัติการได้แก เพลงบรรเลง, เพลงที่มีเนื้อร้อง โดยสรุปความสัมพันธ์ระหว่างงตัวแปรและเครื่องมือในการวิจัย ดานมโนทัศนกับตัวแปรด้านปฏิบัติการได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 สรุปเครื่องมือในการวิจัยจากคำถามในการวิจัยขอที่ 1 อิทธิพลของรูปแบบเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร

นิยามด้านมโนทัศน์	นิยามด้านปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
ตัวแปรอิสระ 1.รูปแบบเพลง	- เพลงบรรเลง - เพลงที่มีเนื้อร้อง	Nominal	เครื่องเล่นเสียง	Independent Sample t-Test
ตัวแปรตาม 2. การตอบสนองทางด้านอารมณ์	**Pleasure** หดหู่ - ร่าเริง รำคาญ - รู้สึกดี ไม่มีความสุข - มีความสุข ไม่พึงพอใจ - พึงพอใจ เบื่อ - ผ่อนคลาย สิ้นหวัง – มีความหวัง **Arousal** ผ่อนคลาย - รู้สึกตื่นตัว ตื่นเต้น - สงบ กระวน กระวาย - เฉื่อยชา ไม่ตื่นตัว - ตื่นตัว แออัด - โล่ง เซื่องซึม - กระฉับกระเฉง ง่วง - ตื่นตัว **Dominance** ไม่สำคัญ - สำคัญ ถูกจำกัด - รู้สึกอิสระ ควบคุม - ถูกควบคุม มั่นคง - แปรปรวน มีอิทธิพล - ปัจจัยภายนอกมีอิทธิพล	Interval	แบบสอบถาม 7-point Semantic Differential Scale	

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

คำถามการวิจัยข้อที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร

นิยามดานมโนทัศน์ จากคำถามการวิจัยได้แบงตัวแปรออกเป็น 2 กลุมได้แก่ การตอบสนองทางด้านอารมณ์ทำหน้าที่เป็นตัวแปรอิสระ โดยมีพฤติกรรมในการทำงานทำหน้าที่เป็นตัวแปรตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตอบสนองทางอารมณ์ กระบวนการแสดงออกทางความรู้สึกและอารมณ์ ซึ่งเกิดจากการตอบสนองภายในจิตใจที่ถ่ายทอดสู่พฤติกรรมภายนอก สะท้อนถึงระดับการรับรู้และการตอบสนองของมนุษย์ต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ในสภาพแวดล้อมรอบตัว ทั้งนี้จากทบทวนวรรณกรรมของ Mehrabian and Russell, (1974) พบว่า การตอบสนองทางอารมณ์ได้มีการศึกษาอย่างละเอียดในด้านจิตวิทยา นวัตกรรม และสังคมวิทยา โดยแบ่งการตอบสนองทางด้านอารมณ์ (Affective Response) ออกเป็น 3 ด้านอารมณ์หลักตามแนวคิด PAD Model (Pleasure Arousal Dominance scale: PAD scale) ได้แก่ 1). Pleasure (ความพึงพอใจ) 2). Arousal (การตื่นตัว) 3). Dominance (ความรู้สึกควบคุม) แต่ละด้านอารมณ์ประกอบด้วย 6 อารามณ์ย่อย รวมเป็นตัวชี้วัดทั้งหมด 18 คู่คำ โดยใช้รูปแบบการวัดจากคำคู่ที่มีความหมายตรงข้าม (Donovan & Rossiter, 1982) ดังต่อไปนี้

Pleasure ได้แก่ หดหู่ - ร่าเริง รำคาญ - รู้สึกดี ไม่มีความสุข - มีความสุข ไม่พึงพอใจ - พึงพอใจ เบื่อ - ผ่อนคลาย สิ้นหวัง – มีความหวัง

Arousal ได้แก่ ผ่อนคลาย - รู้สึกตื่นตัว ตื่นเต้น - สงบ กระวนกระวาย - เฉื่อยชา ไม่ตื่นตัว - ตื่นตัว เซื่องซึม - กระฉับกระเฉง ง่วง - ตื่นตัว แออัด - โล่ง

Dominance ได้แก่ ไม่สำคัญ - สำคัญ ถูกจำกัด - รู้สึกอิสระ ควบคุม – ถูกควบคุม มั่นคง - แปรปรวน มีอิทธิพล - ปัจจัยภายนอกมีอิทธิพล

พฤติกรรมการทำงาน หมายถึง การกระทำหรือการตอบสนองของบุคคลต่อสถานการณ์หรือสิ่งเร้าขณะปฏิบัติงาน หมายถึงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตและวัดผลได้ ทั้งในรูปแบบการแสดงออกจากภายในจิตใจหรือการแสดงออกภายนอก (Baruch, 1968) โดยมีกลไกทางความคิดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

นิยามด้านปฏิบัติการ

จากการทบทวนวรรณกรรมและการศึกษานำร่องได้ทำการศึกษาตัวแปรของงานวิจัยจากคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร โดยสรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดานมโนทัศนกับตัวแปรด้านปฏิบัติการได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 สรุปเครื่องมือในการวิจัยจากคำถามในการวิจัยขอที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานอย่างไร

นิยามด้านมโนทัศน์	นิยามด้านปฏิบัติการ	ตัวชี้วัด	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
ตัวแปรอิสระ 1. การตอบสนองทางด้านอารมณ์	**Pleasure** หดหู่ - ร่าเริง รำคาญ - รู้สึกดี ไม่มีความสุข - มีความสุข ไม่พึงพอใจ - พึงพอใจ เบื่อ - ผ่อนคลาย สิ้นหวัง – มีความหวัง **Arousal** ผ่อนคลาย - รู้สึกตื่นตัว ตื่นเต้น - สงบ กระวนกระวาย - เฉื่อยชา ไม่ตื่นตัว - ตื่นตัว แออัด - โล่ง เซื่องซึม - กระฉับกระเฉง ง่วง - ตื่นตัว **Dominance** ไม่สำคัญ - สำคัญ ถูกจำกัด - รู้สึกอิสระ ควบคุม - ถูกควบคุม มั่นคง - แปรปรวน มีอิทธิพล – ปัจจัยภายนอกมีอิทธิพล	Interval	แบบสอบถาม 7-point Semantic Differential Scale	Correlation
ตัวแปรตาม 2.พฤติกรรมการทำงาน	- ไม่ส่งผลต่อการทำงาน - ส่งผลต่อการทำงาน - ไม่มีสมาธิ – มีสมาธิ - ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด – ใช้เวลาให้นานที่สุด - เสียสมาธิ – จดจ่อกับงาน - ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น – อยากพูดคุยกับผู้อื่น -ความคิดสร้างสรรค์	Interval	แบบสอบถาม 7-point Semantic Differential Scale	

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6 การศึกษาหลัก

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมการทำงาน โดยศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานภายในสภาพแวดล้อมของห้องเรียน และห้องสตูดิโอ (Studio) โดยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม และการสำรวจข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์จริง

ตัวแปรอิสระ (รูปแบบเพลง)

ในการทดลองครั้งนี้ ได้กำหนดประเภทของรูปแบบเพลง (Music Styles) ที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เพลงที่มีเนื้อร้อง (Music with Lyrics) และดนตรีบรรเลง (Instrumental Music) โดยควบคุมอัตราจังหวะดนตรี (Tempo) ให้อยู่ในช่วงระหว่าง (Tempo 60–80 BPM) และปรับระดับเสียงให้อยู่ในระดับที่รับฟังได้อย่างสบาย และมีความสม่ำเสมอ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจเบื้องต้น โดยสอบถามนักศึกษาถึงประเภทของเพลงที่มักฟังขณะทำงานหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ผลจากการสำรวจพบว่า แนวเพลงป๊อป (Pop) ซึ่งเป็นแนวเพลงที่ได้รับความนิยม และผู้ฟังส่วนใหญ่มีความคุ้นเคย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาและคัดเลือกเพลงที่เหมาะสมมาใช้ในการทดลอง โดยเพลงที่เลือกใช้ในการทดลองคือเพลง “Espresso” ของศิลปิน Sabrina Carpenter ซึ่งติดอันดับในหมวด Best Songs of 2024 บนแพลตฟอร์ม Spotify โดยทำการเปิดเพลงผ่านเว็บไซต์ YouTube ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในการทดลอง

ตัวแปรตาม

1) การประเมินระดับอารมณ์ ความรู้สึก งานวิจัยนี้ได้ใช้เครื่องมือด้วยวิธีการประเมินที่พัฒนาแบบสอบถามจากการทบทวนวรรณกรรมของ (Donovan & Rossiter, 1982) อารมณ์และการตอบสนองจากสิ่งเร้าใน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ร่วมกับทฤษฎี S-O-R model ด้านอารมณ์ 2 รูปแบบ PAD Model คือ ความสุข ความตื่นตัว Pleasure (P) Arousal (A) (Mehrabian & Russell, 1974) โดยการใช้ตัวชี้วัดคำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามจำนวน 18 คู่ ได้แก่หดหู่ - ร่าเริง รำคาญ - รู้สึกดี ไม่มีความสุข - มีความสุข ไม่พึงพอใจ - พึงพอใจ เบื่อ - ผ่อนคลาย สิ้นหวัง - มีความหวัง ผ่อนคลาย - รู้สึกตื่นตัว ตื่นเต้น - สงบ กระวนกระวาย - เฉื่อยชา ไม่ตื่นตัว - ตื่นตัว เซื่องซึม - กระฉับกระเฉง ง่วง - ตื่นตัว แออัด - โล่ง ไม่สำคัญ - สำคัญ ถูกจำกัด - รู้สึกอิสระ ควบคุม - ถูกควบคุม มั่นคง - แปรปรวน มีอิทธิพล - ปัจจัยภายนอกมีอิทธิพล ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถมองเห็นได้มาประเมินผานแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอบถามและวัดด้วยเกณฑ์การให้คะแนนแบบ 7 Point Semantic Differential Scale (Snider & Osgood, 1969) แบ่งเป็น 7 ระดับซึ่งกำหนดให้ค่า คะแนน 0 คือ การรับรู้อารมณ์ ระดับกลาง ค่าคะแนน -1 -2 และ -3 คือ การรับรู้อารมณ์ ความรู้สึกเชิงลบ และค่าคะแนน 1 2 และ 3 คือ การรับรู้อารมณ์ ความรู้สึกเชิงบวกรูปที่ 3.6

2) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รูปที่ 3.5

3) เป็นแบบทดลองเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ งานวิจัยนี้ได้นำ แบบทดสอบของ (Torrance, 1975) TTCT (Torrance Tests of Creative Thinking) มาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยการนำมาเพียง 1 ด้าน คือ ด้านความคิดอเนกนัย (Divergent Thinking) ซึ่งเป็นกระบวนการของสมองที่คิดได้หลายมุม หลายทิศทาง โดยการกำหนดรูปทรงเลขาคณิตให้ทั้งหมด 4 ชิ้น คือ วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมคางหมู สี่เหลี่ยมพื้นผ้า ให้ผู้ตอบแบบสอบถามวาดรูปทรงที่กำหนดให้เกิดรูปทรงใหม่ซึ่งสามารถยืดหยุ่นหรือหดรูปทรง ตอบให้ได้มากที่สุดโดยไม่จำกัดจำนวนภายในเวลา 2 นาที คำตอบละ 1 คะแนน รูปที่ 3.4

4) พฤติกรรมการตอบสนอง Response Behaviors แบบสอบถามพฤติกรรมการทำงาน โดยประเมินจากการฟังเพลงบรรเลง และเพลงที่มีเนื้อร้อง เพื่อวัดตอบสนองทางด้านอารมณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานโดยการใช้คำคู่ตรงข้ามโดยการใช้คำคู่ตรงข้าม จำนวน 5 คู่ ได้แก่ ไม่ส่งผลต่อการทำงาน – ส่งผลต่อการทำงาน ไม่มีสมาธิ – มีสมาธิ ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด - ใช้เวลาให้นานที่สุด เสียสมาธิ – จดจ่อกับงาน ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น - อยากพูดคุยกับผู้อื่น เกณฑ์การให้คะแนนแบบ 7 Point Semantic Differential Scale (Snider & Osgood, 1969) แบ่งเป็น 1-7 ระดับ ซึ่งกำหนดให้ ระดับที่ 1 จะเป็นค่าที่ให้อารมณ์ ความรู้สึกในเชิงลบไปจนถึง ระดับที่ 7 จะเป็นคำที่ได้อารมณ์ ความรู้ลึกในเชิงบาก รูปที่ 3.7

3.6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งหมด 3 ชั้นปีการศึกษาประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 3 เข้าร่วมทำการทดลองทั้งหมดจำนวน 101 คน อายุระหว่าง 18–22 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงวัยของ Generation Z ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องใช้การทำงานเชิงความคิดด้านศิลปะอีกทั้งอยู่ในช่วงวัยที่มีพฤติกรรมการฟังเพลงระหว่างทำงานเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.2 สถานที่เก็บข้อมูล

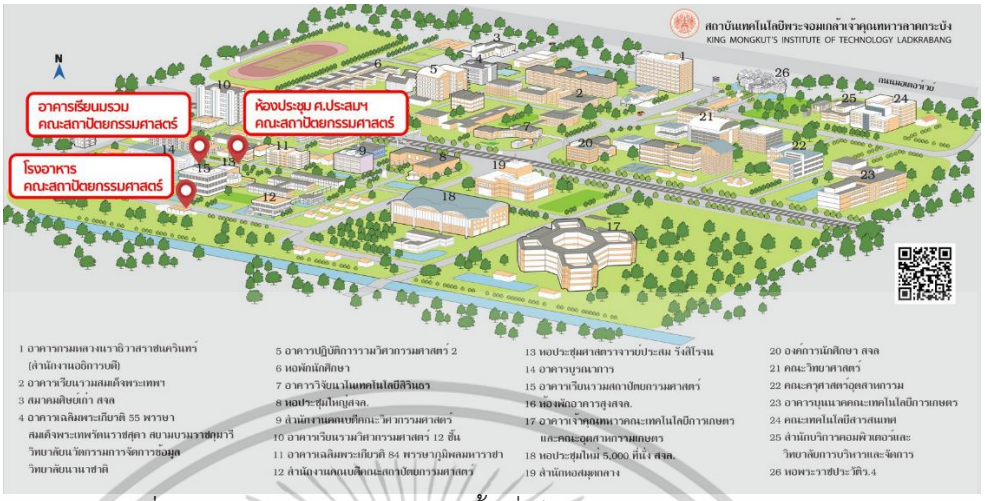

รูปที่ 3.3 รูปภาพแสดงอาณาเขตพื้นที่เก็บข้อมูลทำแบบสอบถาม

ที่มา : (Facebook : School of Architecture, Art, and Design - KMITL)

สถานที่ที่ทำการเก็บข้อมูลวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะสถาปัตยกรรรม ศิลปะและการออกแบบ สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (KMITL) วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตั้งอยู่ที่ 1 ถ. ฉลองกรุง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520

3.6.3 ขั้นตอนการเข้าถึง การเชิญกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมในการทดลอง

ก่อนเริ่มการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดเตรียมห้องทดลอง พร้อมทั้งแนะนำตัวและสอบถามถึงความสะดวกของผู้เข้าร่วม โดยคำนึงถึงความเป็นส่วนตัว จากนั้นขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเข้าร่วมการทดลอง หากกรณีผู้เข้าร่วมไม่สะดวกหรือปฏิเสธ ผู้วิจัยจะกล่าวขอบคุณ สำหรับผู้ที่เข้าร่วมทดลองผู้วิจัยจะทำการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย รายละเอียด และขั้นตอนของการวิจัย และการเก็บข้อมูล ข้อมูลส่วนตัว ของผู้เข้าร่วมที่ได้ตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บรักษาปกปิดไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ การรายงานผลการวิจัยในครั้งนี้จะนำเสนอในลักษณะภาพรวมเท่านั้น พร้อมแจกเอกสารประกอบที่ใช้ในการทำการทดลอง ผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกท่านจะได้รับขนมเป็นของที่ระลึก เพื่อแสดงความขอบคุณจากผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 สวน ได้แก

ส่วนที่ 1 แบบทดสอบสอบความคิดสร้างสรรค์ตอบให้ได้มากที่สุดภายในเวลา 2 นาที

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประมาณ 1 นาที

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามด้านการตอบสนองทางด้านอารมณ์ ระดับการรับรู้ทางอารมณ์ จำนวน 18 คู่ เกณฑ์การให้คะแนนแบบ 7 Point Semantic Differential Scale (Snider & Osgood, 1969) แบ่งเป็น 7 ระดับ ประมาณ 2 นาที

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมในการทำงานโดยประเมินจากการฟังเพลง โดยการใช้คำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามด้านการรับรู้อารมณ์ ความรู้สึก จำนวน 5 คู่ เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Semantic Differential Scale (Snider & Osgood, 1969) แบ่งเป็น 7 ระดับ ประมาณ 1 นาที

แบบสอบถามส่วนที่ 1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (Torrance, 1975)

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบสอบความคิดสร้างสรรค์

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักศึกษานำรูปทรงที่กำหนดให้ทั้งหมดมาสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดรูปแบบใหม่ให้ได้มากที่สุดในเวลา 2 นาที

รูปที่ 3.4 รูปภาพแสดงแบบสอบถามส่วนที่ 1

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามสวนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ, อายุ,ระดับชั้นปีการศึกษา, เกรดเฉลี่ย,ความชอบเปิดเพลง

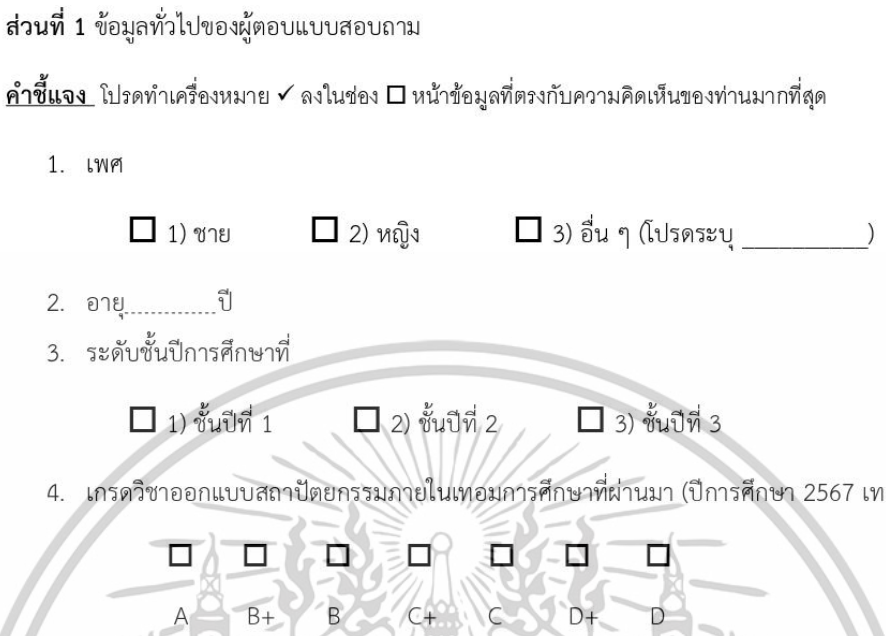

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อมูลที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ

☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง ☐ 3) อื่น ๆ (โปรดระบุ _____)

2. อายุ.....ปี

3. ระดับชั้นปีการศึกษาที่

☐ 1) ชั้นปีที่ 1 ☐ 2) ชั้นปีที่ 2 ☐ 3) ชั้นปีที่ 3

4. เกรดวิชาออกแบบสถาปัตยกรรมภายในเทอมการศึกษาที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2567 เทอมที่ 1)

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

A B+ B C+ C D+ D

5. ในขณะทำงานท่านชอบเปิดเพลงฟังในระดับใด

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ไม่ชอบ 1 2 3 4 5 6 7 ชอบ

รูปที่ 3.5 รูปภาพแสดงแบบสอบถามส่วนที่ 2

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามส่วนที่ 3 แบบสอบถามด้านการตอบสนองทางด้านอารมณ์ ระดับการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึก โดยประเมินจากการฟังเพลงบรรเลง และเพลงที่มีเนื้อร้อง โดยการใช้คำคู่ตรงข้ามเพื่อวัดตอบสนองทางด้านอารมณ์ และความรู้สึกของผู้ฟัง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านการตอบสนองทางด้านอารมณ์

คำชี้แจง ขอให้ท่านตอบแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากฟังเสียงเพลงบรรเลงและเพลงที่มีเนื้อร้อง (โดยท่านพิจารณาข้อคำถามทั้งหมดก่อนตอบ) โดยการใช้คำคู่ตรงข้ามด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 7 ระดับ ดังนี้ ระดับที่ -3 จะเป็นค่าที่ให้อารมณ์ ความรู้สึกในเชิงลบไปจนถึง ระดับที่ 3 จะเป็นคำที่ได้อารมณ์ ความรู้ลึกในเชิงบาก โดยที่ในแต่ระคำถามท่านเลือกตอบได้เพียงระดับเดียวที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

กรุณา ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึกของท่านมากที่สุด

-3	-2	-1	0	1	2	3	
หดหู่							ร่าเริง
มีความสุข							ไม่มีความสุข
ไม่พึงพอใจ							พึงพอใจ
รู้สึกดี							รำคาญ
เบื่อ							ผ่อนคลาย
สำคัญ							ไม่สำคัญ
ถูกจำกัด							รู้สึกอิสระ
มีความหวัง							สิ้นหวัง
ผ่อนคลาย							รู้สึกตื่นตัว
สงบ							ตื่นเต้น
กระวนกระวาย							เฉื่อยชา
ตื่นตัว							ไม่ตื่นตัว
เชื่องช้ม							กระฉับกระเฉง
โล่ง							แออัด
ง่วง							ตื่นตัว
ถูกควบคุม							ควบคุม
มั่นคง							แปรปรวน
ปัจจัยภายนอกมีอิทธิพล							มีอิทธิพล

รูปที่ 3.6 รูปภาพแสดงแบบสอบถามส่วนที่ 3

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามสวนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการทำงาน โดยประเมินจากการฟังเพลงบรรเลง และเพลงที่มีเนื้อร้อง โดยการใช้คำคู่ตรงข้ามเพื่อวัดตอบสนองทางด้านอารมณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการทำงาน

คำชี้แจง ขอให้ท่านตอบแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากฟังเสียงเพลงบรรเลงและเพลงที่มีเนื้อร้อง (โดยท่านพิจารณาข้อคำถามทั้งหมดก่อนตอบ) โดยการใช้คำคู่ตรงข้ามด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 7 ระดับ ดังนี้ ระดับที่ 1 จะเป็นค่าที่ให้อารมณ์ ความรู้สึกในเชิงลบไปจนถึง ระดับที่ 7 จะเป็นคำที่ได้อารมณ์ ความรู้ลึกในเชิงบาก โดยที่ในแต่ระคำถามท่านเลือกตอบได้เพียงระดับเดียวที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

กรุณา ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึกของท่านมากที่สุด

1. ท่านคิดว่าเสียงเพลงเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งผลพฤติกรรมของการทำงานหรือไม่

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ไม่ส่งผลต่อการทำงาน 1 2 3 4 5 6 7 ส่งผลต่อการทำงาน

2. ในขณะที่ท่านเปิดเพลงระหว่างทำงาน ท่านรู้สึกอย่างไร

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ไม่มีสมาธิ 1 2 3 4 5 6 7 มีสมาธิ

3. เมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างการทำงาน ท่านมีความต้องการที่จะใช้เวลาอยู่ในห้องนี้นานเพียงใด

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 ใช้เวลาให้นานที่สุด

4. เมื่อมีการเปิดเพลงขณะทำงาน ท่านสามารถจดจ่อกับงานที่มอบหมายได้

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

เสียสมาธิ 1 2 3 4 5 6 7 จดจ่อกับงาน

5. ในระหว่างที่ท่านนั่งทำงานพร้อมกับมีเสียงเพลงท่านรู้สึกว่าอยากพูดคุยกับผู้อื่นหรือไม่

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น 1 2 3 4 5 6 7 อยากพูดคุยกับผู้อื่น

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

รูปที่ 3.7 รูปภาพแสดงแบบสอบถามส่วนที่ 7

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.5 ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล

1). การศึกษาข้อมูลและการออกแบบสอบถาม

วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ 2567 ถึง 1 มกราคม พ.ศ. 2568 ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินเจคติทางอารมณ์ (Mehrabian & Russell, 1974) ดัดแปลงแบบสอบถามมาจาก (Donovan & Rossiter, 1982) และแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของ (Torrance, 1975) TTCT (Torrance Tests of Creative Thinking) จากนั้น ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้แบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

2). เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลรูปแบบของเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ จึงได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา และนำมาสร้างเครื่องมือแบบสอบถามสำหรับใช้ในการทดสอบ

เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ชวงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ ถึง 1 มีนาคม พ.ศ. 2568 ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยแจกแบบสอบถามกระดาษให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งลักษณะการทำงานที่ต้องใช้เชิงความคิดด้านศิลปะ โดยกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงวัยของ Generation Z เป็นช่วงวัยที่มีพฤติกรรมการฟังเพลงระหว่างทำงานเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวัน สอดคล้องกับความสำคัญของการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสมกับคำถามวิจัย จากนั้นขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเข้าร่วมการทดลอง ซึ่งเป็นช่วงเวลาสั้นๆในการทำการทดลอง โดยผู้วิจัยจัดเตรียมของที่ระลึกให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกท่านจะได้รับเป็นขนม

โดยก่อนเริ่มการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดเตรียมห้องทดลอง และเชิญผู้เข้าร่วมการวิจัยในห้องเรียน และห้องสตูดิโอ (Studio) ที่ถูกการจัดเตรียมไว้สำหรับการทดลอง และให้ผู้เข้าร่วมการทดลองนั่งพักผ่อนเพื่อปรับตัวกับสภาพแวดล้อม ทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายพูดคุยกันได้ตามอัธยาศัย ประมาณ 3 นาที ในระหว่างนี้ผู้วิจัยชี้แจงกรอบแนวคิดในการวิจัย ขั้นตอนวิธีการทดลอง ในขั้นตอนแรก ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดของการทดลองแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัย จากนั้น ผู้วิจัยได้จัดแบ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยตามห้องทดลองตามที่กำหนดไว้ โดยแต่ละห้องได้รับการจัดสภาพแวดล้อมด้วยการเปิดเพลงวนซ้ำเพื่อสร้างบรรยากาศ ได้แก่ ห้องที่เปิดเพลงที่มีเนื้อร้อง (Music with Lyrics) และห้องที่เปิดเพลงบรรเลง (Instrumental Music) โดยผู้เข้าร่วมแต่ละท่านจะเข้าร่วมในเพียงหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานการณ์เท่านั้น โดยแบ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 1 ชุดต่อ 1 สถานการณ์ ประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก เมื่อผู้เข้าร่วมการทดลองมีความพร้อมแล้ว จึงเริ่มดำเนินกระบวนการทดลองตามขั้นตอนที่กำหนดโดยควบคุมระดับความเข้มเสียง 60–80 BPM พร้อมการทำแบบสอบถาม 4 ส่วน ได้แก่ แบบทดสอบสอบความคิดสร้างสรรค์ประมาณ 2 นาที ข้อมูลทั่วไปประมาณ 1 นาที แบบสอบถามด้านการตอบสนองทางด้านอารมณ์ ระดับการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึก ประมาณ 2 นาที และแบบสอบถามพฤติกรรมในการทำงานโดยประเมินจากการฟังเพลง ประมาณ นาที ระยะเวลาในการทำแบบสอบถาม 6 นาที ดังนั้น รวมระยะเวลาในการทดลองประมาณ 10 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมเวลาด้วยตนเอง ในขั้นตอนสุดท้ายผู้เข้าร่วมการทดลองสามารถสอบถามหรือให้คำแนะนำได้ตามอัธยาศัยหลังจากนั้นผู้วิจัยกล่าวขอบคุณ และมอบของที่ระลึกให้กับผู้เข้าร่วมการทดลอง

รูปที่ 3.8 ห้องเรียน และห้องสตูดิโอ (Studio)

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

โดยแบบสอบถามแบงเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. การเลือกกลุมตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งหมด 3 ชั้นปีการศึกษาประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 3

2. ทำการออกแบบเครื่องมือวิจัยในรูปแบบ แบบสอบถาม (Questionnaire) และดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามครบ 101 ชุด และผลคะแนนจากความคิดสร้างสรรค์จากนั้นทำการบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในโปรแกรมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3) รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ผล

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. การวิเคราะห์สถิติเชิงวิเคราะห์ด้วยวิธี Independent sample t test

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การวิเคราะห์สถิติะสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation)

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการภายใต้แบบรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยสำรวจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์จริง และทำการวิเคราะห์อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน ทั้งนี้ได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดอย่างเฉพาะเจาะจง การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่สงผลตอตัวแปรตาม โดยดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบ และการจับกลุ่มตัวแปร (Factor Analysis) เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองทางด้านอารมณ์ เพื่อลดความซับซ้อนของข้อมูล และเพิ่มความชัดเจนในการวิเคราะห์ นอกจากนี้ยังศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน โดยใช้โปรแกรมทางสถิติในการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ที่สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย เพื่อตอบคำถามวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ 2 ประเภท ได้แก่ Independent sample t test และ Correlation

3.7.1 Independent sample t test

จากคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยต้องการศึกษาความแตกต่างของรูปแบบเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรเพื่อพิจารณาว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีอิทธิพลหรือส่งผลต่อตัวแปรตาม ทั้งนี้ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบเพลง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ เพลงบรรเลง (Instrumental) และเพลงที่มีเนื้อร้อง (Music with Lyrics) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสำหรับตัวแปรตาม คือ การตอบสนองทางด้านอารมณ์ ซึ่งวัดจากคำคู่ที่มีความหมายตรงข้าม จำนวน 18 ตัวชี้วัด และทำการจับกลุ่มตัวแปรใหม่ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1). ความรู้สึกสบาย 2). ความรู้สึกตัวตื่น การผลดำเนินการในระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) หรือสัดส่วน (Ratio Scale) และใช้สถิติการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม (Independent Samples t-test) เพื่อวิเคราะห์และสรุปผลความแตกต่างที่เกิดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.7.2 Correlation

จากคำถามงานวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมุ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายตัว เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีอิทธิพลหรือส่งผลต่อตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระ คือ การตอบสนองทางด้านอารมณ์ ซึ่งวัดจากคำคู่ที่มีความหมายตรงข้าม จำนวน 18 ตัวชี้วัด และได้มีการจับกลุ่มตัวแปรใหม่ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1). ความรู้สึกสบาย 2). ความรู้สึกตื่นตัว การวัดผลดำเนินการในระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) หรือสัดส่วน (Ratio Scale) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในละด้าน สำหรับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการทำงาน ซึ่งวัดด้วยคำคู่ที่มีความหมายตรงข้าม จำนวน 5 คำคู่ โดยใช้มาตราวัดแบบ 7-point Semantic Differential Scale ในการเก็บข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในแต่ละด้าน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation: r)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิจัย

จากหัวข้องานวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมในการทำงาน” ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้ ได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวนทั้งสิ้น 101 คน ซึ่งมีช่วงอายุระหว่าง 18-22 ป โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 17 กุมภาพันธ์ ถึง 1 มีนาคม พ.ศ. 2568 จึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ พร้อมทั้งดำเนินการจัดลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยเลือกจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 101 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ใน สาขาด้านศิลปะและการออกแบบโดยมีช่วงอายุระหว่าง 18-22 ป โดยมีค่าเฉลี่ยอายุ M=19.68 ปี ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD=0.999 โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาทั้งหมด 3 ชั้นปีการศึกษา ได้แก่

- ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 38 คน เพศชาย 8 คน (7.9%) เพศหญิง 29 คน (28.7%) เพศอื่นๆ (1.0%)
- ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 34 คน เพศชาย 5 คน (5.0%) เพศหญิง 28 คน (27.7%) เพศอื่นๆ (1.0%)
- ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 29 คน เพศชาย 9 คน (8.9%) เพศหญิง 20 คน (19.8%) เพศอื่นๆ (0%)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม n=101

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	อายุเฉลี่ย (ปี)	เพศ		
			ชาย	หญิง	อื่นๆ
นักศึกษาชั้นปีที่ 1	38	19.68	8	29	1
นักศึกษาชั้นปีที่ 2	34	19.68	5	28	1
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	29	19.68	9	20	-

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

จากตารางที่ 4.2 ผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาด้านศิลปะและการออกแบบครอบคลุมทั้ง 3 ชั้นปีการศึกษาทั้งหมดจำนวน 101 คน โดยแบงกลุ่มการทดลองออกเป็น 2 สถานการณ์ ได้แก่

1. สถานการณ์เปิดเพลงที่มีเนื้อร้อง จำนวน 50 คน (100.0%)
2. สถานการณ์เปิดเพลงบรรเลง จำนวน 51 คน (100.0%) โดยการจำแนกตามแต่ละชั้นปี ดังต่อไปนี้

- ชั้นปีศึกษาชั้นปีที่ 1 มีผู้เข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 38 คน (37.6%) โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มในสถานการณ์ที่ 1 (เปิดเพลงที่มีเนื้อร้อง) จำนวน 19 คน (38.0%) และกลุ่มในสถานการณ์ที่ 2 (เปิดเพลงบรรเลง) จำนวน 19 คน (37.3%)
- ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 2 มีเข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 34 คน (33.7%) โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มในสถานการณ์ที่ 1 (เปิดเพลงที่มีเนื้อร้อง) จำนวน 17 คน (34.0%) และในสถานการณ์ที่ 2 (เปิดเพลงบรรเลง) จำนวน 17 คน (33.3%)
- ชั้นปีศึกษาชั้นปีที่ 3 มีเข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 29 คน (28.7%) โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มในสถานการณ์ที่ 1 (เปิดเพลงที่มีเนื้อร้อง) จำนวน 14 คน (28.0%) และในสถานการณ์ที่ 2 (เปิดเพลงบรรเลง) จำนวน 15 คน (29.4%)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามในประเด็นการแบ่งออกตามสถานการณ์

			สถานะการณ์		Total
			เพลงที่มีเนื้อร้อง	เพลงบรรเลง	
ชั้นปีที่ศึกษา	ชั้นปีที่ 1	Count	19	19	38
		% within ชั้นปีที่ศึกษา	50.0%	50.0%	100.0%
		% within สถานะการณ์	38.0%	37.3%	37.6%
		% of Total	18.8%	18.8%	37.6%
	ชั้นปีที่ 2	Count	17	17	34
		% within ชั้นปีที่ศึกษา	50.0%	50.0%	100.0%
		% within สถานะการณ์	34.0%	33.3%	33.7%
		% of Total	16.8%	16.8%	33.7%
	ชั้นปีที่ 3	Count	14	15	29
		% within ชั้นปีที่ศึกษา	48.3%	51.7%	100.0%
		% within สถานะการณ์	28.0%	29.4%	28.7%
		% of Total	13.9%	14.9%	28.7%
Total		Count	50	51	101
		% within ชั้นปีที่ศึกษา	49.5%	50.5%	100.0%
		% within สถานะการณ์	100.0%	100.0%	100.0%
		% of Total	49.5%	50.5%	100.0%

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เนื่องจากมีตัวแปรเดิมในการประเมินการตอบสนองทางด้านอารมณ์ PAD model โดยใช้คำคู่ที่มีความหมายตรงข้าม แบ่งจำนวนออกเป็น 18 ตัวชี้วัดในการวิเคราะห์องค์ประกอบมีขั้นตอน และเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้เพื่อศึกษาและการจับกลุ่มตัวแปรที่มีจำนวนมาก เพื่อลดจำนวนตัวแปรให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลทั้งหมดได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยในการทำความเข้าใจโครงสร้างของข้อมูล และแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการรวมกลุ่มของตัวแปรที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การจับกลุ่มจำนวนตัวแปรและวิเคราะห์ข้อมูล Factor Analysis

เป็นการจับกลุ่มจำนวนตัวแปรเพื่อลดความซับซ้อน และเพิ่มความชัดเจนในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติแบบการวิเคราะห์เพื่อศึกษาว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในชุดตัว (Factor Analysis) เพื่อจัดกลุ่มและลดจำนวนตัวชี้วัด แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1. การวิเคราะห์ผลองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อการสำรวจจำนวนตัวแปรและจัดกลุ่ม 2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อกำหนดกลุ่มและตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มได้องค์ประกอบจำนวน 2 องค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 2 : การเปรียบเทียบด้วย Monte Carlo Parallel Analysis (PA)

หลังจากจัดกลุ่มตัวแปรในขั้นตอนแรก ได้ใช้วิธีการเปรียบเทียบกับ Monte Carlo PCA for Parallel Analysis เพื่อยืนยันความเหมาะสมจำนวนในการจัดกลุ่มตัวแปร และวิเคราะห์ผลข้อมูลแสดงค่าคงที่ได้จากการจัดกลุ่มในขั้นตอนก่อนหน้านี้มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์ Parallel Analysis อธิบายความแปรปรวน

ขั้นตอนที่ 3 : การวิเคราะห์เปรียบเทียบแบบรวมกลุ่ม (Independent Sample T-test)

เมื่อมีการวิเคราะห์การตอบสนองทางด้านอารมณ์ โดยใช้แบบจำลองทางอารมณ์ PAD model (Mehrabian & Russell, 1974) ใช้คำคู่ที่มีความหมายตรงข้าม แบ่งจำนวนออกเป็น 18 ตัวชี้วัด ในวิเคราะห์ และจัดกลุ่มตัวแปรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1. ระดับความรู้สึกสบาย 2. ระดับความรู้สึกการตื่นตัว ซึ่งใช้สถิติแบบการวิเคราะห์เปรียบเทียบแบบรวมกลุ่ม (Independent Sample T-test)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 4 : การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วย Correlation

เพื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปร โดยมุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมการทำงาน โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยวิธีแบบสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation: r) ซึ่งในการวิเคราะห์นี้ได้มีการจับกลุ่มตัวแปรใหม่ในขั้นตอนที่ 3 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1. ระดับความรู้สึกสบาย 2. ระดับความรู้สึกการตื่นตัว เพื่อนำไปวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมการทำงาน

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่า KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.840
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	845.827
	df	153
	Sig.	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$)

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

จากตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์ Bartlett's test of Sphericity เมื่อทำการวิเคราะห์ผลความสัมพันธ์ตัวแปรทั้ง 18 ตัวชี้วัดมีความสัมพันธ์กันเพียงพอ (Bartlett's=845.827) (p = .000) และมีค่าความสัมพันธ์ของค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy : KMO ตามเกณฑ์การตีความของ (Kaiser, 1974) โดยในที่นี้มีค่าเท่ากับ (KMO=.840) แสดงว่าค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบดีมาก โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.4

โดยเมื่อพิจารณาจากค่า KMO และ Bartlett test of Sphericity ทั้งสองค่าเป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ ระหว่างข้อคำถามว่ามีความสัมพันธ์เพียงพอต่อการ วิเคราะห์ EFA หรือไม่ โดยค่า KMO ควรมีค่ามากกว่า 0.5 ส่วน Bartlett test of Sphericity ควรมีนัยสำคัญทางสถิติ (Hair et al., 2010) จึงแสดงให้เห็นว่า ข้อมูลมีความเหมาะสมเพียงพอในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถิติKMO (Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy)

ได้รับการพัฒนามาจาก (Kaiser & Rice, 1974) เพื่อใช้ในการตรวจสอบความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยหรือองค์ประกอบร่วมมากน้อยเพียงใด โดยค่าที่เหมาะสมควรมีค่ามากกว่า 0.5 และควรมีค่าใกล้เคียง 1 ซึ่งแสดงว่าข้อมูลมีเหมาะสมต่อการนำไปใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ปัจจัย

ตารางที่ 4.4 เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบการวัดค่า KMO ของ (Kaiser, 1974)

ค่า KMO	ระดับความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ
0.90 - 1.00	ยอดเยี่ยม (เหมาะสมอย่างยิ่งในการวิเคราะห์องค์ประกอบ)
0.80 – 0.89	ดีมาก (เหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ)
0.70 – 0.79	ดีปานกลาง (พอเหมาะสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ)
0.60 – 0.69	พอใช้ (สามารถนำไปวิเคราะห์ได้แต่ควรพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่น)
0.50 – 0.59	ค่อนข้างต่ำ (ไม่เหมาะสมเท่าที่ควรในการวิเคราะห์องค์ประกอบ)
ต่ำกว่า 0.50	ไม่เหมาะสม (ควรหลีกเลี่ยงการวิเคราะห์องค์ประกอบ)

ที่มา : (Kaiser, 1974)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงผลค่าสถิติของแต่ละองค์ประกอบทั้งก่อนและหลัง

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings[a]
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total
1	6.006	33.366	33.366	6.006	33.366	33.366	5.065
2	2.984	16.577	49.943	2.984	16.577	49.943	3.633
3	1.221	6.784	56.726	1.221	6.784	56.726	1.486
4	1.017	5.649	62.375	1.017	5.649	62.375	3.415
5	.919	5.104	67.479				
6	.857	4.762	72.241				
7	.797	4.426	76.666				
8	.665	3.693	80.359				
9	.632	3.510	83.870				
10	.538	2.988	86.858				
11	.453	2.514	89.372				
12	.426	2.368	91.740				
13	.371	2.062	93.801				
14	.278	1.547	95.348				
15	.250	1.387	96.735				
16	.234	1.301	98.036				
17	.191	1.059	99.095				
18	.163	.905	100.000				

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบพบตัวแปรออกเป็น 4 องค์ประกอบ มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Initial eigenvalues) มากกว่า 1 ทุกองค์ประกอบ ค่าร้อยละของ ความแปรปรวนองค์ประกอบที่ 1 เท่ากับร้อยละ 33.366 องค์ประกอบที่ 2 เท่ากับร้อยละ 16.577 องค์ประกอบที่ 3 เท่ากับร้อยละ 6.784 และองค์ประกอบที่ 4 เท่ากับร้อยละ 5.649 ตามลำดับ โดยมีค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative of Variance) เท่ากับร้อยละ 62.375 และใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทฤษฎีการคำนวณวิธีมอนเตการ์โล Monte Carlo Parallel ในการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวแปรออกเป็น 2 ตัวแปร ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้การแบบสุ่มจำนวนมากหรือทำซ้ำหลายครั้ง

ตารางที่ 4.6 แสดงผลค่า Monte Carlo PCA for Parallel Analysis

Number of variables: 18
Number of subjects: 101
Number of replications: 100

Eigenvalue #	Random Eigenvalue	Standard Dev
1	1.8216	.0820
2	1.6487	.0716
3	1.5109	.0589
4	1.4068	.0437
5	1.3011	.0448
6	1.2123	.0426
7	1.1310	.0389
8	1.0587	.0377
9	0.9834	.0306
10	0.9206	.0342
11	0.8530	.0322
12	0.7828	.0322
13	0.7201	.0364
14	0.6623	.0348
15	0.5961	.0333
16	0.5286	.0354
17	0.4718	.0311
18	0.3900	.0377

รูปที่ 4.1 แสดงผล Monte Carlo

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

จากตารางที่ 4.6 เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบแบบขนาน (Parallel Analysis) โดยใช้อ้างอิงวิธี Monte Carlo PCA เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้ในการพิจารณาจำนวนองค์ประกอบ (factors or components) ที่เหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) หรือการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Factor Analysis) มีการเปรียบเทียบค่า Eigenvalues ที่ได้จากข้อมูลจริงกับค่าเฉลี่ยของ Eigenvalues ที่ได้จากการสร้างข้อมูลการสุ่มจำนวนมาก (ผ่านวิธี Monte Carlo Simulation) ซึ่งมีโครงสร้างเดียวกันกับข้อมูลจริง โดยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบ Initial Eigenvalue (ตารางที่ 4.5) กับค่า Random Eigenvalue (ตารางที่ 4.6) บ่งชี้ว่าเฉพาะ Component 1 และ 2 ค่าของ Initial Eigenvalue สูงกว่า Random Eigenvalue ดังนั้นจึงนำปสู่การวิเคราะห์องค์ประกอบด้วย CFA และกำหนดองค์ประกอบเหลือเพียงแค่ 2 ตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของข้อมูล KMO and Bartlett's Test

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.840
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	845.827
	df	153
	Sig.	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$)

จากตารางที่ 4.7 เมื่อทำการวิเคราะห์ค่า KMO ในการวัดความเหมาะสมของข้อมูลโดยการใช้เทคนิค (Factor Analysis) ซึ่งในที่นี้มีค่าเท่ากับ 0.840 ซึ่งมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 จึงสรุปได้ว่าข้อมูลที่ได้ในครั้งนี้มีความเหมาะสมที่ใช้เทคนิค Factor Analysis และ ทำการทดสอบได้ด้วยค่า Bartlett’s Test of Sphericity ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ Bartlett's=845.827 ค่า Sig. เท่ากับ (p = .000) มีค่าน้อยกว่า 0.01 จึงสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถใช้เทคนิค Confirmatory Factor Analysis ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 4.8 แสดงผลค่าสถิติของแต่ละองค์ประกอบทั้งก่อนและหลัง

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings[a]
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total
1	6.006	33.366	33.366	6.006	33.366	33.366	5.751
2	2.984	16.577	49.943	2.984	16.577	49.943	3.332
3	1.221	6.784	56.726				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings[a]
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total
4	1.017	5.649	62.375				
5	.919	5.104	67.479				
6	.857	4.762	72.241				
7	.797	4.426	76.666				
8	.665	3.693	80.359				
9	.632	3.510	83.870				
10	.538	2.988	86.858				
11	.453	2.514	89.372				
12	.426	2.368	91.740				
13	.371	2.062	93.801				
14	.278	1.547	95.348				
15	.250	1.387	96.735				
16	.234	1.301	98.036				
17	.191	1.059	99.095				
18	.163	.905	100.000				

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบพบตัวแปรออกเป็น 2 องค์ประกอบ มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Initial eigenvalues) มากกว่า 1 ทุกองค์ประกอบ ค่าร้อยละของ ความแปรปรวนองค์ประกอบที่ 1 เท่ากับร้อยละ 33.366 และองค์ประกอบที่ 2 เท่ากับร้อยละ 16.577 ตามลำดับ โดยมีค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวน (Cumulative of Variance) เท่ากับร้อยละ 49.943

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปร

Structure Matrix

	Component	
	1	2
เบื่อ-ผ่อนคลาย	.831	
โล่ง-แออัด	.778	
ถูกจำกัด-รู้สึกอิสระ	.754	
มีความสุข-ไม่มีความสุข	.703	
รู้สึกดี-รำคาญ	.699	
หดหู่-ร่าเริง	.694	
ไม่พึงพอใจ-พึงพอใจ	.642	
ถูกควบคุม-ควบคุมได้	-.565	
มีความหวัง-สิ้นหวัง	.560	
สำคัญ-ไม่สำคัญ	.473	
มั่นคง-แปรปรวน	-.433	
สงบ-ตื่นเต้น		.819
ผ่อนคลาย-รู้สึกตื่นตัว		-.774
กระวนกระวาย-เฉื่อยชา		.701
ตื่นตัว-ไม่ตื่นตัว	.498	-.657
เซื่องซึม-กระฉับกระเฉง	.603	-.656
ง่วง-ตื่นตัว	.548	-.650
ปัจจัยภายนอกมีอิทธิพล-มีอิทธิพล		

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

จากตารางที่ 4.9 เมื่อทำการวิเคราะห์ (Confirmatory Factor Analysis: CFA) พบว่าโครงสร้างแบบเมทริกซ์ (Matrix Structure) แสดงให้เห็นถึงการจัดระเบียบข้อมูล ช่วยให้เกิดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความยืดหยุ่นในการวิเคราะห์ตัวแปร ซึ่งในที่นี้สามารถสรุปตัวแปรออกเป็น 2 ประเภท

1) ระดับความรู้สึกสบาย ประกอบด้วย 1. เบื่อ-ผ่อนคลาย (0.831) 2. โล่ง-แออัด (0.778) 3. ถูกจำกัด-รู้สึกอิสระ (0.754) 4. มีความสุข-ไม่มีความสุข (0.703) 5. รู้สึกดี-รำคาญ (0.699) 6. หดหู่-ร่าเริง (0.694) 7. ไม่พึงพอใจ-พึงพอใจ (0.642) 8. ถูกควบคุม-ควบคุมได้ (-0.565) 9. มีความหวัง-สิ้นหวัง (0.560) 10. สำคัญ-ไม่สำคัญ (0.473) 11. มั่นคง-แปรปรวน (-0.433)

2) ระดับความรู้สึกตื่นตัว ประกอบด้วย 1. สงบ-ตื่นเต้น (0.819) 2. ผ่อนคลาย-รู้สึกตื่นตัว (-0.774) และ 3. กระวนกระวาย-เฉื่อยชา (0.701) โดยตัดตัวแปรที่ทำซ้ำออก ได้แก่ 1.ตื่นตัว-ไม่ตื่นตัว 2.เซื่องซึม-กระฉับกระเฉง 3.ง่วง-ตื่นตัว จึงได้มีการจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตัวแปรด้านความรู้สึก ได้แก่

1. **ระดับความรู้สึกสบาย**

$$= \frac{\begin{matrix}(\text{เบื่อ} - \text{ผ่อนคลาย}) + (\text{โล่ง} - \text{แออัด}) + (\text{ถูกจำกัด} - \text{รู้สึกอิสระ}) + (\text{มีความสุข} - \text{ไม่มีความสุข}) + (\text{รู้สึกดี} - \text{รำคาญ}) + (\text{หดหู่} - \text{ร่าเริง}) \\ +(\text{ไม่พึงพอใจ} - \text{พึงพอใจ}) + (\text{ถูกควบคุม} - \text{ควบคุมได้})(\text{มีความหวัง} - \text{สิ้นหวัง}) + (\text{สำคัญ} - \text{ไม่สำคัญ}) + (\text{มั่นคง} - \text{หวั่นไหว})\end{matrix}}{11}$$

2. **ระดับความรู้สึกตื่นตัว**

$$= \frac{(\text{สงบ} - \text{ตื่นเต้น}) + (\text{ผ่อนคลาย} - \text{รู้สึกตื่นตัว}) + (\text{กระวนกระวาย} - \text{เฉื่อยชา})}{3}$$

4.3 รูปแบบของเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไร

จากคำถามการวิจัยขอที่ 1 รูปแบบของเพลงส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไรต้องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ส่งผลตอตัวแปรตาม โดยในคำถามการวิจัยข้อนี้มีตัวแปรที่สำคัญอยู่ 2 ตัวแปรด้วยกัน โดยมีตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบของเพลง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) เพลงที่มีเนื้อร้อง 2) เพลงบรรเลง และตัวแปรตาม คือ การตอบสนองทางด้านอารมณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย 18 ตัวชี้วัดได้แก่ 1) หดหู่ - ร่าเริง 2) รำคาญ - รู้สึกดี 3) ไม่มีความสุข - มีความสุข 4) ไม่พึงพอใจ - พึงพอใจ 5) เบื่อ - ผ่อนคลาย 6) สิ้นหวัง – มีความหวัง 7) ผ่อนคลาย - รู้สึกตื่นตัว 8) ตื่นเต้น - สงบ 9) กระวนกระวาย - เฉื่อยชา 10) ไม่ตื่นตัว - ตื่นตัว 11) เซื่องซึม - กระฉับกระเฉง 12) ง่วง - ตื่นตัว 13) แออัด – โล่ง 14) ไม่สำคัญ - สำคัญ 15) ถูกจำกัด - รู้สึกอิสระ 16) ควบคุม - ถูกควบคุม 17) มั่นคง - แปรปรวน 18) มีอิทธิพล – ปัจจัยภายนอกมีอิทธิพล โดยมีการวัดระดับความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ตัวชี้วัดแบบ Semantic Differential Scale จำนวน 7 ระดับ เพื่อประเมินระดับการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึก ด้วยวิธีการวัดแบบ (Interval or Ratio Scale) และนำผลที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุวิธีการวิเคราะห์ทางสถิต เปรียบเทียบแบบรวมกลุ่ม (Independent Sample T-test) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และนำผลการวิจัยแสดงออกมาได้ดังนี้

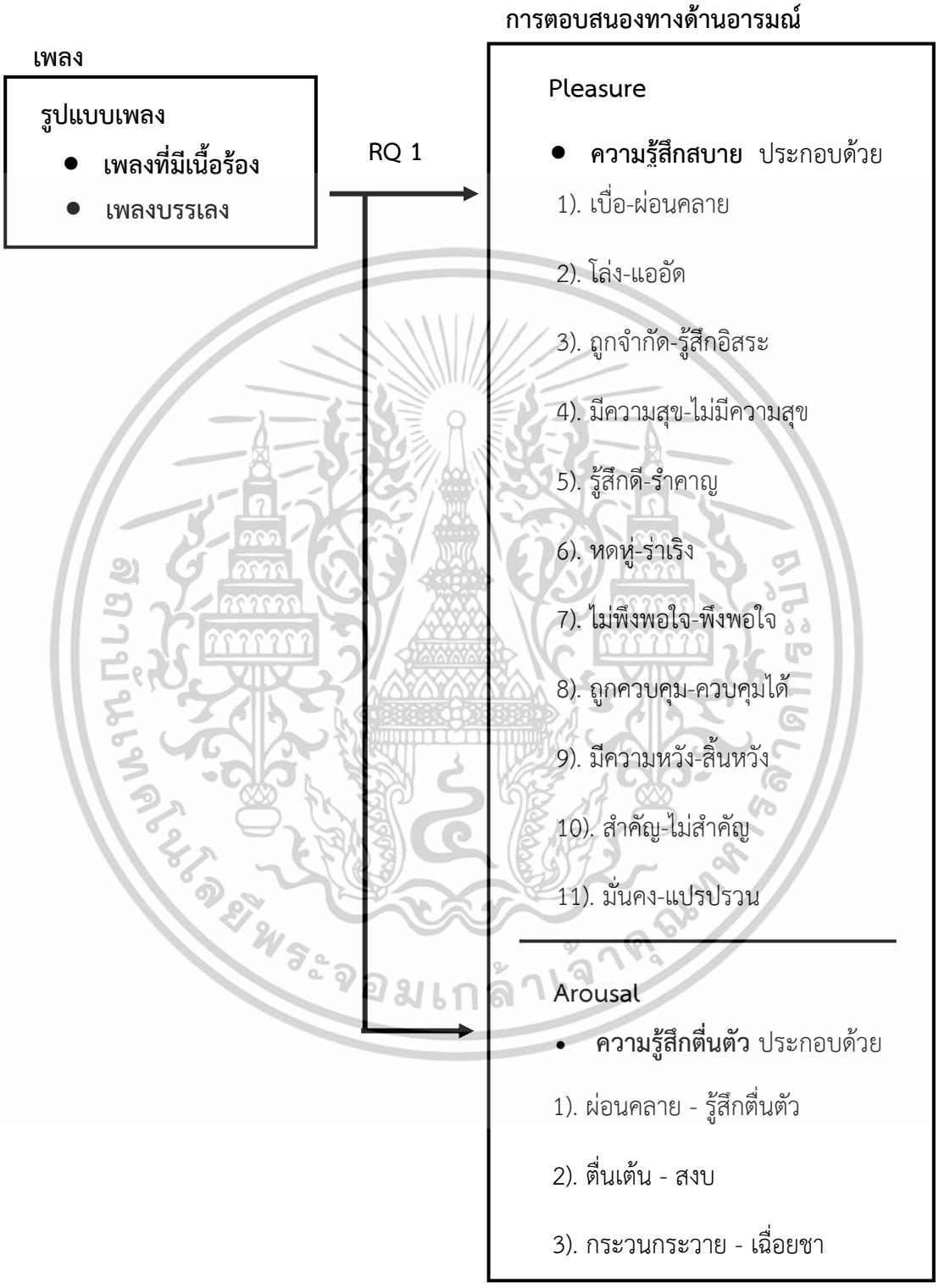

รูปที่ 4.2 กรอบแนวคิดคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ภายหลังจากการวิเคราะห์องค์ประกอบใหม่

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 แสดงคาเฉลี่ย สวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกตามตัวแปรระดับการตอบสนองทางด้านอารมณ์ความรู้สึกสบาย-ความรู้สึกการตื่นตัวระหว่างนักศึกษาในสาขาด้านศิลปะและการออกแบบ

Group Statistics

	สถานะการณ์	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ความรู้ตื่นตัว	เพลงที่มีเนื้อร้อง	50	-.1067	.64748	.09157
	เพลงบรรเลง	51	-.1176	.74781	.10471
ความรู้สึกสบาย	เพลงที่มีเนื้อร้อง	50	.9233	.57878	.08185
	เพลงบรรเลง	51	.3758	.63363	.08873

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

จากตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ของตัวแปรการตอบสนองทางด้านอารมณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความรู้สึกการตื่นตัว 2) ความรู้สึกสบาย โดยทำการเปรียบเทียบระหว่าง 2 สถานการณ์การทดลอง ได้แก่ เพลงที่มีเนื้อร้องและเพลงบรรเลง รายละเอียดสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ตัวแปรความรู้สึกสบาย

- ในสถานการณ์ที่ 1 เพลงที่มีเนื้อร้องจำนวน 50 คน พบว่าค่าเฉลี่ยของความรู้สึกสบายเท่ากับ M = 0.9233 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD = 0.57878
- ในสถานการณ์ที่ 2 เพลงบรรเลงจำนวน 51 คน พบว่าค่าเฉลี่ยของความรู้สึกสบายเท่ากับ M = 0.3758 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD=0.63363

2) ตัวแปรความรู้สึกการตื่นตัว

- ในสถานการณ์ที่ 1 เพลงที่มีเนื้อร้องจำนวน 50 คน พบว่าค่าเฉลี่ยของความรู้สึกตื่นตัวเท่ากับ M = -0.1067 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD = 0.64748
- ในสถานการณ์ที่ 2 เพลงบรรเลงจำนวน 51 คน พบว่าค่าเฉลี่ยของความรู้สึกตื่นตัวเท่ากับ M = -0.1176 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD = 0.74781

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุมการตอบสนองทางด้านอารมณ์ความรู้สึกสบาย-ความรู้สึกการตื่นตัว

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ความรู้สึกตื่นตัว	Equal variances assumed	.154	.696	.079	99	.937	.01098	.13930	-.26542	.28739
	Equal variances not assumed			.079	97.518	.937	.01098	.13910	-.26508	.28704
ความรู้สึกสบาย	Equal variances assumed	.408	.524	4.532	99	.000	.59729	.13181	.33575	.85883
	Equal variances not assumed			4.536	98.512	.000	.59729	.13169	.33597	.85861

คา Sig นอยกวา หรือเทากับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.11 แสดงใหเห็นว่ารูปแบบเพลงที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความรู้สึกตื่นตัวที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (F =.154, p =.937) ดังนั้นการเปิดเพลงที่มีเนื้อร้องไม่ส่งผลต่อความรู้สึกการตื่นตัว (M =-.1067, SD =.64748) จึงไม่แตกต่างจากการเปิดเพลงบรรเลง (M =-.1176, SD =.74781)

ในขณะที่รูปแบบเพลงส่งผลต่อความรู้สึกสบายที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (F =.408, p =.000) พบว่า การเปิดเพลงที่มีเนื้อร้องส่งผลต่อความรู้สึกสบาย (M =.9233, SD =.57878) มากกว่าจากการเปิดเพลงบรรเลง (M =.3758, SD =.63363)

สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบเพลงที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อความรู้สึกการตื่นตัว แต่ส่งผลต่อความรู้สึกสบาย โดยพบว่า การเปิดเพลงที่มีเนื้อร้องส่งผลต่อความรู้สึกสบายมากกวาการเปิดเพลงบรรเลง ดังนั้นการเปิดเพลงที่มีเนื้อร้องหรือเพลงบรรเลงไม่ส่งผลต่อความรู้สึกการตื่นตัวที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

4.4 อิทธิพลของการตอบสนองทางด้านอารมณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างไร

จากคำถามการวิจัยขอที่ 2 อิทธิพลของการตอบสนองทางด้านอารมณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างไร โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายตัว เพื่อพิจารณาว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีอิทธิพลหรือส่งผลตอตัวแปรตาม สำหรับตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ คือ การตอบสนองทางด้านอารมณ์ ซึ่งมีทั้งหมด 18 ตัวชี้วัด โดยได้ดำเนินการจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ออกเป็น 2 ตัวแปร ได้แก่ 1. ความรู้สึกสบาย 2. ความรู้สึกตัวตื่น และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการทำงาน โดยวัดผลในระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) หรือสัดส่วน (Ratio Scale) จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในละด้าน ด้วยการใช้สถิติการวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation: r) ผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และนำผลการวิเคราะห์มาแสดงผลดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

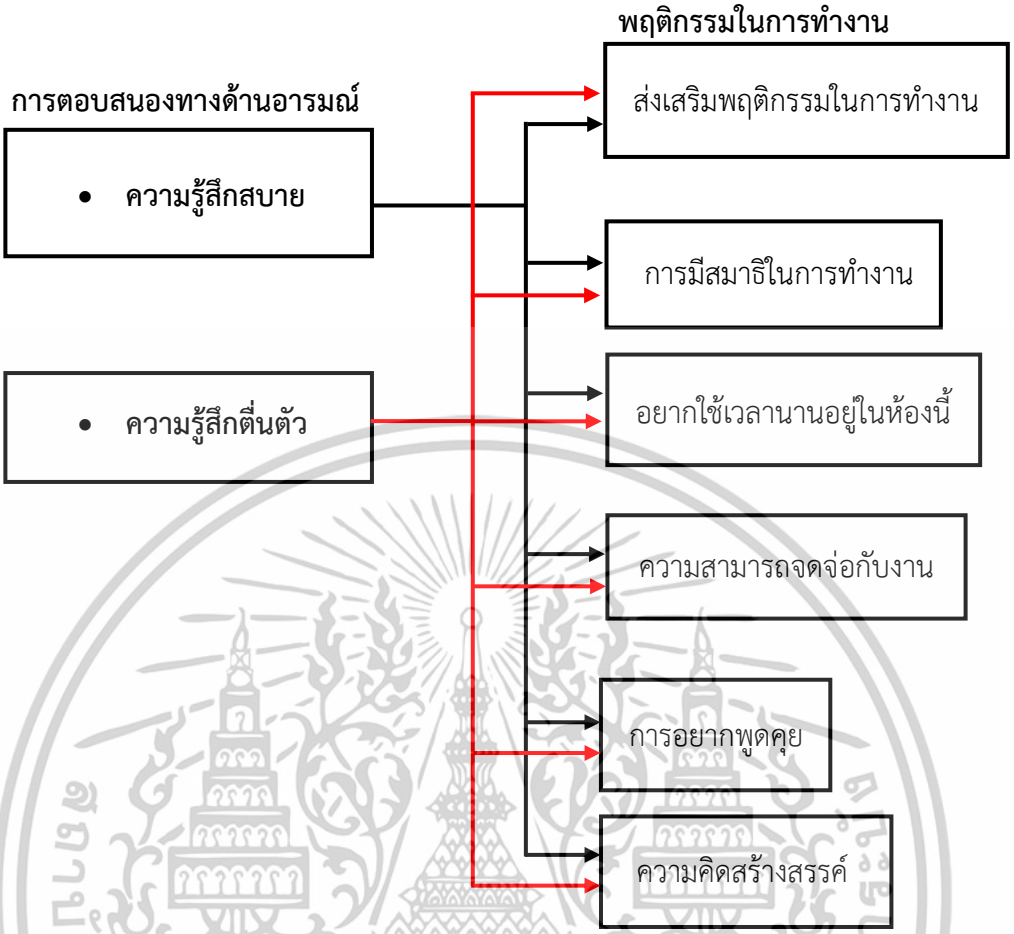

รูปที่ 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

ตารางที่ 4.12 ตารางการอ่านผลสหสัมพันธ์ ค่า Pearson Correlation

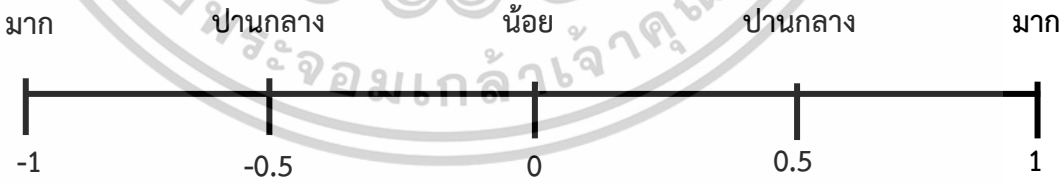

ที่มา : (ผศ.ดร. เบญจมาศ กุฏอินทร์)

ค่า **Pearson Correlation** อยู่ใกล้ **0** หรือ **1,-1**

ถ้าค่า Pearson **<u>เข้าใกล้ 1,-1</u>** แสดงว่า มีความสัมพันธ์กัน **<u>มาก</u>**

ถ้าค่า Pearson **<u>เข้าใกล้ 0</u>** แสดงว่า มีความสัมพันธ์กัน **<u>น้อย</u>**

ถ้าค่า Pearson **<u>เข้าใกล้ .5,-.5</u>** แสดงว่า มีความสัมพันธ์กัน **<u>ปานกลาง</u>**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 แสดงคาเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกตามตัวแปรค่าความสัมพันธ์พฤติกรรมการทำงาน (การตอบสนองทางด้านอารมณ์ความรู้สึกสบาย)

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ความรู้สึกสบาย	.6469	.66376	101
ส่งผลพฤติกรรม	6.06	.978	101
ความรู้สึกเวลาเปิดเพลง	4.88	1.275	101
เปิดเพลงอยากใช้เวลาในห้อง	5.18	1.417	101
เปิดเพลงและจอจ่อกับงาน	5.11	1.428	101
มีเสียงเพลงรู้สึกอยากพูดคุยกับผู้อื่น	2.93	1.595	101
ความคิดสร้างสรรค์	7.48	8.160	101

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

จากตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสัมพันธ์พฤติกรรมการทำงาน มีผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 101 คน โดยการตอบสนองทางด้านอารมณ์ในระดับความรู้สึกสบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=0.6469 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=0.66376 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างทำงานส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ *M*=7.48 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=8.160 รองลงมาคือ เมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างทำงานส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=6.06 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=0.978 อันดับที่ 3 คือ เมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างการทำงาน อยากใช้เวลาในห้องให้นานที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=5.18 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=1.417 อันดับที่ 4 คือ เมื่อมีการเปิดเพลงขณะทำงานสามารถจดจ่อกับงานที่มอบหมายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=5.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=1.428 อันดับที่ 4 คือ เมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างทำงานให้ความรู้สึกว่ามีสมาธิ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=4.88 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*= 1.275 อันดับที่ 5 คือ ระหว่างนั่งทำงานพร้อมกับมีการเปิดเพลงให้ความรู้สึกว่าไม่อยากพูดคุยกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=2.93 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=1.595

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการทำงาน (การตอบสนองทางด้านอารมณ์ระดับความรู้สึกสบาย)

Correlations

		ความรู้สึกสบาย	ไม่ส่งผลต่อการทำงาน -ส่งผลต่อการทำงาน	ไม่มีสมาธิ - มีสมาธิ	ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด - ใช้เวลาให้นานที่สุด	เสียสมาธิ - จอจ่อกับงาน	ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น - อยากพูดคุยกับผู้อื่น	ความคิดสร้างสรรค์
ความรู้สึกสบาย	Pearson Correlation	1	.282**	.305**	.466**	.329**	-.090	.371**
	Sig. (2-tailed)		.004	.305**	.000	.001	.370	.000
	N	101	101	101	101	101	101	101
ไม่ส่งผลต่อการทำงาน -ส่งผลต่อการทำงาน	Pearson Correlation	.282**	1	.310**	.223*	.167	-.093	.192
	Sig. (2-tailed)	.004		.002	.025	.095	.352	.055
	N	101	101	101	101	101	101	101
ไม่มีสมาธิ - มีสมาธิ	Pearson Correlation	.305**	.310**	1	.305**	.562**	-.196*	.090
	Sig. (2-tailed)	.002	.002		.002	.000	.050	.370
	N	101	101	101	101	101	101	101
ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด - ใช้เวลาให้นานที่สุด	Pearson Correlation	.466**	.223*	.305**	1	.504**	-.109	.183
	Sig. (2-tailed)	.000	.025	.002		.000	.276	.067
	N	101	101	101	101	101	101	101

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

Correlations

		ความรู้สึกสบาย	ไม่ส่งผลต่อการทำงาน -ส่งผลต่อการทำงาน	ไม่มีสมาธิ - มีสมาธิ	ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด - ใช้เวลาให้นานที่สุด	เสียสมาธิ - จอจ่อกับงาน	ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น - อยากพูดคุยกับผู้อื่น	ความคิดสร้างสรรค์
เสียสมาธิ - จอจ่อกับงาน	Pearson Correlation	.329**	.167	.562**	.504**	1	-.264**	.171
	Sig. (2-tailed)	.001	.095	.000	.000		.008	.086
	N	101	101	101	101	101	101	101
ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น - อยากพูดคุยกับผู้อื่น	Pearson Correlation	-.090	-.093	-.196*	-.109	-.264**	1	.021
	Sig. (2-tailed)	.370	.352	.050	.276	.008		.835
	N	101	101	101	101	101	101	101
ความคิดสร้างสรรค์	Pearson Correlation	.371**	.192	.090	.183	.171	.021	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.055	.370	.067	.086	.835	
	N	101	101	101	101	101	101	101

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

จากตารางที่ 4.14 และตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกสบาย และพฤติกรรมการทำงาน พบว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ (r=0.282, p=0.004) แสดงให้เห็นว่าถ้าความรู้สึกสบายมากขึ้นพฤติกรรมการทำงานจะสูงขึ้น และถ้าความรู้สึกสบายน้อยพฤติกรรมการทำงานจะลดลง

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยข้อมูลทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกสบาย และระดับสมาธิ พบว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยไปในทางทิศเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ (r=0.305, p=0.002)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงให้เห็นว่าถ้าความรู้สึกสบายมากระดับสมาธิเมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างการทำงานจะมากขึ้น และถ้าความรู้สึกสบายน้อยระดับสมาธิเมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างการทำงานจะน้อยลง

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยข้อมูลทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกสบาย และความต้องการใช้เวลาอยู่ภายในห้องเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ (r=0.466, *p*=0.000) แสดงให้เห็นว่าถ้าความรู้สึกสบายมากความต้องการใช้เวลาอยู่ภายในห้องเรียนจะมากขึ้น และถ้าความรู้สึกสบายน้อยความต้องการใช้เวลาอยู่ภายในห้องเรียนน้อยลง

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยข้อมูลทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกสบาย และความสามารถในการจดจ่อกับงาน พบว่ามีค่าความสัมพันธ์กันน้อยไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ (r=0.329, *p*=.001) แสดงให้เห็นว่าถ้าความรู้สึกสบายมากความสามารถในการจดจ่อกับงานจะมากขึ้น และถ้าความรู้สึกสบายน้อยความสามารถในการจดจ่อกับงานจะลดลง

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยข้อมูลทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกสบาย และการพูดคุยกับผู้อื่น พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (r=-0.090, *p*=0.370)

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยข้อมูลทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกสบาย และความคิดสร้างสรรค์ พบว่ามีค่าความสัมพันธ์กันน้อยไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ (r=0.371, *p*=0.000) แสดงให้เห็นว่าถ้าความรู้สึกสบายมากความคิดสร้างสรรค์จะมากขึ้น และถ้าความรู้สึกสบายน้อยความคิดสร้างสรรค์จะลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 แสดงคาเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกตามตัวแปรค่าความสัมพันธ์พฤติกรรมการทำงาน (การตอบสนองทางด้านอารมณ์ความรู้สึกตื่นตัว)

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ความรู้สึกตื่นตัว	-.1122	.69646	101
ส่งผลพฤติกรรม	6.06	.978	101
ความรู้สึกเวลาเปิดเพลง	4.88	1.275	101
เปิดเพลงอยากใช้เวลาในห้อง	5.18	1.417	101
เปิดเพลงและจอจ่อกับงาน	5.11	1.428	101
มีเสียงเพลงรู้สึกอยากพูดคุยกับผู้อื่น	2.93	1.595	101
ความคิดสร้างสรรค์	7.48	8.160	101

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

จากตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสัมพันธ์พฤติกรรมการทำงาน มีผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 101 คน โดยการตอบสนองทางด้านอารมณ์ในระดับความรู้สึกตื่นตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=-.1122 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=0.69646 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างทำงานส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ *M*=7.48 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=8.160 รองลงมาคือ เมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างทำงานส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=6.06 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=0.978 อันดับที่ 3 คือ เมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างการทำงาน อยากใช้เวลาในห้องให้นานที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=5.18 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=1.417 อันดับที่ 4 คือ เมื่อมีการเปิดเพลงขณะทำงานสามารถจดจ่อกับงานที่มอบหมายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=5.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=1.428 อันดับที่ 4 คือ เมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างทำงานให้ความรู้สึกว่ามีสมาธิ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=4.88 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*= 1.275 อันดับที่ 5 คือ ระหว่างนั่งทำงานพร้อมกับมีการเปิดเพลงให้ความรู้สึกว่าไม่อยากพูดคุยกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ *M*=2.93 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ *SD*=1.595

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการทำงาน กับการตอบสนองทางด้านอารมณ์ในระดับความรู้สึกตื่นตัว

Correlations

		ความรู้สึกตื่นตัว	ไม่ส่งผลต่อการทำงาน -ส่งผลต่อการทำงาน	ไม่มีสมาธิ - มีสมาธิ	ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด - ใช้เวลาให้นานที่สุด	เสียสมาธิ - จอจ่อกับงาน	ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น - อยากพูดคุยกับผู้อื่น	ความคิดสร้างสรรค์
ความรู้สึกตื่นตัว	Pearson Correlation	1	.191	.154	.186	.267**	-.076	-.142
	Sig. (2-tailed)		.056	.125	.063	.007	.450	.157
	N	101	101	101	101	101	101	101
ไม่ส่งผลต่อการทำงาน -ส่งผลต่อการทำงาน	Pearson Correlation	.191	1	.310**	.223*	.167	-.093	.192
	Sig. (2-tailed)	.056		.002	.025	.095	.352	.055
	N	101	101	101	101	101	101	101
ไม่มีสมาธิ - มีสมาธิ	Pearson Correlation	.154	.310**	1	.305**	.562**	-.196*	.090
	Sig. (2-tailed)	.125	.002		.002	.000	.050	.370
	N	101	101	101	101	101	101	101

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

Correlations

		ความรู้สึกตื่นตัว	ไม่ส่งผลต่อการทำงาน -ส่งผลต่อการทำงาน	ไม่มีสมาธิ - มีสมาธิ	ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด - ใช้เวลาให้นานที่สุด	เสียสมาธิ - จอจ่อกับงาน	ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น - อยากพูดคุยกับผู้อื่น	ความคิดสร้างสรรค์
ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด - ใช้เวลาให้นานที่สุด	Pearson Correlation	.186	.223*	.305**	1	.504**	-.109	.183
	Sig. (2-tailed)	.063	.025	.002		.000	.276	.067
	N	101	101	101	101	101	101	101
เสียสมาธิ - จอจ่อกับงาน	Pearson Correlation	.267**	.167	.562**	.504**	1	-.264**	.171
	Sig. (2-tailed)	.007	.095	.000	.000		.008	.086
	N	101	101	101	101	101	101	101
ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น - อยากพูดคุยกับผู้อื่น	Pearson Correlation	-.076	-.093	-.196*	-.109	-.264**	1	.021
	Sig. (2-tailed)	.450	.352	.050	.276	.008		.835
	N	101	101	101	101	101	101	101
ความคิดสร้างสรรค์	Pearson Correlation	-.142	.192	.090	.183	.171	.021	1
	Sig. (2-tailed)	.157	.055	.370	.067	.086	.835	
	N	101	101	101	101	101	101	101

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

จากตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกตื่นตัว และพฤติกรรมการทำงาน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (r=0.191, p=0.056)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งใกล้เคียงกับระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อพิจารณาในบางบริบทของกลุ่มตัวอย่างหรือพิจารณาร่วมกับข้อมูลอื่น

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยข้อมูลทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกตื่นตัว และระดับสมาธิ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (r=0.154, p=0.125)

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยข้อมูลทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกตื่นตัว และความต้องการใช้เวลาอยู่ภายในห้องเรียน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (r=0.186, p=0.063)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกตื่นตัว และความสามารถในการจดจ่อกับงาน พบว่ามีค่าความสัมพันธ์กันน้อยไปในทางทิศเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ (r= 0.267, p=0.007) แสดงให้เห็นว่าถ้าความรู้สึกตื่นตัวมากความสามารถในการจดจ่อกับงานมากขึ้น และถ้าความรู้สึกตื่นตัวน้อยความสามารถในการจดจ่อกับงานจะลดลง

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยข้อมูลทางสถิติความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกตื่นตัว และการพูดคุยกับผู้อื่น พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (r=-0.076, p=0.450)

จากการวิจัยของความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกตื่นตัว และความคิดสร้างสรรค์ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (r=-0.142, p=0.157)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการสรุป และอภิปรายผลการศึกษาเกี่ยวกับ อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1. สรุปผลการวิจัย และ 2. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย จากนั้นจึงเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งแสดงให้เห็นข้อดี และข้อจำกัดของการวิจัย เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในอนาคต ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้เรื่อง “ อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน ” จากจุดประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้ คือ

1) เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์

2) เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน โดยใช้ทฤษฎี PAD Model (Mehrabian & Russell, 1974) เป็นกรอบแนวคิดหลักของการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งหมด 101 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสาขาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ มีช่วงอายุระหว่าง 18–22 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยอายุ (M=19.68) ปี และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD=0.999) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาจาก 3 ชั้นปีการศึกษา ได้แก่

ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 38 คน (37.6%) แบ่งออกเป็น เพศชาย 8 คน (7.9%) เพศหญิง 29 คน (28.7%) เพศอื่น 1 คน (1.0%)

ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 34 คน (33.7%) เพศชาย 5 คน (5.0%) เพศหญิง 28 คน (27.7%) เพศอื่น 1 คน (1.0%)

ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 29 คน (28.7%) เพศชาย 9 คน (8.9%) เพศหญิง 20 คน (19.8%) เพศอื่น 0 คน (0.0%)

เพื่อศึกษาผลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมการทำงาน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดถูกแบ่งออกเป็น 2 สถานการณ์ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มทดลองสถานการณ์ที่ 1 : ฟังเพลงที่มีเนื้อร้อง จำนวน 50 คน (49.5%)

กลุ่มทดลองสถานการณ์ที่ 2 : ฟังเพลงบรรเลง (Instrumental) จำนวน 51 คน (50.5%)

การกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานการณ์ แยกตามชั้นปีการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 1 ฟังเพลงที่มีเนื้อร้อง: 19 คน (38.0%) ฟังเพลงบรรเลง: 19 คน (37.3%)

ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 2 ฟังเพลงที่มีเนื้อร้อง: 17 คน (34.0%) ฟังเพลงบรรเลง: 17 คน (33.3%)

ชั้นปีการศึกษาชั้นปีที่ 3 ฟังเพลงที่มีเนื้อร้อง: 14 คน (28.0%) ฟังเพลงบรรเลง: 15 คน (29.4%)

5.1.2. อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์

จากจุดประสงค์ของงานวิจัย และการตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ จากการวิเคราะห์ผลการทดลองโดยเปรียบเทียบระหว่างเพลงที่มีเนื้อร้องกับเพลงบรรเลง พบว่า **รูปแบบเพลงมีอิทธิพลต่อเพลงที่มีเนื้อร้องมีผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ในระดับ “ความรู้สึกสบาย”** อย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ส่งผลต่ออารมณ์ในระดับ“ความรู้สึกตื่นตัว” โดยผู้เข้าร่วมที่ฟังเพลงที่มีเนื้อร้องมีระดับความรู้สึกสบายสูงกว่าเมื่อเทียบกับผู้ฟังเพลงบรรเลง เสียงมีผลต่อระดับอารมณ์และการรับรู้ของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งเร้าที่มีความหมาย และจังหวะสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมสามารถกระตุ้นอารมณ์ในทางบวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Mehrabian & Russell., 1974) ซึ่ง (ช่อผกา กิระพล, 2560) กล่าวไว้ว่า การฟังดนตรีช่วยให้อารมณ์ดีขึ้น เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น พัฒนาการสมอง สร้างสมาธิ แรงจูงใจ เสริมสร้างความจำและความคิด

ซึ่งแตกต่างจากข้อค้นพบกับงานวิจัยของ (ประพจน์ สมรรถไท, 2563) ได้อธิบายจากการทบทวนไว้ว่า เสียงดนตรีมีอิทธิต่ออารมณ์ จิตใจ ความรู้สึกของ มนุษย์ การจินตนาการ สมาธิความจำ ความคิดสร้างสรรค์ และระดับการทำงานของสมองแตกต่างกันไป ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของดนตรี ทำนอง จังหวะ แนวดนตรี ประเภท ระดับเสียงที่ต่างกัน ในแต่ละสถานที่ และการฟังเสียงดนตรีพื้นหลังมีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้อารมณ์ ความรู้สึก ในอัตราจังหวะของดนตรี (Tempo) เป็นแบบอัตราจังหวะช้า อยู่ในระดับ (66-76 BPM) มีการรับรู้อารมณ์ ความรู้สึกสบายมากที่สุด และซึ่งจากหลายงานวิจัย พบว่า เมื่อได้รับฟังดนตรีจังหวะนี้จะทำให้รู้สึกผ่อนคลายมากที่สุด เพราะเป็นอัตราจังหวะที่สอดคล้องกับการ เต้นของหัวใจมนุษย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

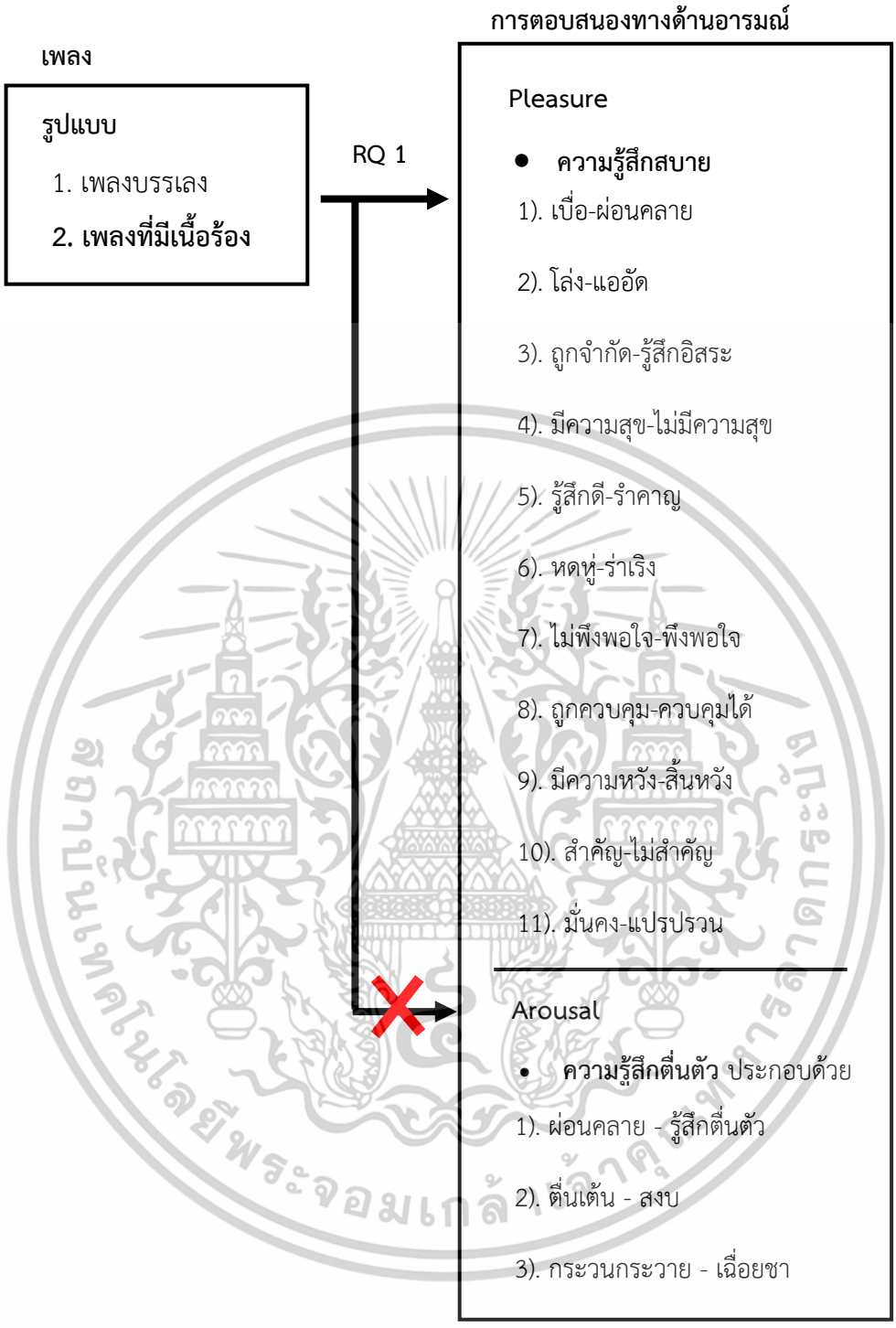

รูปที่ 5.1 แสดงผลการสรุปผลการวิเคราะห์ Independent Samples Test

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

จากผลการศึกษางานวิจัยในอดีตของ (Kamien, 1992) พบว่า ความเร็วหรือความช้าของจังหวะดนตรี (Tempo) มีผลต่อการกระตุ้นกลไกการทำงานของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกาย และส่งผลต่อสภาวะทางอารมณ์ในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยเฉพาะจังหวะที่เร็วสามารถกระตุ้นให้เกิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้สึกตื่นเต้นและเร้าใจ ซึ่งสัมพันธ์กับการเร่งอัตราการเต้นของหัวใจหรือชีพจรให้เร็วขึ้น สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ รูปแบบเพลงที่ใช้ในการทดลองมีการควบคุมอัตราจังหวะดนตรี (Tempo) ให้อยู่ระหว่าง 60–80 BPM ซึ่งอยู่ในช่วงที่เหมาะสมสำหรับการทำงานและสามารถรับฟังได้อย่างสบาย อีกทั้งมีความสม่ำเสมอ จึงไม่ส่งผลต่อระดับความรู้สึกตื่นตัวอย่างมีนัยสำคัญ และไม่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้นระหว่างการทำงานในช่วงทดลอง

ในขณะเดียวกันผลการวิจัย พบว่า รูปแบบเพลงที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพลงที่มีเนื้อร้อง และเพลงบรรเลง ไม่ส่งผลต่อระดับความรู้สึกตื่นตัวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่ฟังเพลงที่มีเนื้อร้องมีค่าเฉลี่ยระดับความรู้สึกตื่นตัว (M = –0.1067) (SD = 0.64748) และกลุ่มที่ฟังเพลงบรรเลงมีค่าเฉลี่ย (M = –0.1176) (SD = 0.74781) ซึ่งมีค่าค่อนข้างใกล้เคียงกัน และไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 กลุ่มสะท้อนให้เห็นว่า **รูปแบบเพลงที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลต่อระดับความตื่นตัว**ของผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 5.1 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน“ความรู้สึกสบาย” และ“ความรู้สึกตื่นตัว”

รูปแบบเพลง	ค่าเฉลี่ยความรู้สึกสบาย	SD. ความรู้สึกสบาย	ค่าเฉลี่ยความรู้สึกตื่นตัว	SD ความรู้สึกตื่นตัว
เพลงที่มีเนื้อร้อง	0.9233	0.57878	-0.1067	0.64748
เพลงบรรเลง	0.3758	0.63363	-0.1176	0.74781

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

จากตารางที่ 5.1 แสดงให้เห็นชัดเจนว่า เพลงที่มีเนื้อร้องส่งผลให้ผู้ฟังมีระดับความรู้สึกสบายสูงกว่า ในขณะที่ระดับความรู้สึกตื่นตัวระหว่างเพลงทั้งสองรูปแบบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดั้งนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบเพลงที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับ**“ความรู้สึกสบาย” มากกว่าระดับ“ความรู้สึกตื่นตัว”** โดยเฉพาะ**เพลงที่มีเนื้อร้อง** ซึ่งช่วยเสริมสร้างความรู้สึกผ่อนคลายและความพึงพอใจได้มากกว่าเพลงบรรเลงอย่างมีนัยสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3. ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน

จากจุดประสงค์ของงานวิจัย และการตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมในการทำงาน จากการวิเคราะห์ด้วยสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's r) แสดงให้เห็นว่า การตอบสนองทางอารมณ์ โดยเฉพาะมิติความรู้สึกสบาย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการทำงาน ได้แก่ การส่งเสริมพฤติกรรมในการทำงาน การมีสมาธิ ความสามารถในการจดจ่อกับงาน การใช้เวลาในพื้นที่ทำงาน และความคิดสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกตื่นตัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานเพียงบางมิติเท่านั้น ได้แก่ การจดจ่อกับงาน และไม่สัมพันธ์กับด้านอื่นอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า เพลงที่มีเนื้อร้องส่งผลต่อระดับความรู้สึกสบายของผู้เข้าร่วมทดลอง และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานในระดับน้อยแต่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อผู้ฟังมีระดับความรู้สึกสบายมากขึ้น พฤติกรรมการทำงานจะสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากความรู้สึกสบายลดลง พฤติกรรมการทำงานก็มีแนวโน้มลดลงด้วย ผลลัพธ์ที่ได้แตกต่างจากงานวิจัยของ (Shih, Yi Nuo, et al., 2012) ซึ่งระบุว่า การฟังดนตรีบรรเลงสามารถส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานได้ดีกว่าการฟังเพลงที่เนื้อร้อง

จากการวิเคราะห์ผลเพลงที่มีเนื้อร้องส่งผลต่อระดับความรู้สึกสบายของผู้เข้าร่วมทดลอง และมีความสัมพันธ์กับระดับสมาธิอยู่ในระดับน้อยแต่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อผู้ฟังมีระดับความรู้สึกสบายมากขึ้น ระดับสมาธิระหว่างการทำงานขณะเปิดเพลงก็จะเพิ่มสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากความรู้สึกสบายลดลง ระดับสมาธิเมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างการทำงานจะน้อยลง ผลลัพธ์ที่ได้แตกต่างจากงานวิจัยของ (Furnham et al., 1999) อธิบายไว้ว่า ดนตรีที่มีเนื้อเพลงโดยเฉพาะเพลงที่มีความคุ้นเคย แม้จะช่วยให้อารมณ์ดีขึ้น แต่อาจรบกวนสมาธิในการทำงานมาก ในกลุ่มของเด็ก Generation Z พบว่าปัจจัยทางด้านสังคมมีความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ โดยนักเรียนกลุ่มนี้มักต้องการสมาธิ ความเงียบสงบ และพื้นที่ส่วนตัวในการทำความเข้าใจเนื้อหาหรือการทำงาน ทั้งยังมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ทั้งในรูปแบบเดี่ยวหรือกลุ่มตามบริบทและสถานการณ์ที่เหมาะสม (Seemiller & Grace, 2017)

จากการวิเคราะห์ผลเพลงที่มีเนื้อร้องส่งผลต่อระดับความรู้สึกสบายของผู้เข้าร่วมทดลอง และมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการจดจ่อกับงานอยู่ในระดับน้อยแต่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อผู้ฟังมีระดับความรู้สึกสบายมากความสามารถในการจดจ่อกับงานจะมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากความรู้สึกสบายน้อยลงความสามารถในการจดจ่อกับงานจะลดลง ผลลัพธ์ที่ได้แตกต่างจากงานวิจัยของ (McTiernan, 2023) ระบุว่า เพลงที่ไม่มีเนื้อร้อง ส่งผลให้การประมวลผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของสมองเกิดการปรับตัว และการโฟกัสกับงานได้ดีขึ้น เพลงไม่มีเนื้อร้องช่วยให้สมองสามารถละเลยเพลงและจดจ่อกับงานได้ง่ายขึ้น

จากการวิเคราะห์ผลเพลงที่มีเนื้อร้องส่งผลต่อระดับความรู้สึกสบายของผู้เข้าร่วมทดลอง และมีความสัมพันธ์กับความต้องการใช้เวลาอยู่ภายในห้องเรียนอยู่ในระดับน้อยแต่เป็นไปในทิศทาเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อผู้ฟังมีระดับความรู้สึกสบายมากขึ้นความต้องการใช้เวลาอยู่ภายในห้องเรียนจะมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากความรู้สึกสบายน้อยลงความต้องการใช้เวลาอยู่ภายในห้องเรียนน้อยลงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Lesiuk, 2005) ระบุว่า ดนตรีถูกนำมาใช้ในสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำงาน หรือช่วยให้รู้สึกผ่อนคลายจากความเครียด ซึ่งส่งผลช่วยส่งเสริมสร้างการเรียนรู้และการประมวลผลทางอารมณ์ของเด็ก (Foran, 2009) ซึ่งการใช้ดนตรีในห้องเรียนอาจมีความสัมพันธ์กับความต้องการของผู้เรียนในการใช้เวลาอยู่ภายในชั้นเรียน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีความผ่อนคลายและเอื้อต่ออารมณ์ในเชิงบวกสามารถส่งเสริมแรงจูงใจ ความสนใจ และความพึงพอใจในการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรม

จากการวิเคราะห์ผลเพลงที่มีเนื้อร้องส่งผลต่อระดับความรู้สึกสบายของผู้เข้าร่วมทดลอง และมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ในระดับน้อยแต่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ เมื่อผู้ฟังมีระดับความรู้สึกสบายมากความคิดสร้างสรรค์จะมากขึ้นในทางตรงกันข้ามหากความรู้สึกสบายน้อยลงความคิดสร้างสรรค์จะลดลง ผลลัพธ์ที่ได้แตกต่างจากงานวิจัยของ (วัลลภ กรานตวงษ์ เบญจวรรณ บุณยะประพันธ์ ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพ็ชร, 2558) พบว่า การมองภาพสวยงามและการนำเพลงบรรเลง Classic Music เปิดควบคู่ในระหว่างปฏิบัติงานจาก มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของข้าราชการก่อนและหลังการทดลอง

ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ (Kiss, L., & Linnell, K. J., 2024) อธิบายเกี่ยวกับงานวิจัยอื่น ๆ พบว่า ดนตรีมีผลในเชิงบวก เช่น ช่วยเพิ่มความสามารถในการอ่านจับใจความของวัยรุ่น ลดระยะเวลาตอบสนองขณะขับรถ เสริมสร้างพัฒนาทักษะด้านการคิดเชิงพื้นที่ การเรียนรู้ การใช้เหตุผล และการมีสมาธิหรือความตื่นตัว อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของผลลัพธ์ในการวิจัยอาจเกิดจากปัจจัย เช่น ความซับซ้อนของงาน ลักษณะของสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมถึงองค์ประกอบของดนตรี เช่น การมีเนื้อร้องหรือไม่มีเนื้อร้อง ความเร็วของจังหวะ โทนเสียง) ตลอดจนปัจจัยด้านอารมณ์และระดับความตื่นตัวที่ดนตรีสามารถกระตุ้นในผู้ฟัง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางจิตวิทยา เช่น ความชอบส่วนบุคคล แความคุ้นเคยของผู้ฟังกับเพลงนั้น ๆ และลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล เช่น บุคลิกภาพ และระดับความตื่นตัวพื้นฐานซึ่งอาจส่งผลต่อการตอบสนองของแต่ละคนที่แตกต่างกัน

เมื่อผู้คนต้องทำงานแบบเดิม ๆ หรืองานที่ต้องใช้สมาธิต่อเนื่อง พบว่า ระดับความตื่นตัวของบุคคลอยู่ต่ำกว่าระดับที่เหมาะสมตามแนวคิดของทฤษฎี**"เส้นโค้งรูปตัวยูกลับหัว" ((Inverted-U Arousal Curve)** ของ (Yerkes & Dodson, 1908) ซึ่งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างระดับความตื่นตัวกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสิทธิภาพในการทำงาน โดยระบุว่า ระดับความตื่นตัวในระดับปานกลางจะส่งผลต่อการมีสมาธิจดจ่อและประสิทธิภาพในการทำงาน หากมีการฟังดนตรีพื้นหลังในระหว่างทำงาน ซึ่งดนตรีอาจเพิ่มระดับความตื่นตัวได้ หรือช่วยปรับระดับความตื่นตัวให้อยู่ในช่วงที่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดสมาธิและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

เมื่อบุคคลต้องทำงานที่มีลักษณะแบบเดิม ๆ หรืองานที่ต้องใช้สมาธิต่อเนื่อง พบว่า ระดับความตื่นตัวที่ต่ำหากเปิดดนตรีที่สามารถเพิ่มระดับความตื่นตัวได้อย่างเหมาะสม ก็อาจช่วยให้กลับเข้าสู่ระดับความตื่นตัวที่เหมาะกับการทำงานได้ หรือหากระดับความตื่นตัวสูงเกินไป เช่น อยู่ในสถานการณ์เครียด การฟังเพลงขณะไม่ได้ทำงานร่วมด้วย อาจช่วยลดระดับความตื่นตัวให้กลับมาอยู่ในระดับที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม หากดนตรีที่เปิดมีระดับการกระตุ้นน้อยเกินไป อาจยังไม่เพียงพอต่อการยกระดับความตื่นตัวในการทำงาน หรือในทางกลับกันหากดนตรีมีระดับการกระตุ้นมากเกินไป ก็อาจทำให้ความตื่นตัวเกินขอบเขตที่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อสมาธิและประสิทธิภาพในการทำงาน ทั้งนี้แม้จะมีข้อจำกัดดังกล่าว ผู้คนจำนวนมากยังคงเลือกฟังเพลงพื้นหลังในระหว่างทำงาน โดยให้เหตุผลว่าเพื่อช่วยให้อารมณ์ดีขึ้น รู้สึกกระฉับกระเฉงขึ้น และเพิ่มระดับความตื่นตัวของตนเอง

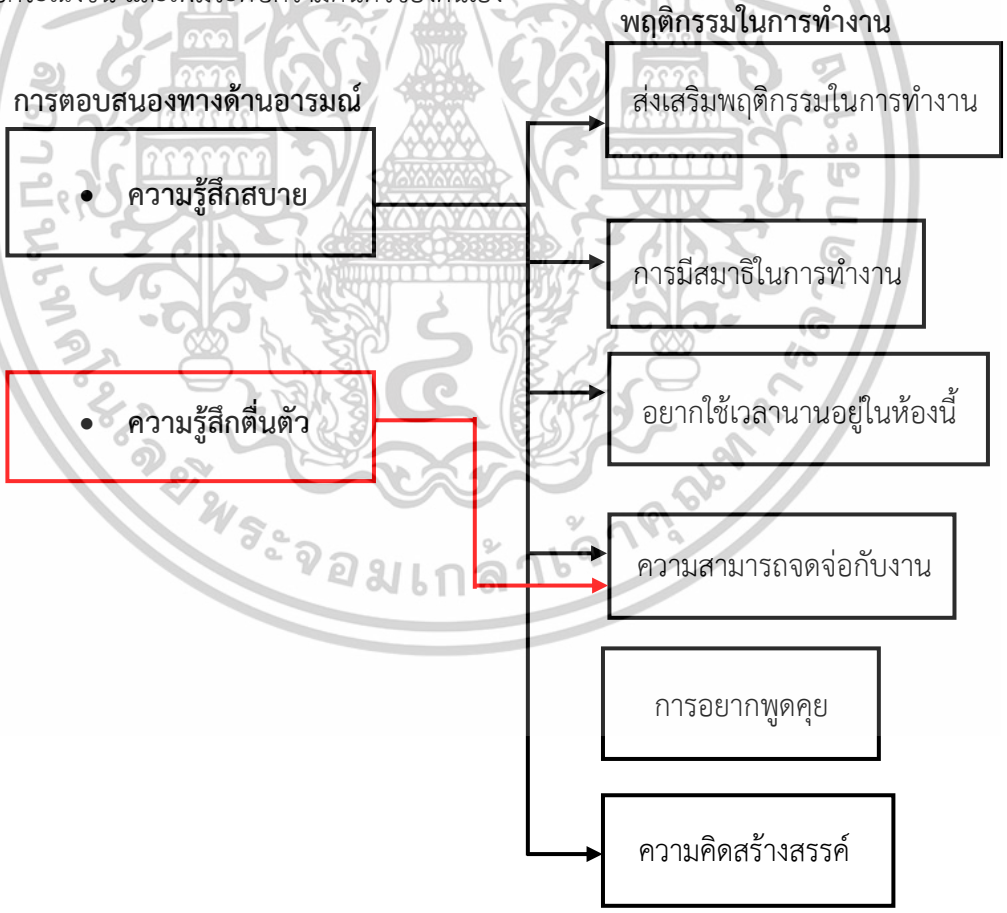

รูปที่ 5.2 ผลความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างตัวแปรทั้ง 2 ตัว

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการตอบสนองทางด้านอารมณ์กับพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งจำแนกระดับความรู้สึกออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ความรู้สึกตื่นเต้น และความรู้สึกตื่นตัว สามารถสรุปและอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. ระดับความรู้สึกสบายมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ กับหลายด้านของพฤติกรรมการทำงาน ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามที่มีระดับความรู้สึกสบาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมในการทำงาน ตามผลการวิเคราะห์ที่แสดงในรูปที่ 5.2 โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's r) ซึ่งพบว่าค่าความสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ระดับ ($p < 0.01$) ได้แก่

1. ส่งเสริมพฤติกรรมในการทำงาน ($r = 0.282$, $p = 0.004$)
2. ระดับสมาธิ ($r = 0.305$, $p = 0.002$)
3. ความต้องการใช้เวลาในห้องเรียน ($r = 0.466$, $p = 0.000$)
4. ความสามารถในการจดจ่อกับงาน ($r = 0.329$, $p = 0.001$)
5. ความคิดสร้างสรรค์ ($r = 0.371$, $p = 0.000$)

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรระหว่างระดับความรู้สึกสบายกับพฤติกรรมในการทำงานด้านความต้องการอยากพูดคุยกับผู้อื่น($r=-0.090$, $p=0.370$) **ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ** โดยระดับของความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ แม้จะพบ**ความสัมพันธ์ในทิศทางแปรผกผัน**เล็กน้อย กล่าวคือ เมื่อระดับความรู้สึกสบายเพิ่มขึ้น ความต้องการพูดคุยหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะลดลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Csikszentmihalyi, M., 1990) ที่อธิบายว่า "สภาวะจดจ่อ" (Flow State) เมื่อบุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ผ่อนคลายรู้สึกสบาย และมีแรงจูงใจภายในที่ส่งเสริมการมีสมาธิ จะมีแนวโน้มเข้าสู่ภาวะการจดจ่อได้ง่ายขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้ความต้องการสื่อสารหรือพูดคุยกับผู้อื่นลดลง เพื่อรักษาสมาธิและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน แม้ผลการวิเคราะห์ทางสถิติในครั้งนี้จะไม่แสดงความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ แต่สามารถสะท้อนพฤติกรรมบางประการในเชิงจิตวิทยาได้

2. ระดับความรู้สึกตื่นตัวไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับพฤติกรรมการทำงานในหลายด้าน ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้โดยผลการวิเคราะห์ที่แสดงในรูปที่ 5.2 โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's r) ซึ่งพบว่าค่าความสัมพันธ์ในแต่ละด้านไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ ($p > 0.01$) ได้แก่

1. พฤติกรรมการทำงาน ($r=0.191$, $p=0.056$)
2. ระดับสมาธิ ($r = 0.154$, $p = 0.125$)
3. ความต้องการใช้เวลาในห้องเรียน ($r = 0.186$, $p = 0.063$)
4. การพูดคุยกับผู้อื่น ($r = –0.076$, $p = 0.450$)
5. ความคิดสร้างสรรค์ ($r = –0.142$, $p = 0.157$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ในบรรดาตัวแปรทั้งหมด มีเพียงตัวแปรเดียวที่แสดงความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระดับความรู้สึกตื่นตัวและพฤติกรรมการทำงาน ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำแต่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระดับความรู้สึกตื่นตัวกับความสามารถในการจดจ่อกับงาน คือ **ระดับความรู้สึกตื่นตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจดจ่อกับงาน** ($r = 0.267$, $p = 0.007$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ระดับความรู้สึกตื่นตัวที่เพิ่มขึ้นความสัมพันธ์**แปรผันตาม**กับความสามารถในการจดจ่อกับงานที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีความตื่นตัว (Arousal Theory) และ (Yerkes & Dodson, 1908) ซึ่งอธิบายว่าระดับความตื่นตัวที่เหมาะสมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะงานที่ต้องใช้ความคิดอย่างต่อเนื่อง จะสามารถส่งเสริมให้เกิดสมาธิและเพิ่มศักยภาพในการทำงานของบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากระดับความตื่นตัวอยู่ในช่วงต่ำเกินไปหรือสูงเกินไป ก็อาจส่งผลในทางตรงกันข้าม ทำให้ความสามารถในการจดจ่อลดลง และเกิดความเครียดหรือวอกแวกได้ง่าย

5.2 การนำไปใช้ประโยชน์

5.2.1 ทางด้านทฤษฎี และตัวแปร

โดยงานวิจัยในครั้งนี้ที่ ได้ศึกษาอิทธิของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมของการทำงาน ซึ่งอธิบายได้ว่า ทฤษฎี SOR Model (Stimulus-Organism-Response) ซึ่งอธิบายกลไกความสัมพันธ์ของระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) การตอบสนองด้านอารมณ์ภายใน (Organism) และการตอบสนองการแสดงออกทางพฤติกรรม (Response) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ ทั้งนี้การตอบสนองทางด้านอารมณ์ของตัวแปร ค้นพบว่ามีตัวแปร 2 ตัว (PA: pleasure–arousal) ได้แก่ 1. ความรู้สึกสบาย (Pleasure) และ 2. ความตื่นตัว (Arousal) องค์ประกอบของ (Pleasure) ประกอบด้วย 11 คำคู่ ได้แก่ เบื่อ-ผ่อนคลาย, โล่ง-แออัด, ถูกจำกัด-รู้สึกอิสระ, มีความสุข-ไม่มีความสุข, รู้สึกดี-รำคาญ, หดหู่-ร่าเริง, ไม่พึงพอใจ-พึงพอใจ, ถูกควบคุม-ควบคุมได้, มีความหวัง-สิ้นหวัง, สำคัญ-ไม่สำคัญ และมั่นคง-แปรปรวน ส่วนองค์ประกอบของ (Arousal) ประกอบด้วย 3 คำคู่ ได้แก่ ผ่อนคลาย – รู้สึกตื่นตัว, ตื่นเต้น - สงบ และกระวนกระวาย - เฉื่อย ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่แตกต่างจากกรอบแนวคิดของ (Mehrabian & Russell., 1974) นอกจากนี้การตอบสนองทางพฤติกรรมภายหลังการฟังเพลงสามารถจำแนกออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1. ผ่อนคลาย - รู้สึกตื่นตัว 2. ไม่มีสมาธิ - มีสมาธิ 3. เสียสมาธิ – จดจ่อกับงาน 4. ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด – ใช้เวลาให้นานที่สุด 5. ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น – อยากพูดคุยกับผู้อื่น 6. ความคิดสร้างสรรค์ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) ได้แก่ รูปแบบของเพลง กลไกภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Organism) ได้แก่ การตอบสนองทางอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน (Response) ตามกรอบแนวคิด S-O-R Model ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกการตอบสนองของมนุษย์ต่อสิ่งเร้าในบริบทของสภาพแวดล้อมการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

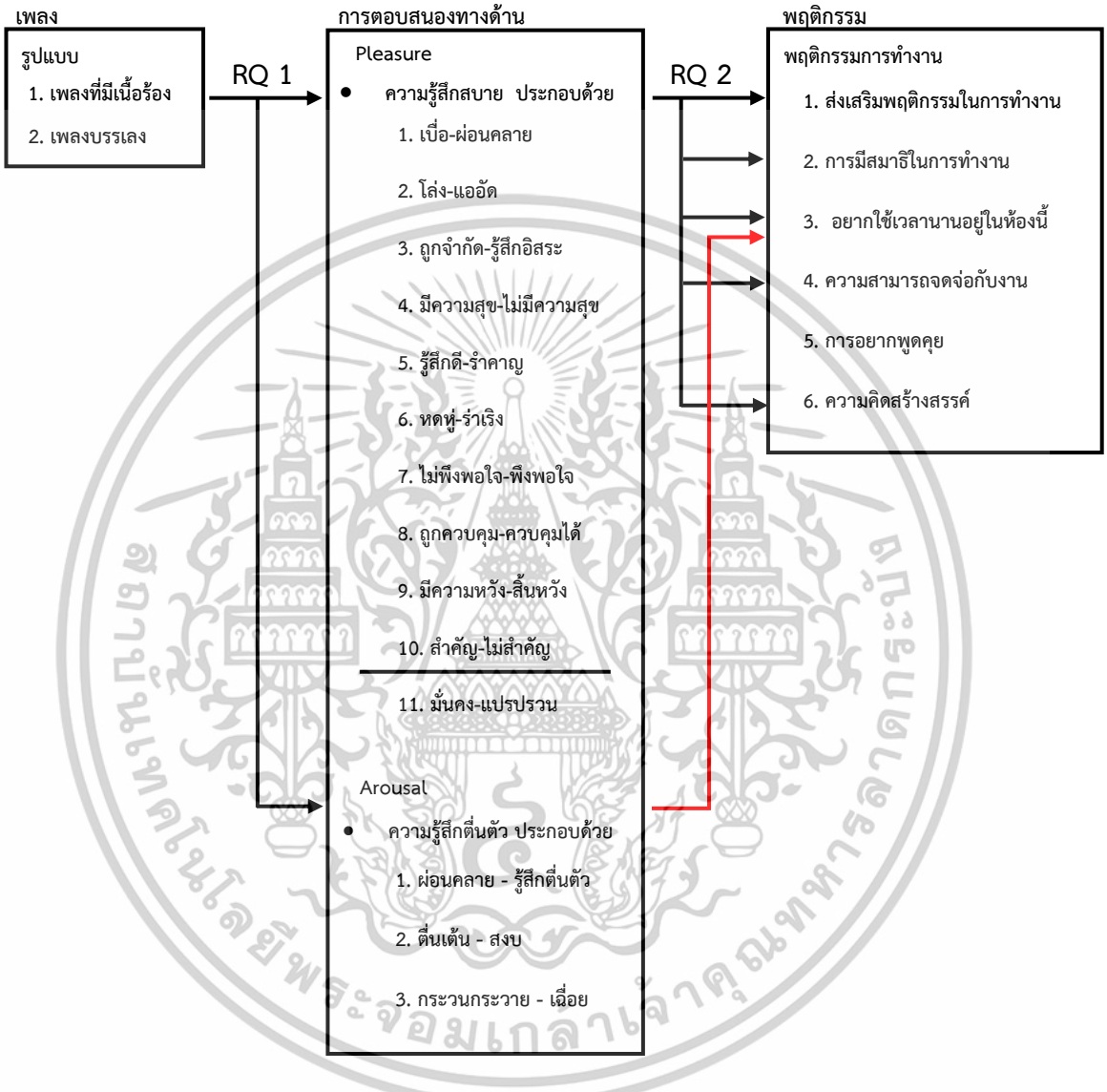

รูปที่ 5.3 ความสัมพันธ์ของกรอบแนวความคิดในการวิจัยใหม่

ที่มา : (ผู้วิจัย, 2568)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2 ทางด้านการออกแบบ

ผลการวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน” สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายด้าน ดังนี้

1. สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบสภาพแวดล้อม การทำงาน หรือการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานหรือเรียนรู้ การออกแบบพื้นที่ใช้สอย การจัดวางฟังก์ชัน (Function) ที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อม หรือบรรยากาศเชิงบวกภายในห้องเรียน เช่น การเปิดเพลงที่ช่วยสร้างบรรยากาศ ในลักษณะเฉพาะเพื่องสร้างความผ่อนคลาย เพื่อส่งเสริมสมาธิและความคิดสร้างสรรค์ โดยการเลือกใช้เพลงที่มีอัตราจังหวะ (Tempo) ที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง (66-76 BPM) ซึ่งพบว่าช่วยให้ผู้ฟังรู้สึกสบาย ผ่อนคลาย และส่งผลต่อพฤติกรรมการอยู่ร่วมในพื้นที่ เช่น การใช้เวลาในห้องได้นานขึ้น มีสมาธิสูงขึ้น และมีภาวะอารมณ์ที่เอื้อต่อการทำงานหรือการเรียนรู้

แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับกรอบแนวคิดที่ได้ปรับปรุงจากกรอบทฤษฎี S-O-R model ของ (Mehrabian & Russell., 1974) ซึ่งอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) ที่ส่งผลต่อกลไก ทางการรับรู้ด้านอารมณ์ (Organism) และพฤติกรรมตอบสนอง (Response) ซึ่งงานวิจัยนี้มีสิ่งเร้า (S) คือ รูปแบบเพลง จะกระตุ้นกลไกภายใน (O) ได้แก่ การตอบสนองทางด้านอารมณ์ของผู้ฟัง และส่งผลต่อการตอบสนองการแสดงออกทางพฤติกรรม (R) ได้แก่ ความสามารถจดจ่อกับงาน ความคิดสร้างสรรค์ ความต้องการใช้เวลาภายในพื้นที่นานขึ้น หรือการมีสมาธิในการทำงาน

2. สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทต่าง ๆ ได้โดยการใช้เพลงในที่ทำงานเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่ออารมณ์เชิงบวก ซึ่งสามารถเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการส่งเสริมความพึงพอใจในการทำงาน (Job Satisfaction) และกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของพนักงานได้ ทั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Lesiuk, 2005) และ (Speer, 2011) ที่ระบุว่า ดนตรีมีบทบาทในการส่งเสริมสมาธิและความคิดสร้างสรรค์ได้โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน

3. การส่งเสริมสุขภาพจิต (Mental Wellness) ในกลุ่มนักศึกษาและวัยทำงาน การฟังเพลงสามารถเป็นหนึ่งในกิจกรรมช่วยบำบัดอารมณ์ และควบคุมระดับความเครียด ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ (Juslin & Västfjäll., 2008) ที่ระบุว่าเพลงกระตุ้นอารมณ์ผ่านหลายกลไก เช่น การระลึกความทรงจำ (episodic memory) และการปรับสมดุลทางชีวภาพ (entrainment) ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบสภาพแวดล้อมการทำงานหรือห้องเรียนที่ส่งเสริมสมาธิ ความคิดสร้างสรรค์ และพฤติกรรมการทำงานเชิงบวก โดยเฉพาะการเลือกใช้เพลงที่มีเนื้อร้องในระดับเสียงและจังหวะที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นอารมณ์เชิงบวกของผู้ใช้งานพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ข้อดีและข้อจำกัดในการวิจัย

5.3.1. ข้อดีของงานวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด S–O–R Model (Stimulus–Organism–Response) ของ (Mehrabian & Russell., 1974) พบว่า เพลงสามารถทำหน้าที่เป็น “สิ่งเร้า” (Stimulus) ที่ส่งผลต่อ “กลไกภายในของมนุษย์” (Organism) โดยเฉพาะในแง่ของการกระตุ้นอารมณ์ เช่น ความรู้สึกสบาย (Pleasure) และความตื่นตัว (Arousal) ส่งผลต่อ “พฤติกรรมการทำงาน” (Response) ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจถึงกลไกการตอบสนองของมนุษย์ต่อสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อมการทำงานได้ดี โดยข้อค้นพบที่เจอในรูปแบบเพลงสามารถใช้ประโยชน์หลากหลายรูปแบบ เช่น เพลงส่งเสริมพฤติกรรมในการทำงาน การมีสมาธิ หรือความสามารถจดจ่อกับงาน ความคิดสร้างสรรค์ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และความต้องการใช้เวลาอยู่ในพื้นที่นานขึ้น

2. ค้นพบวิธีการการวัดพฤติกรรมการทำงานโดยมีการวัดพฤติกรรมการทำงานอย่างหลากหลาย มีการใช้แบบสอบถาม ความคิดสร้างสรรค์ เป็นเครื่องมือในการวัดผล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการคิดอย่างหลากหลาย (divergent thinking) การผลิตแนวคิดใหม่ ๆ (idea fluency) และความยืดหยุ่นทางความคิด (flexibility) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะในงานที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์

3. ข้อค้นพบจากงานวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการออกแบบสภาพแวดล้อม (Environment) ที่เอื้อต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน พื้นที่ทำงาน หรือสถานที่ที่ต้องการกระตุ้นศักยภาพในการเรียนรู้ และการสร้างสรรค์ประสิทธิภาพผ่านเสียงเพลง ซึ่งสามารถช่วยส่งเสริมสมาธิ เละความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นแนวทางสามารถนำไปใช้ในการออกแบบระบบเสียงหรือการเปิดเพลงในช่วงการเรียนหรือทำงานในองค์กรหรือสถาบันการศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎี Cognitive Appraisal Theory ของ (Smith & Lazarus, 1990) ซึ่งอธิบายว่า อารมณ์มีอิทธิพลต่อการประเมินสถานการณ์ และส่งผลต่อพฤติกรรมการตอบสนองของบุคคลต่อสภาพแวดล้อมนั้น

5.3.2. ข้อจำกัดของงานวิจัย

1. แนวเพลงที่ผู้วิจัยการศึกษาในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะ เพลงบรรเลง และเพลงที่มีเนื้อร้องเท่านั้น

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำกัดเฉพาะนักศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน จากคณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบเท่านั้น ซึ่งไม่สามารถประเมินหรือควบคุมความแตกต่างด้านทักษะพื้นฐานในการทำงานของกลุ่มประชากรทั่วไปได้ อาจส่งผลต่อความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แปรปรวนของผลการทดลอง ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ได้อาจไม่ได้ครอบคลุมกับกลุ่มประชากรอื่น ๆ เช่น นักศึกษาจากสาขาวิชาอื่น หรือกลุ่มวัยทำงานในอาชีพต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะการทำงานที่หลากหลายและพฤติกรรมการฟังเพลงที่แตกต่างกันไป ควรเพิ่มความหลากหลายให้กับงานวิจัย โดยมีการขยายกลุ่มตัวอย่างในอนาคตให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้นและหลากหลายมากยิ่งขึ้น

3. ความชื่นชอบส่วนบุคคลในการฟังเพลงของผู้เข้าร่วมซึ่งแม้จะมีการควบคุมตัวแปรดังกล่าว แต่ยังไม่สามารถควบคุมได้อย่างสมบูรณ์ ส่งผลให้การรับรู้และการตอบสนองทางอารมณ์มีแนวโน้มแตกต่างกันระหว่างบุคคล

4. งานวิจัยในครั้งนี้ เป็นการทดลองดำเนินการภายใต้ช่วงเวลาสั้น ๆ และไม่สามารถควบคุมหรือจัดการกับกลุ่มตัวอย่างให้มีช่วงเวลาว่างตรงกันสำหรับการเข้าร่วมในการทดลองได้ ซึ่งความไม่สอดคล้องกันของช่วงเวลาที่แต่ละบุคคลมีความพร้อม อาจส่งผลต่อความต่อเนื่องในการทดลอง และอาจมีอิทธิพลต่อความแม่นยำของผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยในภาพรวม

5.4 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากงานวิจัย เรื่อง อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งมุ่งเน้นการเปรียบเทียบระหว่างเพลงบรรเลง และเพลงที่มีเนื้อร้องนั้น พบว่ายังมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลาในการทดลอง และความหลากหลายของประเภทดนตรี ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต เพื่อเพิ่มความหลากหลายของผลลัพธ์ ตลอดจนสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้หลากหลายมากขึ้น งานวิจัยนี้เป็นการกำหนดกลุ่มประชากรเพียงกลุ่มนักศึกษาเฉพาะสาขาสถาปัตยกรรมภายใน เป็นเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จึงควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ที่มีความแตกต่าง และยังมีประชากรที่น่าสนใจที่ควรศึกษา เช่น กลุ่มนักศึกษาในสาขาอื่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มวัยทำงานในอาชีพอื่น ๆ หรือบริบทในการทำงานที่แตกต่างกัน เพื่อเพิ่มความหลากหลายและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

2. ระยะเวลาในการทดลองและบริบทของการทำงาน เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการวัดผลการตอบสนองทางอารมณ์ และพฤติกรรมการทำงานในช่วงเวลาสั้น ๆ ภายหลังจากการฟังเพลง จึงอาจยังไม่สะท้อนผลกระทบที่เกิดขึ้นในระยะยาว ดังนั้นควรต้องศึกษาต่อยอดในการติดตามผลพฤติกรรมการทำงานหลังการฟังเพลงอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลานานขึ้น เช่น รายสัปดาห์ รายเดือน หรือรายปี เพื่อประเมินผลกระทบของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อสมาธิ ความคิดสร้างสรรค์และประสิทธิภาพในการทำงานในบริบทที่หลากหลายได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ความหลากหลายของแนวเพลงหรือประเภทของดนตรี งานวิจัยนี้เป็นการศึกษา เพลงบรรเลง และเพลงที่มีเนื้อร้องเท่านั้น ยังมีแนวทางอีกมากที่น่าสนใจในขยายการศึกษาให้ครอบคลุมแนวดนตรีประเภทอื่น ๆ เช่น ดนตรีคลาสสิก ดนตรีแจ๊ส ดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ Lo-fi ดนตรีไร้จังหวะ (Ambient Music) หรือเพลงพื้นบ้าน ลูกทุ่ง รวมทั้งอัตราจังหวะ (Tempo) และระดับเสียง (Pitch) หรือกลุ่มเป้าหมายมีพื้นฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อขยายชอบเขตความเข้าใจในผลกระทบของรูปแบบดนตรีที่หลากหลายต่อการตอบสนองทางอารมณ์และพฤติกรรมในการทำงาน

4. ศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) เพื่อพิจารณาความแตกต่าง และความชื่นชอบของแต่ละบุคคลในแนวเพลง ความคุ้นเคยกับพลง หรือประสบการณ์ส่วนบุคคล ในข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และเมินผลลัพธ์ จะช่วยพิจารณาความแตกต่าง และความชื่นชอบแต่ละบุคคล ในการลดอคติจากความชอบส่วนบุคคลที่ส่งผลการตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเพิ่มความแม่นยำในการแปลผลการวิจัย

5. แนวทางในการพัฒนางานในเชิงออกแบบ (Design Application) จากงานวิจัยครั้งนี้สามารถต่อยอดสู่การออกแบบสภาพแวดล้อม เช่น ห้องเรียน ห้องทำงาน หรือ co-working space ที่เลือกใช้เพลงให้เหมาะสมกับประเภทหรือตามลักษณะงาน เช่น เปิดเพลงบรรเลงสำหรับงานวิเคราะห์และเพลงมีเนื้อร้องสำหรับงานสร้างสรรค์ เพื่อเสริมประสิทธิภาพในการทำงานอย่างเป็นระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

Alvin, J. 1966. **Music therapy.** London: John Bake.

Allen, P., and Wightman, F. 1994. **Psychometric functions for children's detection of tones in noise.** J. Speech Hear. Res. 37, 205–215.

Amabile, T. M. 1988. **A model of creativity and innovation in organizations.** Research in Organizational Behavior, 10, 123–167.

Angel, L. A., Polzella, D. J., & Elvers, G. C. 2010. **Background music and cognitive performance.** Perceptual and Motor Skills, 110(3), 1059–1064.

Amezcua, C., Guevara, M. A., & Ramos-Loyo, J. 2005. **Effects of musical tempo on visual attention ERPs.** International Journal of Neuroscience, 115(2), 193–206.

BARTLETT, D. 1999. **Physiological responses to music and sound stimuli.** In Handbook of Music Psychology. D. Hodges, Ed.: 343–385. IMR Press. San Antonio, Texas.

Baruch, B. D. 1968. **The effects of music on task performance.** Journal of Applied Psychology, 52(3), 255–259.

Beedie, C., Terry, P., & Lane, A. 2005. **Distinctions between emotion and mood.** Cognition & Emotion, 19(6), 847-878.

Bigand, E., Filipic, S., & Lalitte, P. 2005. **The time course of emotional responses to music.** *Annals of the New York Academy of Sciences, 1060*, 429–437.

Buckwalter, J. G. 1985. **The impact of background music on cognitive task performance.** Cognitive Psychology, 17(4), 595–603.

Buss, E., Hall, J.W., 3rd, and Grose, J.H. 2006. **Development and the role of internal noise in detection and discrimination thresholds with narrow band stimuli.** J. Acoust. Soc. Am. 120, 2777–2788.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

Buss, E., Hall, J.W., 3rd, and Grose, J.H. (2009). **Psychometric functions for pure tone intensity discrimination: slope differences in school-aged children and adults.** J. Acoust. Soc. Am. 125, 1050–1058.

Carter, T. (2024). **The effects of background music on productivity in classrooms.** (Selected Student Publications No. 4). Southeastern University.

Cassidy, G., & MacDonald, R. A. R. (2007). **The effect of background music and background noise on the task performance of introverts and extraverts.** Psychology of Music, Society for Education, Music and Psychology Research. 35(3), 517–537.

Cassidy, G., & MacDonald, R. A. R. (2009). **The effect of music on cognitive performance: Insight from individual differences and neurological factors.** Psychology of Music, 37(3), 329–337.

Cheah, Y., Wong, H. K., Coutinho, E., & Spitzer, M. (2022). **Background music and cognitive task performance: A systematic review of task, music, and population impact.** Music & Science, 5, 1–44.

Chew, E. (2010). **The influence of music on cognitive performance: A review.** Music and Cognition, 12(2), 123–135.

Corhan, C., & Gounard, R. (1976). **The effects of music on the production of creative writing.** Journal of Music Therapy, 13(2), 66–76

Csikszentmihalyi, M. (1990). Flow: **The psychology of optimal experience.** Harper & Row.

Curran, G., & Radhakrishnan, M. (2021). **The value of ethnographic research on music: An introduction.** Asia Pacific Journal of Anthropology, 22(2–3), 101–118.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

Darrow, A. A., Johnson, C. M., Agnew, S., Fuller, E., & Uchisaka, S. (2006). **Effect of preferred music on performance and attitudes of adults with intellectual disabilities.** Music Therapy Perspectives, 24(2), 95–100.

Darrow, A. A., Johnson, C. M., Agnew, S., Fuller, E., & Uchisaka, M. (2006). **Effect of preferred music on the pain and anxiety of patients undergoing colonoscopy.** Journal of Music Therapy, 43(2), 135–150.

Davidson, R. J., Ekman, P., Frijda, N. H., Goldsmith, H. H., Kagan, J., Lazarus, R., Panksepp, J., Watson, D., & Clark, L. A. (1994). **How are emotions distinguished from moods, temperament, and other related affective constructs?** In P. Ekman & R. J. Davidson (Eds.), The nature of emotion: Fundamental questions, (pp. 49-96). New York, NY, US: Oxford University Press.

Davies, D. R., Jones, D. M., & Taylor, A. (1973). **Distraction effects of irrelevant speech: Temporal relationships.** Quarterly Journal of Experimental Psychology, 25(2), 252–260.

Drai-Zerbib, V., & Baccino, T. (2017). **The effect of background music on the reading of texts by university students: An eye movement study.** Psychology of Music, 45(4), 472–486.

Donovan, R. J., & Rossiter, J. R. (1982). **Store atmosphere: An environmental psychology approach.** Journal of Retailing, 58(1), 34–57.

Faruq Bin Khairul Ázmi, M. T., Tse-Kian, N., & Rashid, F. N. (2023). **The effects of background music on cognitive task performance among university students.** International Journal of Educational Psychology, 9(1), 45–60.

Flores, R. L. (2020). **Urban Kindergarten Parents' Beliefs about Exposure to Music and Art and Early Learning.** Creative Education, 11, 885-897.

Fogelson, R. M. (1973). **The fragmented metropolis: Los Angeles, 1850–1930.** Harvard University Press.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

Foran, A. (2009). **Music and learning: Integrating music in the classroom.** Canadian Music Educator*,* 50(3), *23–27*

Frijda, N. H. (1986). ***The emotions*. Cambridge University Press**.

Frijda, N. H. (1987). **Emotion, cognitive structure, and action tendency.** Cognition & Emotion, 1(2), 115–143.

Furnham, A., Forde, L., & Ferrari, K. (1999). **Personality and work motivation.** Personality and Individual Differences, 26(6), 1035–1043.

Furnham, A., & Allass, K. (1999). **The influence of musical distraction of varying complexity on the cognitive performance of extroverts and introverts**. European Journal of Personality, 13(1), 27–38.

Furnham, A., & Bradley, A. (1997). **Music while you work: The differential distraction of background music on the cognitive test performance of introverts and extraverts.** Applied Cognitive Psychology*, 11*(5), 445–455.

GABRIELSON, A. & E. LINDSTROM. (2001). **The influence of musical structure on emotional expression.** In Music and Emotion: Theory and Research. J. A. Sloboda & P. N. Juslin, Eds.: 223–249. Oxford University Press. New York.

GABRIELSON, A. & P.N. JUSLIN. (1996). **Emotional expression in music performances: between the performer's intention and the listener's experience.** Psychol. Mus. 24: 68–91.

Haake, A. B. (2011). **Individual music listening in workplace settings: An exploratory survey of offices in the UK.** Musicae Scientiae, 15(1), 107–129.

Hair Jr., J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.F. (2010). **Multivariate Data Analysis: A Global Perspective, (7th ed.).** New Jersey: Pearson Prentice Hall)

Hilliard, O. M., & Tolin, P. (1979). **Effect of familiarity with background music on performance of simple and difficult reading comprehension tasks.** Perceptual and Motor Skills, 49(2), 531–534.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

Iwanaga, M., & Ito, T. (2002). **Disturbance effect of music on processing of verbal and spatial memories.** Perceptual and Motor Skills, 94(3), 1251–1258.

Juslin, P. N., & Västfjäll, D. (2008). **Emotional responses to music: The need to consider underlying mechanisms.** Behavioral and Brain Sciences, 31(5), 559–621.

Juslin, P. N., & Sloboda, J. A. (Eds.). (2010). **Handbook of music and emotion: Theory, research, applications.** Oxford University Press.

Kaiser, H. F. (1974). **An index of factorial simplicity.** Psychometrika, 39, 31–36.

Kaiser, H. F., & Rice, J. (1974). Little Jiffy, **Mark Iv. Educational and Psychological Measurement**, 34, 111-117.

Kamien, R. (1992). **Music an appreciation (5th ed.).** New York: McGraw-Hill.

Kiger, D. M. (1989). **Effects of music information load on a reading-comprehension task.** Perceptual and Motor Skills, 69(2), 531–534.

Kiss, L., & Linnell, K. J. (2024). **The role of mood and arousal in the effect of background music on attentional state and performance during a sustained attention task.** Scientific Reports, 14(1), 9485

Konecni, V. J. (1982). **Social interaction and musical preference.** In D. Deutsch (Ed.), The psychology of music (pp. 497–516). Academic Press

Kotsopoulou, A., & Hallam, S. (2010). **The perceived impact of playing music while studying: Age and cultural differences.** Educational Studies, 36(4), 431–440.

Lane, A. M., & Terry, P. C. (2000). **The Nature of Mood: Development of a Conceptual Model with a Focus on Depression.** Journal of Applied Sport Psychology, 12(1), 16-33.

Lesiuk, T. (2005). **The effect of music listening on work performance.** Psychology of Music, 33(2), 173–191.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

Lilley, S., Oberle, C., & Thompson, J. G. (2014). **Effects of music and grade consequences on test anxiety and performance.** Psychology of Music, 42(1), 112–123.

Macan, T. H. (1994). **Time management: Test of a process model.** Journal of Applied Psychology, 79(3), 381–391.

Mackay, J. (2016, February 28). **Create the perfect playlist for productive work.** Quartz. https://qz.com/620898/create-the-perfect-playlist-for-productive-work

MacDonald, R. A. R., Byrne, C., & Carlton, L. (2003). **Creativity and music education: The impact of background music on creative writing.** Psychology of Music, 31(1), 63–74.

Mcdonald, J. (2013). **The effect of music preference on complex task performance.** Global Tides: Vol. 7, Article 10. Pepperdine University.

Mayfield, C., & Moss, S. (1989). **Effect of music tempo on task performance.** Perceptual and Motor Skills, 65(3 Pt 2), 1283–1290

McClelland, J. L. (1979). **On the time relations of mental processes: An examination of systems of processes in cascade.** Psychological Review, 86(4), 287–330.

Mehrabian, A. (1996). **Pleasure-arousal-dominance: A general framework for describing and measuring individual differences in Temperament.** Current Psychology, 14(4), 261-292.

Mehrabian, A., & Russell, J. A. (1974). **An approach to environmental psychology.** Cambridge, MA: M.I.T. Press.

McTiernan, J. (2023, November 11). **The harmonious balance: How music influences your study sessions.** The Productive Engineer. https://theproductiveengineer.net/the-harmonious-balance-how-music-influences-your-study-sessions/#music-with-lyrics

Nightingale, F. (1946). **Notes on nursing: what it is, and what it is not.** London, Harrison [1859.]. Philadelphia: E. Stern.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

North, A. C., & Hargreaves, D. J. (1997). **Liking, arousal potential, and the emotions expressed by music.** Scandinavian Journal of Psychology, 38(1), 45–53.

PERETZ, I. (2001). **Listen to the brain: a biological perspective on music and emotion.** In Music and Emotion: Theory and Research. J.A. Sloboda & P.N. Juslin, Eds.: 105 135. Oxford University Press. New York.

Sarifuddin, M. (2024). **The effectiveness of English song lyrics in teaching reading: A study on the eleventhgrade students of Madrasah Aliyah Putra Al-Islahuddiny Kediri.** [Unpublished manuscript]. Jurnal Cahaya Mandalika, Vol. 5, No. 2,

Scherer, K. R. (1986). **Vocal affect expression: A review and a model for future research.** Psychological Bulletin, 99(2), 143–165.

Seemiller, C., & Grace, M. (2017). **Generation Z: Educating and engaging the next generation of students.** About Campus, 22(3), 21–26.

Sherer, K. R. (2001). **Appraisal considered as a process of multilevel sequential checking.** In K. R. Sherer, A. Schorr, & T. Johnstone (Eds.), Appraisal processes in emotion: theory, method, research (pp. 92-120). Oxford: Oxford University Press

.Smith, C. A., & Lazarus, R. S. (1990). **Emotion and adaptation.** In L. A. Pervin (Ed.), Handbook of personality: Theory and research (pp. 609–637). New York, NY: Guilford Press.

Rauscher, F. H., Shaw, G. L., & Ky, C. N. (1993). **Music and spatial task performance.** Nature, 365(6447), 611.

Robert J. Donovan, & John R. Rossiter. (1982). **Store atmosphere: An environmental psychology approach.** Journal of Retailing, 58(1), 34–57.

Robinson, S. L., & Bennett, R. J. (1995). **A typology of deviant workplace behaviors: A multidimensional scaling study.** Academy of Management Journal, 38(2), 555–572.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

Russell, J. A. (2003). **Core affect and the psychological construction of emotion.** Psychological Review, 110(1), 145–172.

Salame, P., & Baddeley, A. (1982). **Disruption of short-term memory by unattended speech: Implications for the structure of working memory.** Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior, 21(2), 150–164.

Sanes, D. H., & Woolley, S. M. N. (2011). **A behavioral framework to guide research on central auditory development and plasticity.** Neuron, 72(6), 912–929.

Sarifuddin, M. (2024). **The impact of background music on cognitive task performance: A study among Malaysian undergraduates.** Journal of Cognitive Studies, 15(2), 78–89.

Scharmer, O. (2018). **The Essentials of Theory U: Core Principles and Applications.** CA: Berrett-Koehler Publishers.

Scherer, K. R. (1987). **Toward a dynamic theory of emotion: The component process model of affective states.** Geneva Studies in Emotion and Communication, 1, 1–98.

Schielke, H. J. (2010). **The effects of background music on cognitive performance in college students**. Journal of Undergraduate Research, 8(1), 45–52.

SCHERER, K.R. & M.R. ZENTNER. (2001). **Emotional effects of music productions rules. In Music and Emotion: Theory and Research.** J.A. Sloboda & P.N. Juslin, Eds.: 361 392. Oxford University Press. New York.

Shih, Y. N., Huang, R. H., & Chiang, H. Y. (2012). **Background music: Effects on attention performance.** Work, 42(4), 573–578.

Snider, J. G., & Osgood, C. E. (1969). **Semantic differential technique: a sourcebook First Edition.** First Edition. Chicago: Aldine Pub. Co.

Speer, S. (2011). **The effect of background music, speech and silence on office workers' selective attention.** (Master Degree). The Florida State University, USA.

Torrance, E. P. (1975). **Creativity research**. National Education Association.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

Ünal, A. B., Steg, L., & Epstude, K. (2012). **The influence of music on mental effort and driving performance.** Accident Analysis & Prevention, 48, 271–278.

Ünal, A. B., et al. (2013). **The influence of music on mental effort and driving performance.** Accident Analysis & Prevention, 50, 1073–1080

Vasilev, M. R., et al. (2018). **Distraction by background music and speech: A review of theory and research.** Psychological Bulletin, 144(12), 1232–1281.

Weinberger, N. M. (1998). **The music in our minds.** Educational Leadership, 56(3), 36–41.

Williams, J. E. (1961). **Effects of music on performance in a quantitative test.** Journal of Applied Psychology, 45(1), 62–65.

Yerkes, R. M., & Dodson, J. D. (1908). **The relation of strength of stimulus to rapidity of habit-formation.** Journal of Comparative Neurology and Psychology, 18 (5), 459–482.

Yi, F., & and Kang, J. (2019). **Effect of background and foreground music on satisfaction, behavior, and emotional responses in public spaces of shopping malls.** Applied Acoustics, 145, 408-419.

โกวิทย์ ขันธศิริ. (2558). ดุริยางคศิลป์ตะวันตก (เบื้องต้น). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขวัญฤดี ตันตระบัณฑิตย์. (2561). การจัดการนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์.ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.

จันทรา ด่านคงรักษ์. (2561). การพัฒนาการสอนทักษะการคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ช่อผกา กิระพล. (2560). ทัศนคติและมุมมองการสร้างความสุขจากดนตรีของผู้สูงอายุในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสาร Veridian E-Journal, 10, 363-373.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2561). ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทพ สงวนกิตติพันธุ์ การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control). [Online]. เข้าถึงได้จาก : https://knowledgesharing.thaihealth.or.th/posts/emotional-control. 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรงฤทธิ์ ศรีสารคาม. (2559). ดนตรีบำบัด.นนทบุรี: สัมปชัญญะ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

นิธิป นรินทร์. (2566). **การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับสื่อแอนิเมชัน.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต) สาขาวิชาภาษาไทย. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เบญจ์ ป้องกันภัย. (2562). **ผลฉับพลันของการฟังดนตรีคลาสสิกที่มีต่อความเครียดในคนวัยทำงาน.** (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประจักษ์ ปฏิทัศน์. (2559). **การคิดเชิงระบบและความคิดสร้างสรรค์ Systematic and creative thinking.** กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.

ประพจน์ สมรรถไท. (2020). **อิทธิพลของดนตรีพื้นหลังที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก แลประสิทธิภาพความจำ ความคิดสร้างสรรค์: กรณีศึกษา สภาพแวดล้อมแบบพื้นที่ทำงานร่วมกัน.** (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ (ฉบับราชบัณฑิตยสถาน).** กรุงเทพฯ: สำนัก ราชบัณฑิตยสภา.

สุกรี เจริญสุข. (2532), **จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ.** กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์

เสาวนีย์ สังฆโสภณ (2541), **ดนตรีเพื่อสุขภาพ.** กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2560). **“การคิดเชิงสร้างสรรค์”.** สำนักงาน ก.พ. เข้าถึงได้จาก : https://www.ocsc.go.th

สิริกานต์ ไชยสิทธิ์. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ บนระบบนวัตกรรมการสอนอัจฉริยะ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี. **วารสารชุมชนวิจัย**, 14(2), 149-160.

สุพิชญาแผ่นทอง. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อการฟังเพลงออนไลน์ทางสถานีวิทยุ SEED FM. 97.5 เมกะเฮิร์ตซ์ ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร.** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สมโภช บุญรอด. (2520). **สังคีตนิยมว่าด้วยเพลง คลาสสิค.** กรุงเทพฯ: นาาอักษรการพิมพ์.

พิรัญญา อิทธิสุริยะ. (2562). **การตอบสนองทางอารมณ์ต่อสีภายในร้านเสื้อผ้ากีฬา.** (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม (ต่อ)

วัลลภ กรานตวงษ์, เบญจวรรณ บุณยะประพันธ์, & ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพ็ชร. (2558). ผลของเสียงดนตรีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา. **วารสารวิจัยทางการศึกษา**, 10(2), 45–60.

วลัยพรรณ สุภารัตนศิลป์. (2564). **การฟังดนตรีกับสมรรถภาพทางสมองในวัยเรียน.** มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เอกพล เสงี่ยมพงษ์. (2560). **อิทธิพลของดนตรีต่ออารมณ์และการทำงานของสมอง.** สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานการณ์.....ชุดที่.....

แบบสอบถาม

อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมของการทำงานของนักศึกษา สาขาสถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อมูลที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ

   ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง ☐ 3) อื่น ๆ (โปรดระบุ _____)

2. อายุ.....ปี

3. ระดับชั้นปีการศึกษาที่

   ☐ 1) ชั้นปีที่ 1 ☐ 2) ชั้นปีที่ 2 ☐ 3) ชั้นปีที่ 3

4. เกรดวิชาออกแบบสถาปัตยกรรมภายในเทอมการศึกษาที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2567 เทอมที่ 1)

   ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

   A B+ B C+ C D+ D

5. ในขณะทำงานท่านชอบเปิดเพลงฟังในระดับใด

   ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

   ไม่ชอบ 1 2 3 4 5 6 7 ชอบ

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานการณ์.....ชุดที่.....

แบบสอบถาม

อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมของการทำงานของนักศึกษา สาขาสถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านการตอบสนองทางด้านอารมณ์

<u>คำชี้แจง</u> ขอให้ท่านตอบแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากฟังเสียงเพลงบรรเลงและเพลงที่มีเนื้อร้อง (โดยท่านพิจารณาข้อคำถามทั้งหมดก่อนตอบ) โดยการใช้คำคู่ตรงข้ามด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 7 ระดับ ดังนี้ ระดับที่ -3 จะเป็นค่าที่ให้อารมณ์ ความรู้สึกในเชิงลบไปจนถึง ระดับที่ 3 จะเป็นคำที่ได้อารมณ์ ความรู้ลึกในเชิงบาก โดยที่ในแต่ระคำถามท่านเลือกตอบได้เพียงระดับเดียวที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

กรุณา ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึกของท่านมากที่สุด

-3	-2	-1	0	1	2	3	
หดหู่							ร่าเริง
มีความสุข							ไม่มีความสุข
ไม่พึงพอใจ							พึงพอใจ
รู้สึกดี							รำคาญ
เบื่อ							ผ่อนคลาย
สำคัญ							ไม่สำคัญ
ถูกจำกัด							รู้สึกอิสระ
มีความหวัง							สิ้นหวัง
ผ่อนคลาย							รู้สึกตื่นตัว
สงบ							ตื่นเต้น
กระวนกระวาย							เฉื่อยชา
ตื่นตัว							ไม่ตื่นตัว
เซื่องซึม							กระฉับกระเฉง
โล่ง							แออัด
ง่วง							ตื่นตัว
ถูกควบคุม							ควบคุม
มั่นคง							แปรปรวน
ปัจจัยภายนอกมีอิทธิพล							มีอิทธิพล

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานการณ์.....ชุดที่.....

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์

อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมของการทำงานของนักศึกษา สาขาสถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบสอบความคิดสร้างสรรค์

คำชี้แจง ให้นักศึกษานำรูปทรงที่กำหนดให้ทั้งหมดมาสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดรูปแบบใหม่ให้ได้มากที่สุดในเวลา 10 นาที

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานการณ์.....ชุดที่.....

แบบสอบถาม

อิทธิพลของรูปแบบเพลงที่ส่งผลต่อการตอบสนองทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมของการทำงานของนักศึกษา สาขาสถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการทำงาน

<u>คำชี้แจง</u> ขอให้ท่านตอบแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากฟังเสียงเพลงบรรเลงและเพลงที่มีเนื้อร้อง (โดยท่านพิจารณาข้อคำถามทั้งหมดก่อนตอบ) โดยการใช้คำคู่ตรงข้ามด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 7 ระดับ ดังนี้ ระดับที่ 1 จะเป็นค่าที่ให้อารมณ์ ความรู้สึกในเชิงลบไปจนถึง ระดับที่ 7 จะเป็นคำที่ได้อารมณ์ ความรู้สึกในเชิงบาก โดยที่ในแต่ระคำถามท่านเลือกตอบได้เพียงระดับเดียวที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

กรุณา ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึกของท่านมากที่สุด

1. ท่านคิดว่าเสียงเพลงเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งผลพฤติกรรมของการทำงานหรือไม่

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ไม่ส่งผลต่อการทำงาน 1 2 3 4 5 6 7 ส่งผลต่อการทำงาน

2. ในขณะที่ท่านเปิดเพลงระหว่างทำงาน ท่านรู้สึกอย่างไร

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ไม่มีสมาธิ 1 2 3 4 5 6 7 มีสมาธิ

3. เมื่อมีการเปิดเพลงระหว่างการทำงาน ท่านมีความต้องการที่จะใช้เวลาอยู่ในห้องนี้นานเพียงใด

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ออกจากห้องนี้ให้เร็วที่สุด 1 2 3 4 5 6 7 ใช้เวลาให้นานที่สุด

4. เมื่อมีการเปิดเพลงขณะทำงาน ท่านสามารถจดจ่อกับงานที่มอบหมายได้

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

เสียสมาธิ 1 2 3 4 5 6 7 จดจ่อกับงาน

5. ในระหว่างที่ท่านนั่งทำงานพร้อมกับมีเสียงเพลงท่านรู้สึกว่าอยากพูดคุยกับผู้อื่นหรือไม่

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น 1 2 3 4 5 6 7 อยากพูดคุยกับผู้อื่น

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล นางสาว ชนิกามาศฐ์ ศรวิเศษ

วัน เดือน ปีเกิด 19 มีนาคม 2542

ที่อยู่ 281 ซอย พรยาสุเรนทร์ 13 แขวงบางชัน เขตคลองสามวา
กรุงเทพมหานคร 10510
โทร.094-336-5787

ประวัติการศึกษา

พ.ศ 2560-2565 สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม วิทยาลัยสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ.2566-2567 เป็นผู้ช่วยสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จนถึง ปัจจุบัน ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

การเสนอผลงานวิชาการ

พ.ศ.2567 ชนิกามาศฐ์ ศรวิเศษ และชุมพร มูรพันธ์. (2567). ผลกระทบของดนตรีพื้นหลังต่อการตอบสนองทางอารมณ์. วารสารวิชาการประจำปี พ.ศ. 2567 15th Built Environment Research Associates Conference, (BERAC2024), คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 31-41.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้